

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ
A COMUNEI TOPLIȚA, JUDEȚUL HUNEDOARA
PENTRU PERIOADA 2014-2020**

Cuvânt înainte	1
----------------------	---

CAPITOLUL I PROCESUL PLANIFICĂRII STRATEGICE

1.1. Ce este planificarea strategică	3
1.2. Etapele planificării strategice	5
1.3. Metodologie utilizată	6
1.4. Legislație utilizată	8

CAPITOLUL II CORELAREA CU PROGRAMELE UNIUNII EUROPENE

2.1. Planul Național de Dezvoltare (PND)	13
2.2. Strategia de Dezvoltare Durabilă (SDD): teme, domenii, obiective EU, obiective RO	19
2.3. Politica de coeziune – fonduri U.E. 2014-2020	23
2.4. Corespondența cu strategia Regiunii Vest	27
2.5. România în Uniunea Europeană	29
2.6. Scurtă prezentare a județului Hunedoara	30
2.7. Strategia de dezvoltare a județului Hunedoara	42

CAPITOLUL III PREZENTARE GENERALĂ A COMUNEI TOPLIȚA

3.1 Primele mărturii documentare	43
3.2. Localizare și suprafață	45
3.3. Structura administrativă	46
3.4. Relieful	48
3.5. Clima	48
3.6. Factori de risc natural	50
3.7. Hidrografia	52
3.8. Geologie și condiții geotehnice	53

3.9. Vegetația și fauna	54
3.10. Repere istorice și culturale	56
3.11. Echiparea tehnică a comunei Toplița	57
3.12. Aspecte sociale din comunitate	59
3.13. Starea de sănătate a populației	60
CAPITOLUL IV DEZVOLTAREA ECONOMICĂ	
4.1 Activitățile economice – privire de ansamblu	61
4.2. Posibilități și alternative de dezvoltare economică	66
4.3. Populația și resursele umane	67
4.4. Mediu	71
CAPITOLUL V ANALIZA S.W.O.T.	
5.1. Analiza SWOT	73
5.2 Puncte tari, puncte slabe, oportunități și riscuri	76
CAPITOLUL VI OBIECTIVELE STRATEGIEI LOCALE DE DEZVOLTARE DURABILĂ	
CAPITOLUL VII PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ	
7.1. Aspecte generale	92
7.2. Principii și condiții	93
7.3. Obiective generale	94
7.4. Consolidarea capacității instituționale a primăriei	94
7.5. Proiecția financiară	97
7.6. Obiective specifice și acțiuni propuse	98
CAPITOLUL VIII VIZIUNEA COMUNITARĂ	103
CAPITOLUL IX PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE PENTRU PERIOADA 2014 – 2020	107

Cuvânt înainte
adresat de Primarul comunei Toplița

Stimați locuitori ai comunei Toplița,

Am deosebită plăcere să vă prezint strategia de dezvoltare, realizată pentru comuna Toplița, și sper ca aceasta să ofere o imagine cât mai clară a obiectivelor pe care administrația locală și le-a fixat pentru următorii 7 ani.

Expunerea acestei activități tehnice și consultative în acest proiect nu a fost o sarcină ușoară. Rezultatele studiilor și ale procesului de elaborare a strategiei ne-a oferit nouă, administrației locale, o modalitate utilă pentru identificarea priorităților și pentru selectarea acțiunilor și a politicilor viitoare.

Faptul că unele idei și propuneri nu au fost preluate în totalitate în acest document se datorează fie cosntrângerilor legale și financiare ale comunității, fie dificultăților de implementare a acestor idei și propuneri.

Strategia aceasta își propune îmbunătățirea continuă a calității vieții și creșterea bunăstării atât pentru generațiile prezente, cât și pentru cele viitoare. În acest scop trebuie promovată o economie dinamică și competitivă, care să asigure locuri de muncă, un înalt nivel de educație, ocrotirea sănătății, coeziunea socială și protecția mediului, într-o lume sigură, ce respectă diversitatea culturală.

În acest context, poate mai mult ca niciodată, se impune necesitatea existenței unei viziuni strategice pe termen lung, care să traseze direcțiile de dezvoltare a localității, cuprinse într-un document coerent, exprimând o abordare integrată a problemelor cu care se confruntă comunitatea și prezentând aspirațiile de dezvoltare ale acesteia, bazate pe potențialul local existent.

Obiectivul general al strategiei comunei Toplița îl reprezintă dezvoltarea echilibrată și armonioasă a localității prin crearea și prin susținerea unui mediu economico- social competitiv, stabil, sănătos și diversificat, care să asigure creșterea economică continuă și calitatea vieții cetățenilor comunei.

Existența unei strategii de dezvoltare locală, ca instrument de management utilizat pentru a aborda problemele cu care se confruntă o comunitate și pentru a

valorifica oportunitățile de orice fel, reprezintă, astfel, o condiție esențială pentru asigurarea unei dezvoltări locale armonioase.

Doresc să le mulțumesc tuturor participanților care au contribuit la elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Comunei Toplița 2013 – 2020.

Fiind un document viu, supus unui proces de ajustare corectivă continuă, ne-am propus să monitorizăm implementarea proiectelor asumate prin această versiune inițială a strategiei și să continuăm consultarea cetățenilor comunei Toplița pentru ca dorințele și contribuțiile acestora să se regăsească permanent în acțiunile noastre.

Fie că sunteți locuitor al comunei Toplița, turist sau investitor, sper să vă facă plăcere să parcurgeți aceste informații despre comuna noastră și sperăm să vă alăturați eforturilor noastre de a îmbunătăți locul în care trăim și muncim.

Ceriser Nicolae,
Primarul comunei Toplița

CAPITOLUL I

PROCESUL PLANIFICĂRII STRATEGICE

1.1.CE ESTE PLANIFICAREA STRATEGICĂ

Elaborarea unei strategii de dezvoltare locală pentru o comunitate este ca planificarea unei călătorii lungi în care apar o serie de evenimente. Înainte de a pleca la drum trebuie să știm pe unde mergem, ce resurse avem, pe cine luăm cu noi în călătorie și care este perioada de timp în care trebuie să ne încadrăm pentru a ajunge la destinația finală.

Existența unei strategii de dezvoltare economică și socială ne ajută să creem o viziune asupra comunității, pe care ne-o dorim în viitor, ne oferă imaginea în care credem și pentru care muncim. Ne pune la dispoziție o imagine completă asupra modului în care economia, mediul, infrastructura se pot îmbunătăți.

Prin elaborarea strategiei se oferă un cadru de lucru, astfel, după analiza nevoilor și a perspectivelor fiecărui grup de interes se stabilesc obiective de dezvoltare și se concretizează o serie de priorități și măsuri pentru îndeplinirea obiectivelor. Strategia de dezvoltare pune la dispoziția autorităților locale un ghid în vederea îmbunătățirii vieții în comuna și a reducerii discrepanțelor între satele componente ale acesteia.

Anul 2013, impune elaborarea noilor Strategii de Dezvoltare Durabilă, pentru perioada programatică 2013-2020, care au în vedere schimbările generate de statutul României de țară membră a Uniunii Europene precum și de efectele crizei economice mondiale, asupra situației europene, naționale, regionale, județene și locale.

Prin “Dezvoltare durabilă” se înțelege ca fiind ”totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice, ecologice și elementele capitalului natural.”

“Dezvoltarea durabilă – DD – conceptul de dezvoltare economic-socială recomandată tuturor țărilor de către ONU, prin care se caută armonizarea a trei componente fundamentale: Resursele umane, Creșterea economică, Echitatea între generații. În România, au fost

elaborate Strategii de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2007-2013, la nivel național, regional, județean și local.

Strategia trasează orientările generale ale dezvoltării viitoare a comunei din punct de vedere economic, social, cultural, al învățământului, al turismului ș.a., asigurând valorificarea resurselor materiale, financiare, informaționale și umane de care dispune comuna. Procesul de elaborare a Strategiei a vizat implicarea tuturor actorilor interesați în acest demers: autorități locale, cetățeni, prestatori de servicii, servicii deconcentrate, mass-media ș.a. Viziunea ce s-a conturat ca rezultat al acestui proces participativ este aplicabilă pentru întreg teritoriul Comunei Toplița în perspectiva anului 2013 și cea a anului 2020, cuprinzând principiile și valorile care stau la baza dezvoltării strategice a comunei.

Strategia de dezvoltare locala a Comunei Toplița a fost realizată în lunile **decembrie 2013 - iunie 2014**, în urma desfășurării mai multor întâlniri cu grupurile de lucru comunitare și a unui proces de chestionare/interogare a populației din comună. Cele patru grupuri de lucru comunitare care au colaborat cu echipa de consultanți la elaborarea strategiei au fost:

- Consilierii locali;
- Angajații administrației publice locale;
- Reprezentanții agenților economici;
- Actorii principali locali (medici, profesori, preoți, reprezentanți ai instituțiilor de cultură, educație, asistență socială).

Planificarea strategică are drept scop maximizarea eficienței utilizării resurselor locale și dezvoltarea unei viziuni asupra viitorului comunității.

1.2. ETAPELE PLANIFICĂRII STRATEGICE

Elaborarea Strategiei de dezvoltare locala a comunei Toplița, a început prin culegerea de informații despre comună.

După perioada de culegere a informațiilor, s-au demarat întâlnirile cu grupurile de lucru din comună. Cele patru grupuri de lucru au fost:

- Consilierii locali;
- Reprezentanții agenților economici;
- Angajații administrației publice locale;
- Actorii principali locali (medici, directorul școlii, preoți, etc).

Împreună cu aceștia s-au stabilit domeniile prioritare în dezvoltarea comunei.

După întâlnirile cu grupurile de lucru și stabilirea domeniilor prioritare, s-a realizat analiza SWOT, stabilindu-se punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și riscurile.

Rolul planificării strategice este de a ajuta comunitatea să orienteze dezvoltarea economică și socială spre realizarea unor obiective fezabile pe termen mediu și lung.

În urma întâlnirilor cu grupurile de lucru și a procesului de chestionare a locuitorilor comunei credem că implicarea actorilor locali în dezvoltarea locala a Comunei Toplița este satisfăcătoare dar va crește în perioada următoare prin implicarea acestora în procesul de implementare a proiectelor de dezvoltare.

Managementul implementării strategiei va fi asigurat în primul rând de aparatul administrativ, care are rolul de demarator de proiecte. Oportunitatea atragerii fondurilor prin APL, IMM, ONG și parteneriate public-private, va avea ca rezultate atragerea surselor de finanțare pentru proiecte indentificate ca prioritare în scopul realizării obiectivelor propuse de strategie.

1.3. METODOLOGIE UTILIZATĂ

Dezvoltarea Comunei Toplița prin participarea publică, reprezintă sprijinul și implicarea localnicilor pentru demararea de proiecte, responsabilizarea factorilor implicați, reducerea costurilor, creșterea transparenței, obținerea de rezultate și foarte important, eliminarea sentimentului și a stării de neputință și inutilitate față de problemele comunității.

Metodologia utilizată în procesul de elaborare:

- Consultarea documentelor;
- Evaluarea potențialului economico-social;
- Aplicarea Chestionarului de opinie;
- Prelucrarea și interpretarea datelor;
- Elaborarea Analizei swot;
- Elaborarea Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Toplița

- elaborarea viziunii, a obiectivului general, a obiectivelor strategice, a priorităților și măsurilor;

- Implementarea Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Toplița.

- finanțarea proiectelor; prioritizarea proiectelor; monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a strategiei; actualizarea, periodică sau nu și dacă este cazul, a strategiei.

- Consultarea documentelor

Această metodă este folosită pentru a observa parcursul istoric, situațional al comunității. Prezentarea situației actuale, s-a făcut pe baza datelor demografice conținute în

documentele Recensământului Populației 2011, datele statistice socio-economice (categoriile în funcție de venit), datele legate de suprafața agricolă (Recensământul Agricol 2010), infrastructură etc.

- Evaluarea potențialului socio-economic al Comunei Toplița.

A fost realizată evaluarea infrastructurii, a mediului, a stării economice, sociale și de sănătate a locuitorilor Comunei Toplița, ținând cont de faptul că trebuie să valorificăm oportunitățile existente.

- Aplicarea Chestionarului de opinie

În vederea consultării opiniei comunității, am elaborat un chestionar cât mai simplu și clar, în vederea obținerii unei imagini referitoare la cele mai importante probleme cu care se confruntă populația din comuna Toplița. Astfel, chestionarul a fost aplicat pe populația comunei Toplița cu satele aparținătoare **TOPLIȚA - centru de comuna, Dăbîca, Dealu Mic, Goleș, Hașdău, Mosoru** (sat, care în momentul realizării SDL, nu este locuit), **Vălari**, un eșantion reprezentativ pentru populația majoritară (70 chestionare) inclusiv pentru populația de etnie romă. Chestionar la care au participat bărbați, femei, tineri și persoane vârstnice, în vederea cunoașterii opiniilor cetățenilor, referitor la cele mai importante aspecte care necesită rezolvare/îmbunătățire, pentru creșterea condițiilor de viață.

Concluziile și propunerile, au fost generalizate pentru întreaga populație constituind oglinda intereselor unui număr semnificativ de persoane.

Reprezentativitatea opiniilor a fost principală preocupare în cadrul aplicării chestionarului, tehnica de lucru utilizată fiind din „ușă în ușă” și întâlniri punctuale. S-a procedat la prelucrarea răspunsurilor, la așezarea în formă agreată de cerințele Strategiei și la nominalizarea pe baza interpretării datelor din răspunsuri a principalelor probleme care ar trebui rezolvate în comunitate, în perioada de planificare 2014-2020.

- După realizarea bazei de date, acestea au fost analizate cu ajutorul analizei SWOT (Strengths - puncte tari, Weaknesses - puncte slabe, Opportunities - oportunități, Threats - riscuri).

Prin realizarea analizei SWOT, s-a urmărit stabilirea situației atât a mediului intern, cât și a celui extern.

- Elaborarea strategiei a fost realizată în vederea implementării cu succes a cât mai multor proiecte cu finanțare nerambursabilă și nu numai, și a reducerii decalajului economic și social dintre comunele din regiunea Vest și Comunei Toplița pe de o parte și a decalajului dintre satele componente ale comunei pe de altă parte. Dezvoltarea Comunei Toplița, prin participarea publică reprezintă sprijinul și implicarea localnicilor pentru demararea de proiecte, responsabilizarea factorilor implicați, reducerea costurilor, creșterea transparenței, obținerea de rezultate și foarte important, eliminarea sentimentului și a stării de neputință și inutilitate față de problemele comunității.

1.4. LEGISLAȚIE UTILIZATĂ

Legislația europeană

Auditul comunei Toplița respectă și se conformează sinergic în desfășurarea sa cu documente legislative și de politică de dezvoltare, reper atât la nivel european, cât și național, regional și local. Dezvoltarea pe termen mediu și lung a comunei Toplița trebuie să fie în contextul geo-strategic, instituțional, administrativ, economic, social și cultural european, iar obiectivele și prioritățile acționale ale acestuia trebuie construite în conformitate deplină cu Strategia de la Lisabona (revizuita) a Uniunii Europene sau cu Planul Național de Dezvoltare al României pentru perioada 2014 – 2020.

Viziunea de dezvoltare a comunei Toplița trebuie să înglobeze materializarea în timp a unor politici benefice comunității locale și cetățenilor comunei, ca viitori cetățeni europeni. Toplița trebuie să se dezvolte ca și comună europeană, cu standarde de calitate aferente fiecărui domeniu cheie – infrastructură, industrie, agricultură, servicii publice și comerciale, resurse umane, asistență socială, educație, sănătate, siguranța cetățeanului etc, dar și să se integreze și să mobilizeze activ la nivel regional potențialul existent. Comuna Toplița trebuie să se impună ca un actor local, valorificând acest potențial în paralel cu inițierea, susținerea și materializarea unor demersuri acționale și investiționale, care să atragă surse publice și private în dezvoltarea sa.

Legislatia europeană

Strategia de la Lisabona a Comisiei Europene Revizuită

Agenda Socială 2005 – 2010

Cartea Alba în domeniul Politicii Europene de Transport 2001

Politica de coeziune în sprijinul creșterii economice și al locurilor de munca –

Orientari strategice comunitare pentru perioada 2007-2013

Programul de Invatare Continua pe Parcursul Vietii 2007 – 2013

Memorandum asupra invatarii permanente 2000

Programul Tineri în Actiune 2007 - 2013

Noua Strategie de Sanatate a Comunitatii Europene

Programul de Actiuni al Comunitatii Europene în domeniul sanatatii și protectiei consumatorului 2007 – 2013

Agenda Sociala 2005 – 2010

Carta Sociala Europeana Revizuita

Carta Drepturilor Fundamentale în Uniunea Europeana

Declaratia Universala a Drepturilor Copilului

Directiva pentru Tratament Egal

Directiva pentru Securitate Sociala

Directiva Ocupationala pentru Securitate Sociala

Strategia Europeana de Ocupare

European Charter of Local Self-Government

Alte reglementări și documente comunitare relevante

Al treilea raport de Coeziune – Un nou parteneriat pentru coeziune.

Regulamentul Consiliului Comunității Europene nr. 1260/1999 privind prevederile generale ale Fondurilor Structurale.

Ghidul Comisiei Europene pentru elaborarea Planurilor și Documentelor de Programare pentru Fondurile Structurale (Vademecum for Structural Funds Plans and Programming Documents).

Comunicarea Comisiei COM (2003)110 final, privind orientările indicative pentru Țările Candidate.

Regulamentul Consiliului Comunității Europene nr. 1685/2000 privind reguli detaliate pentru implementarea Regulamentului 1260/1999 în ceea ce privește eligibilitatea cheltuielilor aferente operațiunilor co-finanțate de către Fondurile Structurale.

Regulamentul Consiliului Comunității Europene nr. 1783/1999 privind Fondul European de Dezvoltare Regională.

Regulamentul Consiliului Comunității Europene nr. 1784/1999 privind Fondul Social European.

Proiectele de regulamente comunitare privind managementul Fondurilor Structurale și de Coeziune în perioada 2007-2013.

Proiectul Regulamentului Parlamentului European și Consiliului UE pentru Fondul Social European.

Proiectul Regulamentului Parlamentului European și Consiliului UE pentru Fondul European de Dezvoltare Regională.

Proiectul Regulamentului Parlamentului European și Consiliului UE pentru Fondul Social European.

Legislatia națională

Tratatul de Aderare al României și Bulgariei la Uniunea Europeană - 2005

Planul Național de Dezvoltare 2004 – 2006, 2007 – 2013 și 2012-2020

Primul Document Consultativ pentru PND 2007-2013

Al Doilea Document Consultativ pentru PND 2007-2013

Al Treilea Document Consultativ pentru PND 2007-2013

Programarea financiară indicativă PND 2007-2013

Programul de guvernare 2005 - 2008

Programele Operațional Sectoriale

Programul Operațional Regional

Strategia de Dezvoltare a Regiunii 7 Centru 2007 – 2013

Transport

Master Plan General de Transporturi

Liniile directe pentru realizarea, dezvoltarea și modernizarea rețelei de transport de interes național și European

Strategia de dezvoltare a sistemului feroviar din România în perioada 2001-2010

Programul prioritar de constructie a autostrazilor din Romania și a drumurilor nationale cu patru benzi de circulatie

Educatie

Strategia Ministerului Educatiei și Cercetarii pentru perioada 2006-2008

Planul National pentru cercetare-dezvoltare și inovare (PNCDI)

Strategia descentralizarii invatamantului pre-universitar

Strategia de formare profesională continua pe termen scurt și mediu

Planul National de Actiune pentru Ocupare

Strategia Nationala de Ocupare

Sanatate

Legea Nr. 95 din 14 aprilie 2006 privind reforma în domeniul sanatatii

Asistenta sociala

Planul national antisaracie și promovare a incluziunii sociale (PNAinc) pentru perioada 2006 - 2008

Strategia nationala pentru protectia, integrarea și incluziunea sociala a persoanelor cu handicap în perioada 2006 - 2013

Strategia nationala în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului violentei în familie

Planul national de actiune pentru implementarea legislatiei în domeniul protectiei drepturilor copilului

Planul national de actiune pentru prevenirea și combaterea traficului de copii

Strategia nationala de dezvoltare a serviciilor sociale

Strategia nationala de dezvoltare a sistemului de asistenta sociala pentru persoanele varstnice în perioada 2005 - 2008

Planul national de actiune pentru egalitatea de sanse între femei și barbati

Strategia nationala antidrog în perioada 2005 - 2012

Planul national de actiune pentru egalitatea de sanse între femei și barbati

Alte norme legislative interne:

Legea 215 / 2001 privind administratia publica locala

H.G. nr. 1115/2004 privind elaborarea în parteneriat a Planului National de Dezvoltare (MO nr. 694 / 02.08.2004)

H.G. nr. 497/2004 privind stabilirea cadrului institutional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale (MO nr. 346/20.04.2004)

H.G. nr.1179/2004 pentru modificarea și completarea H.G. nr. 497/2004 privind stabilirea cadrului institutional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale (MO nr. 690/30.07.2004)

Legea nr. 315 privind dezvoltarea regionala în Romania (MO nr. 577 / 29.06.2004)

Legea serviciilor publice municipale

Legea privind finantele publice locale

Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în Programul National și Regional de dezvoltare, Primaria Comunei Toplița își va desfășura activitatea în următoarele directii:

1. *Dezvoltarea infrastructurii de baza.*
2. *Protectia mediului.*
3. *Întărirea coeziunii sociale și reducerea saraciei.*
4. *Regenerarea rurala.*

Conditii de implementare a strategiei:

- ✓ acordul și sustinerea planului de catre cetățeni;
- ✓ sustinerea din partea sectorului privat a strategiei dezvoltarii economice a serviciilor;
- ✓ informarea permanenta a cetățenilor privind progresul implementarii planului.

CAPITOLUL II

CORELAREA CU PROGRAMELE UNIUNII EUROPENE

2.1. PLANUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE (PND)

Planul National de Dezvoltare 2007-2013 „Planul National de Dezvoltare a Romaniei pentru perioada financiara 2007-2013 reprezinta documentul de planificare strategica și programare financiara multianuala, aprobat de Guvern, care orienta dezvoltarea socio-economica a Romaniei în conformitate cu Politica de Coeziune a UE.”

„PND reprezinta documentul pe baza caruia au fost elaborate Cadrul Strategic National de Referinta 2007-2013 (CSNR), reprezentand strategia convenita cu Comisia Europeana pentru utilizarea instrumentelor structurale, precum și Programele Operationale prin care se vor implementa aceste fonduri.”

“Strategia de dezvoltare a PND 2007-2013 este o reflectare a nevoilor de dezvoltare a Romaniei, în vederea reducerii cat mai rapide a decalajelor existente fata de UE și se axeaza atat pe orientarile strategice comunitare privind coeziunea, cat și pe prioritatile Agendei Lisabona și obiectivele de la Goteborg.”

„**Tinta:** Atingerea unui nivel al PIB / locuitor de 41% din media UE în anul 2013.”

„**Obiectiv global:** Reducerea cat mai rapida a disparitatilor de dezvoltare socio-economica intre Romania și Statele Membre ale Uniunii Europene.”

Obiective specifice:

1. „Creșterea competitivitatii pe termen lung a economiei romanesti.
2. Dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de baza.
3. Perfectionarea și utilizarea mai eficienta a capitalului uman autohton.”

„Șase prioritati nationale de dezvoltare: limitarea numarului de prioritati asigurand concentrarea resurselor disponibile pe obiective și masuri cu impact maxim asupra reducerii decalajelor fata de UE și a disparitatilor interne:

1. Creșterea competitivitatii economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoastere.
2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport.
3. Protejarea și imbunatatirea calitatii mediului.
4. Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocuparii și incluziunii sociale și întărirea capacitatii administrative.
5. Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivitatii în sectorul agricol.
6. Diminuarea disparitatilor de dezvoltare între regiunile tarii.”

„În interiorul acestor prioritati sunt abordate numeroase domenii/ sectoare de interventie specifice, cum ar fi educatia, sanatatea, energia, sectorul comunicatii și IT, prevenirea riscurilor naturale etc.

Obiectivele strategice ce contribuie la realizarea prioritatilor nationale de dezvoltare imbrina, elementele politicilor sectoriale, ale politicii de dezvoltare regionala, cu orientările strategice la nivel european și cerintele specifice legate de accesarea fondurilor comunitare post-aderare.”

Prioritatea 1. Creșterea competitivitatii economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoastere.

„În context teritorial, competitivitatea economica este determinata de:

- ☐ implicarea centrelor urbane în valorificarea creativa și inovativa a potentialului national, care sa alcatuiasca un sistem ierarhizat de poli/ zone de dezvoltare;
- ☐ realizarea unui sistem integrat de accesibilitate a potențialului național și de stabilire de interconexiuni între elementele sistemului policentric;
- ☐ utilizarea potentialului de cercetare-inovare, în special al centrelor universitare, ca factor de stabilizare a fortei de munca locale și de atragere a fortei de munca înalt calificata;
- ☐ dezvoltarea și promovarea turismului prin valorificarea patrimoniului natural și cultural;
- ☐ realizarea de conexiuni teritoriale prin stimularea aparitiei și consolidarea clusterelor economice.”

„Obiectivul general al priorității 1: creșterea productivității întreprinderilor românești pentru reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul Uniunii, în vederea generării până în anul 2015 a unei creșteri medii a productivității de cca. 5,5% anual, permitând României atingerea unui nivel de aproximativ 55% din media UE.”

„Obiectivele specifice ale priorității 1:

- ☐ creșterea contribuției IMM la PIB cu 20% până în 2015;
- ☐ creșterea valorii cheltuielilor totale de C-D până la 3% din PIB în 2015;
- ☐ creșterea numărului utilizatorilor de Internet - întreprinderi/ populație - de la 52% / 19% în 2003 la 70% / 55% în 2015;
- ☐ reducerea intensității energetice primare cu 40 % până în anul 2015, comparativ cu anul 2001.”

Prioritatea 2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport.

„Obiectivul general al priorității 2: asigurarea unei infrastructuri de transport extinse, moderne și durabile, precum și a tuturor celorlalte condiții privind dezvoltarea sustenabilă a economiei și îmbunătățirea calității vieții, astfel încât volumul activității de transport în PIB să crească la minimum 7,0 miliarde euro până în 2015.”

„Obiectivele specifice ale priorității 2:

- ☐ modernizarea rețelei rutiere de interes național;
- ☐ asigurarea interoperabilității feroviare;
- ☐ creșterea traficului de marfuri prin porturile interne și maritime;
- ☐ modernizarea echipamentelor și facilităților aeroportuare.”

Prioritatea 3. Protejarea și îmbunătățirea calității mediului.

„Obiectivul general al priorității 3: protejarea și îmbunătățirea calității mediului, în conformitate cu nevoile economice și sociale ale României, conducând astfel la îmbunătățirea semnificativă a calității vieții prin încurajarea dezvoltării durabile.”

„Obiectivele specifice ale priorității 3:

- ☐ îmbunătățirea standardelor de viață prin asigurarea serviciilor de utilități publice în sectoarele apă și deseuri, la calitatea și în cantitatea necesară;

□ îmbunătățirea calitatii mediului, vizând în special, conformarea cu Directivele relevante ale Uniunii Europene.”

Prioritatea 4. Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale și întărirea capacității administrative.

„Obiectivul general al priorității 4: dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia pe piața muncii, prin asigurarea oportunităților egale de învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și inclusive care să conducă, până în 2015, la integrarea durabilă pe piața muncii a 900.000 persoane.”

„Obiectivele specifice ale priorității 4:

□ dezvoltarea educației inițiale și continue prin promovarea de reforme și furnizarea unor oferte educaționale de calitate și relevante pentru piața muncii, care să asigure oportunități egale de învățare pe tot parcursul vieții și îmbunătățirea șanselor de angajare;

□ dezvoltarea resurselor umane din educație prin dezvoltarea de noi profesii și diversificarea ofertelor de educație inițială și continuă pentru un număr de 40.000 persoane din sistemul de învățământ;

□ dezvoltarea unor rute flexibile și personalizate de învățare și carieră prin furnizarea de servicii integrate de informare, orientare și consiliere pentru un număr de 1.000.000 elevi și studenți și un număr de 100.000 resurse umane din educație;

□ facilitarea inserției tinerilor pe piața muncii prin promovarea parteneriatului în educație și ocupare și dezvoltarea programelor de tranziție de la școală la locul de muncă, pentru un număr de 10.000 de absolvenți, în vederea creșterii șanselor de ocupare;

□ creșterea nivelului de educație și formare profesională a capitalului uman prin oferirea de programe de formare profesională continuă, specifice care să furnizeze competențele și abilitățile cerute pe piața muncii pentru un număr de 1.100.000 persoane;

□ dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și inclusive care să permită creșterea șanselor de ocupare/ integrare durabilă pe piața muncii a unui număr de 300.000 tineri, 100.000 de persoane din grupurile vulnerabile;

□ promovarea spiritului și culturii antreprenoriale;

□ imbunatatirea furnizarii serviciilor publice în scopul dezvoltarii socio-economice durabile, diminuării disparitatilor și asigurării unei bune guvernari.”

Prioritatea 5. Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol.

„Obiectivul general al priorității 5: dezvoltarea unei agriculturi competitive, bazată pe cunoaștere și inițiativa privată.”

„Obiectivele specifice ale priorității 5:

□ imbunatatirea infrastructurii rurale, până în 2015, prin construcția a 2.000 km de drum și modernizarea a 5.000 km de drumuri comunale, aprovizionarea cu apă potabilă prin executarea de lucrări de construcție a 9.000 km rețele de conducte, efectuarea de lucrări de canalizare prin construcția a 1.600 km conducte de acest tip;

□ creșterea investițiilor în exploatarea agricole și locuri de muncă în activități de prelucrare și industrializare;

□ reducerea ponderii populației în vârstă din mediul rural, ocupată în agricultură, până în 2015 la 50%;

□ creșterea la 9 ha a mării medii a fermelor, până în 2015;

□ creșterea producției în acvacultură la 20.000t/ an în anul 2015.”

Prioritatea 6. Diminuarea disparitatilor de dezvoltare între regiunile țării.

„Obiectivul general al priorității 6: creșterea economică mai accelerată a regiunilor slab dezvoltate, în vederea diminuării disparitatilor de dezvoltare interregionale și intraregionale.”

„Obiectivele specifice ale priorității 6:

□ imbunatatirea gradului general de atractivitate și accesibilitate a regiunilor prin construirea și/ sau reabilitarea a aproximativ 4000 km de drumuri, a 1500 unități școlare și 150 unități spitalicești până în 2015;

□ creșterea competitivității regiunilor ca locații pentru afaceri, prin dezvoltarea și imbunatatirea, până în 2015, a 200 infrastructuri de sprijinire a afacerilor și sprijinirea până la 1500 de micro-intreprinderi;

□ valorificarea potentialului turistic și cultural al regiunilor și creșterea contribuției acestor domenii la dezvoltarea regiunilor prin reabilitarea, până în 2015, a 200 situri turistice și culturale și creșterea contribuției turismului la formarea PIB cu 1,25%;

□ creșterea rolului economic și social al centrelor urbane prin construirea/ reabilitarea a 400 ha/ km spații publice și implementarea a 20 proiecte integrate de dezvoltare urbană până în 2015;

□ integrarea socio-economică a zonelor de graniță și creșterea atractivității și accesibilității Regiunilor României în cadrul teritoriului european prin întărirea cooperării transfrontaliere, transnaționale și interregionale.”

Acest capitol va fi reactualizat în conformitate cu noile surse de finanțare disponibile pentru perioada 2014-2020

2.2. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ (SDD): TEME, DOMENII, OBIECTIVE EU, OBIECTIVE RO

A. PROVOCĂRI CRUCIALE

1. Schimbările climatice și energia curată

„*Obiectiv general SDD/UE:* Prevenirea schimbărilor climatice prin limitarea emisiilor de gaze cu efect de sera, precum și a efectelor negative ale acestora asupra societății și mediului.”

„*Orizont 2013. Obiectiv national:* Satisfacerea necesarului de energie pe termen scurt și mediu și crearea premiselor pentru securitatea energetică a țării pe termen lung conform cerințelor unei economii moderne de piață, în condiții de siguranță și competitivitate; îndeplinirea obligațiilor asumate în baza Protocolului de la Kyoto privind reducerea cu 8% a emisiilor de gaze cu efect de sera; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.”

„*Orizont 2020. Obiectiv national:* Asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranță a sistemului energetic național, atingerea nivelului mediu actual al UE în privința intensității și eficienței energetice; îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.”

„*Orizont 2030. Obiectiv national:* Alinierea la performanțele medii ale UE privind indicatorii energetici și de schimbări climatice; îndeplinirea angajamentelor în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de sera în concordanță cu acordurile internaționale și comunitare existente și implementarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice.”

2. Transport durabil

„*Obiectiv general SDD/UE:* Asigurarea ca sistemele de transport să satisfacă nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, reducând, în același timp, la minimum impactul lor nedorit asupra economiei, societății și mediului.”

„*Orizont 2013. Obiectiv national:* Promovarea unui sistem de transporturi în România care să faciliteze mișcarea în siguranță, rapidă și eficientă a persoanelor și marfurilor la nivel național și internațional, în conformitate cu standardele europene.”

„*Orizont 2020. Obiectiv national:* Atingerea nivelului mediu actual al UE în privința eficienței economice, sociale și de mediu a transporturilor și realizarea unor progrese substanțiale în dezvoltarea infrastructurii de transport.”

„*Orizont 2030. Obiectiv national:* Aproximarea de nivelul mediu al UE din anul la toți parametrii de bază ai sustenabilității în activitatea de transporturi.”

3. Producție și consum durabile

„*Obiectiv general SDD/UE:* Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile.”

„*Orizont 2013. Obiectiv national:* Gestionarea eco-eficientă a consumului de resurse și valorificarea maximă a acestora prin promovarea unui model de consum și producție care să permită o creștere economică sustenabilă pe termen lung și apropierea treptată de nivelul mediu de performanță al țărilor UE.”

„*Orizont 2020. Obiectiv national:* Decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.”

„*Orizont 2030. Obiectiv national:* Aproximarea de nivelul mediu realizat la acea dată de țările membre UE din punctul de vedere al producției și consumului durabile.”

4. Conservarea și gestionarea resurselor naturale

„*Obiectiv general SDD/UE:* Îmbunătățirea gestionării resurselor naturale și evitarea exploatarea lor excesive, recunoașterea valorii serviciilor furnizate de ecosisteme.”

„*Orizont 2013. Obiectiv național:* Reducerea decalajului existent față de alte state membre ale UE cu privire la infrastructura de mediu, atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ, prin dezvoltarea unor servicii publice eficiente în domeniu, conforme conceptului de dezvoltare durabilă și cu respectarea principiului “poluatorul plătește”.

„*Orizont 2020. Obiectiv național:* Atingerea nivelului mediu actual al tarilor UE la parametrii principali privind gestionarea responsabila a resurselor naturale.”

„*Orizont 2030. Obiectiv național:* Apropierea semnificativa de performantele de mediu ale celorlalte state membre UE din acel an.”

5. Sănătatea publică

„*Obiectiv general SDD/UE:* Promovarea unor servicii medicale de calitate în conditii de egalitate și imbunatatirea protectiei impotriva amenințărilor la adresa sanatatii.”

„*Orizont 2013. Obiectiv național:* Imbunatatirea structurii sistemului de sanatate, a calitatii actului medical și a ingrijirilor furnizate în cadrul serviciilor de sanatate; ameliorarea starii de sanatate a populatiei și creșterea performantei sistemului de sanatate.”

„*Orizont 2020. Obiectiv național:* Atingerea unor parametri apropiati de nivelul mediu actual al starii de sanatate a populatiei și al calitatii serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sanatate și demografi ce în toate politicile publice ale Romaniei.”

“*Orizont 2030. Obiectiv național:* Alinierea deplina la nivelul mediu de performanta, inclusiv sub aspectul finantarii serviciilor de sanatate, al celorlalte state membre ale UE.”

6. Incluziune a demografia și migrația

„*Obiectiv general SDD/UE:* Crearea unei societati bazate pe incluziunea sociala prin luarea în considerare a solidaritatii între generatii și în interiorul lor și asigurarea creșterii calitatii vietii cetățenilor ca o conditie a bunastarii individuale durabile.”

„*Orizont 2013. Obiectiv național:* Crearea unui cadru legislativ, institutional și participativ odern pentru reducerea riscurilor de saracie și excluziune sociala, promovarea coeziunii sociale, egalitatii de sanse și diversitatii culturale, precum și pentru gestionarea responsabila a fenomenelor demografice și migratiei.”

„*Orizont 2020. Obiectiv național:* Promovarea consecventa, în noul cadru legislativ și institutional, a normelor și standardelor UE cu privire la incluziunea sociala, egalitatea de

sanse și sprijinirea activa a grupurilor defavorizate; punerea în aplicare, pe etape, a Strategiei Naționale pe termen lung privind populația și fenomenele migratorii.”

„*Orizont 2030. Obiectiv național:* Aproximarea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE în privința coeziunii sociale și calității serviciilor sociale.”

7. Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile

„*Obiectiv general SDD/UE:* Promovarea activă a dezvoltării durabile la nivel global și asigurarea punerii de acord a politicilor interne și externe ale Uniunii Europene cu principiile dezvoltării durabile și angajamentele sale în această privință.”

„*Orizont 2013. Obiectiv național:* Implementarea instrumentelor legislative și instituționale aferente statutului României de țară donatoare de asistență pentru dezvoltare, conform obligațiilor de stat membru al UE; stabilirea priorităților și modalităților de acțiune, și alocarea în acest scop a circa 0,25% din venitul național brut (VNB) în 2013 și 0,33% în 2015, cu ținta intermediară de 0,17% din VNB în 2010.”

„*Orizont 2020. Obiectiv național:* Conturarea domeniilor specifice de aplicare a expertizei și resurselor disponibile în România în slujba asistenței pentru dezvoltare, și alocarea în acest scop a circa 0,50% din venitul național brut.”

„*Orizont 2030. Obiectiv național:* Alinierea completă a României la politicile Uniunii Europene în domeniul cooperării pentru dezvoltare, inclusiv din punctul de vedere al alocărilor bugetare ca procent din venitul național brut.”

B. TEME INTER- ȘI TRANS-SECTORIALE

1. Educație și formare profesională

„*Orizont 2013. Obiectiv național:* Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.”

„*Orizont 2020. Obiectiv național:* Atingerea nivelului mediu de performanță UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.”

„*Orizont 2030. Obiectiv național:* Situată sistemul de învățat și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.”

2. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea

„*Orizont 2013. Obiectiv național general:* Atingerea mediei UE la indicatorii de bază care descriu structura și performanța sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare.”

„*Orizont 2020. Obiectiv național general:* Incadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.”

„*Orizont 2030. Obiectiv național general:* Statoinicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile.”

2.3. POLITICA DE COEZIUNIE – FONDURI U.E. 2014-2020

La 6 octombrie 2011, Comisia Europeană a adoptat un proiect de pachet legislativ care va constitui un cadru al politicii de coeziune a Uniunii Europene pentru perioada 2014-2020.

Comisia a propus mai multe schimbări importante ale modului în care politica de coeziune este concepută și pusă în aplicare, și anume:

- concentrarea asupra priorităților Strategiei Europa 2020 de creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii;
- recompensarea performanțelor;
- sprijinirea programării integrate;

- accentul pus pe rezultate – monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor convenite;
- consolidarea coeziunii teritoriale și simplificarea aplicării.

Aceste schimbări vin ca urmare a adoptării de către Comisie, în iunie 2011, a unei propuneri referitoare la următorul cadru financiar multianual pentru aceeași perioadă.

În propunerea sa, Comisia a decis că politica de coeziune ar trebui să rămână un element esențial al următorului pachet financiar și a subliniat rolul său esențial în ceea ce privește aplicarea Strategiei Europa 2020.

Bugetul total propus pentru perioada 2014–2020 va fi de 376 miliarde EUR, inclusiv fondurile pentru noua facilitate „Conectarea Europei”, concepută în vederea creșterii numărului proiectelor transfrontaliere în domeniile energiei, transporturilor și tehnologiei informației.

Arhitectura legislativă a politicii de coeziune cuprinde:

- un regulament general de stabilire a unor dispoziții comune referitoare la Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE), Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF), precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind FEDR, FSE și Fondul de coeziune;

- trei regulamente specifice privind FEDR, FSE și Fondul de coeziune; și două regulamente privind obiectivul de cooperare teritorială europeană și Gruparea europeană de cooperare teritorială

Comisia propune o serie de principii comune aplicabile tuturor fondurilor. Printre acestea se numără parteneriatul și guvernarea pe mai multe niveluri, respectarea legislației UE și a legislației naționale aplicabile, promovarea egalității între femei și bărbați, nediscriminarea și dezvoltarea durabilă.

Pentru a maximiza impactul politicii în ceea ce privește realizarea priorităților europene, Comisia propune consolidarea procesului de programare strategică. Aceasta implică introducerea unui cadru strategic comun, a unor contracte de parteneriat și a unei liste de obiective tematice conforme cu Strategia Europa 2020 și cu orientările integratele acesteia.

Cadrul strategic comun, care urmează să fie adoptat de către Comisie, va stabili acțiuni cheie pentru realizarea priorităților UE, va oferi orientări privind programarea aplicabilă tuturor fondurilor, inclusiv FEADR și EMFF și va promova o mai bună coordonare a diverselor instrumente structurale ale UE.

Contractele de parteneriat, convenite la început între Comisie și statele membre, vor stabili contribuția generală la nivel național, corelată cu obiectivele tematice și cu angajamentele legate de acțiuni concrete în vederea realizării obiectivelor Europa 2020.

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) urmărește consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale în cadrul Uniunii Europene prin corectarea dezechilibrelor existente între regiunile acesteia.

FEDR sprijină dezvoltarea regională și locală pentru a contribui la toate obiectivele tematice, prin stabilirea unor priorități detaliate în vederea unui mai mare accent pus pe:

- cercetare și dezvoltare, precum și inovare;
- îmbunătățirea accesului la informații și a calității acestora, precum și la tehnologiile comunicațiilor;
- schimbările climatice și trecerea la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon;
- sprijinul comercial acordat IMM-urilor;
- serviciile de interes economic general;
- infrastructurile de telecomunicații, energie și transport;
- consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă;
- infrastructurile de sănătate, educație și sociale;
- dezvoltarea urbană durabilă.

Consolidarea concentrării tematiche

Pentru a asigura concentrarea investițiilor la nivelul UE pe aceste priorități, se stabilesc alocări minime pentru un anumit număr de zone prioritare. De exemplu, în regiunile mai dezvoltate și de tranziție, cel puțin 80 % din resursele FEDR la nivel național ar trebui să fie alocate pentru eficiență energetică și energii regenerabile, inovare și sprijin pentru IMM-uri, din care cel puțin 20% ar trebui să fie alocate pentru eficiență energetică și energii regenerabile. Regiunile mai puțin dezvoltate ar trebui să dispună de o paletă mai largă de priorități de investiții, care să reflecte nevoile mai mari de dezvoltare ale acestora. Însă acestea vor trebui să aloce cel puțin 50% din resursele FEDR pentru eficiență energetică și energii regenerabile, inovare și sprijin pentru IMM-uri.

Consolidarea coeziunii teritoriale

Regulamentul propus prevede un accent mai mare pe dezvoltare urbană durabilă.

Aceasta ar trebui să se realizeze prin alocarea unui procent minim de 5% din resursele FEDR pentru dezvoltare urbană durabilă, prin stabilirea unei platforme de dezvoltare urbană pentru promovarea consolidării capacităților și a schimburilor de experiență, precum și prin adoptarea unei liste a orașelor în care vor fi puse în aplicare acțiuni integrate pentru dezvoltare urbană durabilă.

Propunerea include, de asemenea, sprijin pentru acțiunile inovatoare în domeniul dezvoltării urbane durabile în baza unui plafon de 0,2% din fondurile anuale.

Se va acorda o atenție specială zonelor cu caracteristici naturale sau demografice specifice, precum și o alocare suplimentară pentru regiunile ultraperiferice și slab populate.

Un procent de cel puțin 50% din această alocare suplimentară va trebui să fie alocat acțiunilor care contribuie la diversificarea și modernizarea economiilor regiunilor ultraperiferice, punându-se un accent special pe cercetare și inovare, tehnologiile informației și comunicațiilor și pe competitivitatea IMM-urilor.

În aceste condiții, autoritățile locale trebuie să facă față unor noi provocări, să se adapteze strategic la noile tendințe susținute de Uniunea Europeană dar și să răspundă nevoilor comunității locale. Viziunea strategică devine astfel un factor important în dezvoltarea armonioasă a tuturor direcțiilor importante: infrastructură, educație, sănătate, cultură, turism, agricultură.

2.4. CORESPONDENȚA CU STRATEGIA REGIUNII VEST

Teritoriul României este împărțit în opt regiuni, reprezentând arii care corespund unor grupuri de județe, fără a fi însă unități teritorial-administrative, formată în urma liberei lor asocieri și bazate pe o înțelegere semnată de reprezentanții Consiliilor Județene respective. Aceste opt regiuni constituie cadrul de implementare și de evaluare a politicii de dezvoltare regională.

După 1990, spațiul european se află într-o perioadă de transformări determinate atât de schimbările globale geo-politice cât și de restructurări interne, în plan socio-economic.

Contextul general menționat ca și evoluții posibile în secolul 21 sunt prezente în două documente importante: „Agenda 2000” și „Planul de Dezvoltare Spațială în Europa,, (ESDP), pregătite de Comisia Europeană și respectiv, de Consiliul Miniștrilor responsabili cu Amenajarea Teritoriului.

Ultimul document menționat formulează obiectivele strategice ale unei dezvoltări echilibrate și durabile ale spațiului european:

- Coeziunea economică și socială;
- Conservarea patrimoniului natural și cultural;
- Competitivitatea echilibrată a teritoriului european.

Procesul de implementare a politicilor de dezvoltare regională, a fost inițiat în 1997 prin aprobarea de către Guvernul României a Cartei Verzi a Dezvoltării Regionale în România și a continuat în perioada 1998-1999 prin construcția cadrului instituțional și a suportului legislativ necesar. Politica de dezvoltare regională ca parte integrantă a procesului general de reformă și a procesului de aderare la Uniunea Europeană, este necesar să asigure faptul că programele de dezvoltare regională promovate de Guvernul României și de fiecare regiune în parte vor permite realizarea unei dezvoltări echilibrate în sensul reducerii disparităților existente și a promovării coeziunii economice și sociale.

În ultimii ani, România a făcut pași importanți în ceea ce privește adoptarea unei structuri instituționale capabile să elaboreze și să implementeze politica de dezvoltare regională. Actualmente, cea mai importantă sarcină pe care o au de rezolvat autoritățile române este de a identifica particularitățile și necesitățile proprii, aceasta fiind oricum inclusă în procesul general al reformei, care definesc în amănunt principalele aspecte ale reformei.

Politica de dezvoltare regională este abordată în acord cu principiul parteneriatului, aflat la baza structurii instituționale și este pusă în practică prin programe care trebuie să răspundă necesităților existente la nivelul regiunilor. De asemenea, această politică este în concordanță cu principiul aditivității și consistent cu politicile național-sectoriale ale ministerelor, care la rândul lor trebuie să ia în seamă necesitățile regionale. În cele din urmă, politica de dezvoltare regională este concentrată pe arii/domenii prioritare pentru aspecte și priorități care constituie principalele probleme pentru dezvoltarea fiecăreia dintre regiunile României și a țării în ansamblul său.

2.5. ROMÂNIA ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

România este situată în partea de sud-est a Europei la intersecția cu principalele axe de comunicații europene Nord-Sud și Est –Vest.

Suprafața României este de 238.391 km² reprezintă 5,49 % din suprafața UE 25, iar ca populație 21,733 mil loc reprezintă 4,77 % din 454,9 mil. loc. total populație Uniunea Europeană.

Conform metodologiei O.E.C.D. de clasificare a regiunilor rurale, la nivelul NUTS III în România spațiul rural, însumează 99% din teritoriu și 90,6% din populație, față de Uniunea Europeană, unde acesta deține 84,4% din suprafața totală și 39,5% din populația totală.

Teritoriul României prezintă toate cele trei mari categorii de relief: 31% munți, 36% dealuri și podișuri, 33% câmpii și lunci într-o dispunere concentrică și sub aspect de amfiteatru a treptelor majore de relief.

În urma prelucrării informațiilor la nivelul spațiului rural suprafețele rezultate pentru principalele forme de relief (câmpie, deal, munte) și de asemenea procentele principalelor forme de relief față de suma suprafeței totale agricole și forestiere se prezintă astfel: clima României este temperat continentală de tranziție, cu influențe oceanice dinspre vest, mediteraneene dinspre sud-vest și continental-excesive dinspre nord-est. Precipitațiile medii anuale sunt variabile în funcție de altitudine: 500 mm la câmpie, 700 mm la deal și 1200 mm la munte.

2.6. SCURTĂ PREZENTARE A JUDEȚULUI HUNEDOARA

Județul Hunedoara este situat în sud-vestul Transilvaniei, unde Munții Apuseni se întâlnesc cu Carpații Meridionali și la sud de râul Mureș.

Județul are o suprafață de 800 kmp și peste 30 de vârfuri muntoase.

Printre acestea se numără și Retezat (2.484 m deasupra nivelului mării), Peleaga (2.509 m) și Păpușa (2.502 m).

În 1935, a fost fondat Parcul National Retezat numit mai tarziu Rezervatia Biosfera.

Padurile intinse, raurile, vaile și terasele au oferit din vremuri preistorice tot ceea ce este necesar pentru locuitorii acestei zone.

Vestigii ale omului din paleolitic se gasesc în peșterile Cioclovina și Ohaba Ponor.

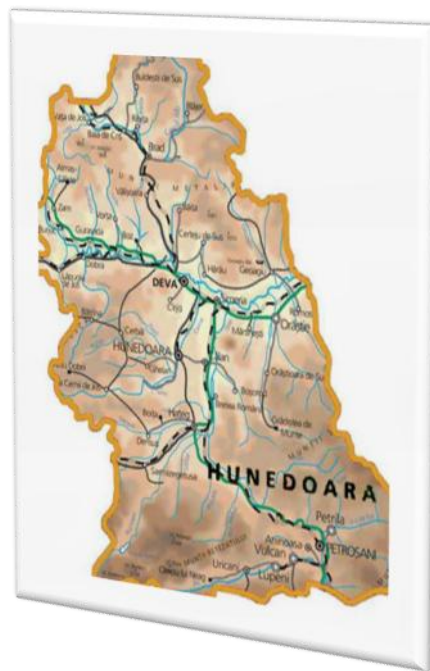
În Turdas, langa Orăștie, se gasesc vestigii ale culturii neolitice.

În Muntii Orăștie (Masivul Surianu), la Gradiștea Muncelului, se găsește Sarmizegetusa Regia, capitala regilor daci Burebista și Decebal.

În depresiunea Hațeg se gasesc ruinele capitalei Daciei Romane, Ulpia Traiana Sarmizegetusa.

La poalele Muntilor Poiana Rusca, în orasul Hunedoara, se gaseste impozantul castel al familiei Corvin, cea ma bine pastrata cladire medievala din sud-estul Europei.

Tot aici se gasesc și cele mai vechi monumente crestine din Evul Mediu: bisericile din Densus, Streisingeorgiu, Strei, Sintamaria Orlea, Gurasada, Ribita și Crisciur, adevarate capodopere ale culturii europene timpurii.

În Municipiul Deva, reședința de județ, se găsesc două puncte de interes turistic: Castelul Magna Curia, construit în secolul al XVI-lea, astăzi Muzeul Civilizației Daco-romane, și Liceul Sportiv care este cunoscut în întreaga lume datorită renumitelor gimnaste Nadia Comăneci, Lavinia Agache, Daniela Silivas și Lavinia Milosovici.

De asemenea, în județ se mai găsește și Cetatea Deva.

Drumurile accesibile către zonele turistice și istorice ale județului, hotelurile, motelurile, cabanele montane, teleschuurile și telecabinele din Munții Parâng și Valcan (Straja) cât și ospitalitatea locuitorilor sunt numai câteva elemente de interes turistic.

Calătorind în județul Hunedoara, turistul poate să ia parte la petrecerile populare, care au loc aici și pot să admire costumele, cântecele și dansurile populare și să v-o poată descoperii frumusețea peisajului și a sufletului românesc.

1. ISTORIE

Cele mai vechi mărturii arheologice atestă prezența omului în Ținutul Hunedoarei încă din Paleoliticul superior și Neolitic, în urmă cu zeci de mii de ani. Din Neolitic sunt numeroase urmele culturii "Starcevo-Criș", cultură străveche, una din cele mai vechi culturi neolitice din Europa. Cultura "Turdaș" este reprezentată de cele mai întinse urme de locuire (la Valea Nandrului, lângă Hunedoara, cca. 10 ha.). Această cultură a folosit probabil pentru prima dată scrierea, cu peste o mie de ani înaintea Sumerienilor. Au urmat apoi culturile "Petrești" (cu 4500-5000 de ani în urmă) și "Coțofeni" (perioadă în care s-a extras și prelucrat pentru prima dată cuprul și aurul), apoi "Epoca de bronz", "Epoca Fierului" și - în sfârșit - "Epoca Dacă". Toate aceste culturi au lăsat urme ca nicăieri în altă parte a lumii.

În secolul XIII, Hunedoara devine un comitat, iar în secolele ce urmează au loc multe lupte pentru evitarea cuceririi de către populațiile vecine (printre acestea se numără luptele antiotomane ale lui Iancu de Hunedoara, răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan, revoluția de la 1848 și lupta pentru unirea cu România).

Județul Hunedoara este cunoscut încă din antichitate pentru exploatările de minereuri.

2. AȘEZARE - descriere geografică

Județul Hunedoara este situat în partea central – vestică a României, Județul are o suprafață de 7016 km². Forma de relief predominantă este muntoasă, județul având peste 30 de vârfuri - printre acestea se numără și Retezat (2.484 m), Peleaga (2.509 m) și Papusa (2.502 m). Apele curgătoare au peste 500 km lungime (Mureș, Strei, Crisul Alb, Raul Mare) și pe întreaga suprafață a județului se găsesc peste 80 de lacuri glaciare. Bogațiile solului și subsolului constau în carbune (huila), minereuri neferoase (cupru și aur), ape minerale, păduri de fag și pin. În 1935, a fost fondat Parcul Național Retezat.

3. ECONOMIA

Bogatele resurse ale subsolului au determinat din cele mai vechi timpuri profilul economic al județului: extracția minereurilor de fier în munții Poiana Rusca, a carbunelui în Depresiune Petrosani, a minereurilor auro-argintifere în Munții Metaliferi, iar în Hunedoara și Calan industria Siderurgică. La sfârșitul secolului XIX au fost construite funiculare și cai ferate înguste, între anii 1882 - 1884 fiind puse în funcțiune primele trei furnale. În anul 1919 au luat ființă „Uzinele de fier Hunedoara” – proprietate de stat.

Poziția geografică, resursele solului și subsolului și forța de muncă disponibilă au determinat desfășurarea unei intense activități economice, bazată în special pe industria grea, industria extractivă a minereului de fier, prelucrarea minereurilor feroase și construcții, la care se adăuga industria energiei electrice, lemnului, materialelor de construcții, ușoară și alimentară.

În urma trecerii la economia de piață, datorită desființării CAER, piața de desfacere principală a mastodontilor creați de economia socialistă (Siderurgică S.A., I.C.S.H.), datorită slabei tehnologizări și a lipsei de fonduri, producția a scăzut, firmele fiind nevoite să-și restructureze personalul, rezultând astfel un număr foarte mare de someri cu un nivel de calificare înalt, mai ales din sectorul industriei siderurgice și cel minier.

În partea sectorului privat se constată o creștere a activităților productive și comerț, în sectorul construcții metalice și materialelor de construcții, industria ușoară, industria alimentară, prelucrarea lemnului și a serviciilor către populație, însă datorită slabei puteri de

cumparare a populatiei, coroborata cu politica fiscala a statului, activitatea acestora pe plan local este la limita supravietuirii.

4. RELIEF

Relieful județului Hunedoara cuprinde unități de relief distincte, între acestea regiunile muntoase ocupând o pondere majoritară. Depresiunile intramontane și colinare, zonele depresionare și defileurile, completează structura reliefului din cuprinsul județului.

Munții

Regiunile muntoase constituie relieful cel mai vechi și fragmentat, dar extrem de variat sub aspect geomorfologic. Carpaților Meridionali le aparțin masivele înalte și mijlocii din sudul și sud-estul județului, în timp ce Carpații Occidentali, cuprind masivele mici și mijlocii din vest și nord. Din punct de vedere al treptelor de altitudine, etajul montan este compus din subetajele alpin (zone întinse din Munții Retezat, Godeanu, Parâng și parțial Țarcu) și cel de pădure (zonele medii și joase din Munții Retezat, Godeanu, Țarcu, Parâng, așa-numitul Podiș dacic din Munții Șureanu, Poiana Ruscă, Metaliferi și Masivul Găina. Județul Hunedoara dispune și de un relief carstic diversificat (endocarst și exocarst), marea majoritate a acestor forme dezvoltându-se în roci calcaroase, excepție făcând așa-numitul speudocarst (forme carstice dezvoltate în alte roci decât cele calcaroase: gresii, gipsuri, tufuri, sare etc.).

Depresiunile

Depresiunile intramontane din județul Hunedoara (Petroșani, Hațeg, Strei) reprezintă treapta de relief cea mai joasă, acestea având aspectul unor golfuri.

Depresiunea Petroșani, situată între Munții Retezat și Sebeș la nord, Munții Valcan și Parâng la sud, localitatea Câmpa la est și Câmpul lui Neag la vest, are o formă triunghiulară și este străbătută de Jiul de Vest și traversată de Jiul de Est. Depresiunea, de origine tectonică, s-a format în paleogen iar umplutura este alcătuită din depozit de diverse vârste (paleogen, neogen, cuaternar). Sub aspect morfologic, margine la depresiunii este foarte fragmentată de văi adânci și înguste. Această depresiune reprezintă cea mai închisă depresiune din țară, ce comunică cu zonele învecinate doar prin intermediul defileului Jiului și prin pasul Bănița-Merișor.

Zona depresionară Hațeg-Mureș cuprinde depresiunile Hațegului, Strei-Cerna (Hunedoara) și culoarul Orăștiei.

Depresiunea Hațegului are ca limite Munții Șureanu, pasul Merișor, Munții Retezat și Țarcu și Munții Poiana Ruscă. Această unitate geo-morfologică, alcătuită dintr-un relief deluros (zona nordică) și muneci și dealuri (zona sudică), se prezintă ca și un golf depresionar.

Depresiunea Strei-Cerna (a Hunedoarei), este delimitată de Munții Poiana Ruscă și Șurianu, Valea Mureșului și sectorul ocupat de localitatea Subcetate. Această unitate reprezintă o depresiune colinară cu o serie de piemonturi de eroziune spre bordura montană și de acumulare spre interiorul depresiunii. Pe această structură s-au individualizat terase – propice habitatului uman și în același timp importante căi de comunicație – în marginile depresiunii și în zonele de contact cu structurile montane, apărând bazine de eroziune, chei și defileuri. Luncile Mureșului, Streiului și Cernei inferioare oferă condiții excelente pentru practicarea agriculturii.

5. CLIMA

Din punct de vedere al unităților climatice, județul Hunedoara este caracterizat de un climat de munte (cu 8 luni reci și umede și 4 luni temperate în zonele înalte și cu 5 luni reci și umede și 7 luni temperate la altitudini mijlocii) și de un climat continental moderat de deal, în restul teritoriului (cu 4 luni reci și umede și 8 luni temperate), cu excepția văii Mureșului și depresiunea Hațegului. Aceste complexe condiții climatice sunt determinate de varietatea reliefului (etajare, compartimentarea și fragmentarea lui, orientarea față de punctele cardinale). Iernile sunt relativ umede, în timp ce verile sunt însorite, cu un regim pluviometric echilibrat.

În ceea ce privește circulația generală a atmosferei, vremea relativ călduroasă și umedă iarna și ușor instabilă iarna, este generată de circulația dinspre vest, ce are și ușoare influențe maritime. Circulația dinspre nord-vest și nord evidențiază ierni reci, răcoroase și veri instabile. În regiunile centrale și nordice ale județului, circulația maselor de aer se face predominant din sector vestic, în timp ce aspectele de föhn sunt tipice versanților estici ai Munților Metaliferi.

Temperaturile medii anuale (+10°C Lunca Mureșului, - 2°C Munții Retezat și Parâng), conduc la un contrast termic teritorial de 12°C, extremele fiind regăsite în zonele montane

propriu-zise (-2°C și -6°C) și în sectorul Mureșului, aval de Deva (circa 10°C). Temperatura medie în depresiuni este influențată de mai mulți factori, între care amintim poziția intramontană, gradul de deschidere, circulația maselor de aer).

Mediile lunii iunie sunt influențate de aceleași diferențe specifice fiecărei forme de relief, în general aceste temperaturi cuprind valori între 6°C și -20°C . În centrul județului se înregistrează cele mai mari temperaturi medii, aceste valori scăzând treptat, în depresiunile mari (Hațeg, Brad, Petroșani), atingându-se medii de $16-18^{\circ}\text{C}$. De remarcat faptul că munții situați la nord de Mureș (Zarand, Găina, Metaliferi), precum și Munții Poiana Ruscă ating medii de 14°C . Mediile lunii ianuarie au valori cuprinse între -1°C - 10°C , înregistrate în lungul Mureșului și al Crișului Alb, respectiv în Retezat și Parâng, contrastul termic de 9°C anual, fiind apropiat de cel anual. Amplitudinea termică medie este de circa $20-21^{\circ}\text{C}$ în zona centrală depresionară și de -7°C pentru regiunile montane înalte. Primele înghețuri se petrec în jurul datei de 20 septembrie iar cele mai târzii la sfârșitul lunii mai. În munții înalți (Godeanu, Țarcu, Parâng, Șureanu), zăpada cade în medie 80 de zile pe an și se menține circa 160 de zile, în timp ce pe culoarul Mureșului, se înregistrează circa 20-25 zile cu ninsoare.

Vântul predominant în județul Hunedoara suflă în timpul iernii pe direcția VNV iar în timpul verii pe direcția ESE, și prezintă o serie de diferențieri, datorate particularităților reliefului. Procentual, frecvența vânturilor vestice este de circa 14-15%, iar a celor din NV și nord este de 12-14%.

6. REȚEAUA HIDROGRAFICĂ

Rețeaua hidrografică a județului Hunedoara aparține, în cea mai mare parte, bazinului râului Mureș, și în mai mică măsură, bazinelor hidrografice ale Jiului și Crișului Alb. Rezultat al structurii și varietății reliefului, densitatea rețelei hidrografice este cuprinsă între $0,5 \text{ km/km}^2$ și $1,1 \text{ km/km}^2$, valorile cele mai ridicate aparținând bazinelor superioare ale Streiului și Jiului de Vest. Rețeaua hidrografică a județului Hunedoara aparține, din punct de

vedere al tipului de alimentare, tipului moderat din zăpada scursă superficial și alimentare subterană, cu valori oscilante specifice regiunii munților înalți din sud, culoarului Orăștiei și depresiunii Hațegului, precum și restului zonelor care reprezintă cea mai mare parte a județului.

Mureșul, principala arteră hidrografică a județului, străbate pe o lungime de 105 km, un culoar larg între Munții Șureanu și Poiana Ruscă la sud și Munții Apuseni la nord. Bazinul râului (6591 km^2) este asimetric, afluenții de dreapta fiind scurți (sub 35 km), iar cei dinspre sud sunt lungi (până la 92 km). Afluenții de stânga importanți sunt: Orăștie sau Apa Orașului ($L=47 \text{ km}$), Strei ($L=89 \text{ km}$), ce cuprinde câțiva afluenți importanți (Râul Bărbat, Râul Mare, Luncani, Rușor, Șerel, Galbena, Silvașu), Cerna ($L=67 \text{ km}$) și Dobra ($L=42 \text{ km}$). Printre afluenții dinspre nord, mai importanți sunt Geoagiul ($L=34 \text{ km}$) și Călanul ($L=20 \text{ km}$).

Debitul mediu multianual al Mureșului, pentru perioada ultimilor 30 de ani, variază între $120 \text{ m}^3/\text{s}$ și $165 \text{ m}^3/\text{s}$, valorile marcând zona de intrare, respectiv de ieșire a râului de pe teritoriul județului. Volumul maxim scurs pe anotimpuri se produce la sfârșitul primăverii și începutul verii (aprilie-iunie), și cel minim toamna (septembrie-noiembrie). Fenomenele de îngheț (pod de gheață, curgeri de sloiuri, gheață la mal) au o durată medie de 45-50 de zile și se înregistrează în medie pentru 80%-90% din ierni.

Jiul, rezultat al confluenței Jiului de Vest cu Jiul de Est, ocupă o suprafață a bazinului hidrografic de 1050 km^2 . Volumul maxim scurs pe anotimpuri, pentru bazinul Jiului hunedorean este primăvara, debitul mediu multianual la ieșirea din județ fiind de $20 \text{ m}^3/\text{s}$. Afluenții cei mai importanți sunt: Taia ($L=20 \text{ km}$), Jieț ($L=22 \text{ km}$) și Bănița ($L=16 \text{ km}$), în timp ce debitul mediu multianual la ieșirea râului din județ fiind de circa $20 \text{ m}^3/\text{s}$.

Crișul Alb străbate teritoriul județului Hunedoara pe o lungime de 66 km, panta de scurgere fiind diferită în funcție de unitatea morfologică pe care o parcurge (9-25% zona montană și 1-2 % zona depresionară joasă). Cei mai importanți afluenți sunt: Valea Satului ($L=15 \text{ km}$) și Ribița ($L=18 \text{ km}$). Debitul mediu multianual al râului în sectorul marcat de limita județului este de circa $10 \text{ m}^3/\text{s}$, fenomenele de îngheț având o durată medie de 40 zile și apar în circa 80% din ierni.

Lacurile. Lacurile naturale ale județului Hunedoara, sunt în marea lor majoritate de origine glaciară, și se concentrează în Munții Retezat, Godeanu, Țarcu și Parâng, cea mai mare densitate regăsindu-se în Munții Retezat (peste 80 de lacuri), demne de menționat fiind lacurile Bucura, Zănoaga, Custuri etc. Recordul de altitudine îl deține Tăul Mare sau al

Custurii (2270 m altitudine) din Munții Retezat, iar lacul Bucura ocupă întinderea cea mai mare dintre lacurile alpine (peste 10,5 ha).

7. FLORA ȘI FAUNA

Vegetația constituie un element important al cadrului natural, cât și un factor de atracție turistică. Varietatea formelor de relief, particularitățile elementelor climatice, hidrologice ca și natura diferită a rocilor, sunt elemente care au determinat un fond vegetal bogat și variat în Munții Sureanu, Poiana Ruscă, Apuseni.

Județul Hunedoara este caracterizat printr-o mare varietate a vegetației, a cărei repartiție altitudinală este condiționată de relief și condiții topoclimatice specifice:

- Vegetația alpină, cu perioade de vegetație scurte, este mai extinsă în zonele înalte (rogoz de munte, rugină, părușcă, ce alternează cu tufărișuri pitice de merișor, afin, argințică),
- Vegetația subalpină, cu suprafețe extinse în Munții Retezat, Godeanu, Țarcu, Parâng și Șureanu, conservă în parte trăsăturile vegetației alpine, o serie de plante ierboase: iarba stâncilor, păiușul pestriț, tăpoșica, ienupărului,
- În zona alpină și subalpină a Munților Retezat sunt localizate câteva specii endemice, în cuprinsul acestui etaj altitudinal existând specii declarate monumente ale naturii: floarea de colț, ghințura galbenă, papucul doamnei, orhideea, argințica și angelica
- Pădurile de conifere, fag, cele amestecate de fag și gorun, reprezintă cele trei etajele ale vegetației forestiere. Primul dintre acestea, localizat între altitudinile de 1300-1800 m în Munții Retezat, Godeanu, Țarcu, Parâng, Șurianu), se dezvoltă pe soluri montane acide, predominante fiind molidișurile (*Picea excelsa*), cu brad (*Abies alba*), cu pin, pin silvestru, zâmbrou (*Pinus cembra*), zadă (*Larix decidua*), alături de câteva foioase.

Flora și vegetația reprezintă un interes și o importanță deosebită din mai multe puncte de vedere. Din punct de vedere economic, amintim importanța furajeră, meliferă, medicinală, alimentară, decorativă, etc. Dintre speciile alimentare, culinare, amintim: frăguțe, mure, zmeură, soc, cireș pădureț, ciuperci comestibile. Dintre plantele medicinale, amintim: *Betula pendula*, *Crataegus monogyna*, *Betonica officinalis*, *Pinus mugo*. Unele plante sunt folosite

pentru conținutul lor aromatic. Dintre acestea amintim: Carum carvi, Funingirus communis, Mentha s.p., Oxalis acetosella.

Pajiștile sunt folosite ca fânețe de o singură coasă, pe altitudini mai mari, și de două coase pe colinele joase. În zonele de pajiști înalte se pășunează începând din primăvară până la toamnă.

8. BOGĂȚII NATURALE – ale județului sunt reprezentate de apele minerale și termale, atât din zonele calcaroase, cât și din zone apropiate în care se manifestă fenomene postvulcanice, în urma cărora ape de adâncime se mineralizează. Sudului Munților Metaliferi le corespunde zona cuprinsă între Trestia și Băcăia-Bozeș, iar împrejurimile Devei dețin izvoare minerale la Vețel și Bretelin. Izvoarele cu apă termală cele mai importante sunt cele de la Bobâlna, Geoagiu, Călan, Vața de Jos.

Exploatarea lemnului nu este singura activitate care au desfășurat-o oamenii. Mineritul a fost până nu demult o activitate intens practică. Și în ziua de azi se pot vedea gurile de la minele ce exploatau minereuri complexe și zăcămintele de bauxită.

9. CULTURA – este reprezentată de un număr însemnat de instituții (teatre, cinematografe, muzee, biblioteci, instituții de artă, cămine culturale, case de cultură etc), printre care, mai importante:

- Ansamblul castelului Bella Fay din Simeria,
- Ansamblul Castelului Pogany din satul Paclisa, comuna Totesti,
- Așezarea romană de la Germisara - Geoagiu Băi
- Banca Ardeleană din municipiul Orăștie
- Bustul lui Crișan din satul Crișan, comuna Ribița
- Casa natală "Aurel Vlaicu" din satul Aurel Vlaicu
- Cazinoul Funcționarilor, azi Teatrul Dramatic „I.D. Sârbu” din municipiul

Petroșani

- Centrul istoric al municipiului Orăștie
- Cetatea dacică de la Bănița
- Cetatea dacică de la Blidaru
- Cetatea Devei
- Furnalul vechi de la Govâjdia
- Magna Curia - Muzeul Civilizației Dacice și Romane din municipiul Deva
- Muzeul "Castelul Corvinilor" din municipiul Hunedoara
- Muzeul de etnografie

10. AGRICULTURA –suprafața totală județul este de aproximativ 769.500 ha, în regiunea dealurilor se cultiva vița de vie.

În anul 2010 întreaga producție de cereale boabe se ridica la 87.739 tone din care 20.313 tone grâu și secară. Fânețele cultivate cu alte culturi furajere ocupau 9.349 ha. Plantele alimentare ocupau 7.696 ha. Din această suprafață cartofii - 3.707 ha, cu o producție de 286.821 mae. Varză 1.228 ha, cu o producție de 50.669 chintale, fiind principalul producător de varză din țară. Ceapa ocupă 463 ha, cu o producție de 19.799 chintale. Cartofii printre porumb dădeau o producție de 3.311.300 kg, fasolea printre porumb dădea o producție de 2.136.400 kg și dovlecii printre porumb dădeau o producție de 17.575.500 kg. Plantele industriale ocupau 1.918 ha. Din suprafața totală a județului (769.500 ha), ogoarele nelucrate ocupau numai 27.292 ha. De asemenea agricultura județului Hunedoara producea 14.897.200 kg de prune, iar vița de vie era cultivată pe 381 ha. Suprafața ocupată de păduri și fânețe naturale în județ era clasată pe locul întâi din țară. După aproape 90 de ani, suprafața cultivată în județul Hunedoara este de 46.220 ha, față de 147.849 hectare în perioada interbelică. În anul 1935, în județul Hunedoara erau crescuți 15.147 de cai, 109.777 de bovine, 1.274 de bivoli, 250.152 oi, 20.996 de capre, 38.766 de porci. În anul 2010 efectivele de animale au scăzut simțitor la 40.660 bovine și bivoli, 65.233 de porci, 163.614 oi și 11.558 de capre.

Vegetație și culturi diverse, sunt formate din fânețele natural, pășuni, păduri, livezile de pruni sau alți pomi fructiferi, vița de vie.

11. ORGANIZARE ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ - Județul cuprinde șapte municipii, 7 orașe, 55 comune și 456 de sate. Prin potentialul turistic remarcabil al județului

Hunedoara, obiectivele sunt grupate în 5 zone principale: Ținutul Pădurenilor, Țara Zarandului, Valea Mureșului, Țara Hațegului, Valea Jiului.

- municipii: Deva (reședința județului), Brad, Hunedoara, Lupeni, Orăștie, Petroșani, Vulcan
- 7 orașe: Aninoasa, Călan, Geoagiu, Hațeg, Petrila, Simeria, Uricani;
- 55 de comune;
- 456 de sate.

12. POPULAȚIA - Din datele provizorii ale recensământului populației desfășurat în anul 2011, a rezultat:

Totalul populației, conform recensământului din 2011, este de aproximativ 396.253 locuitori, ceea ce reprezintă 2,08% din populația totală a țării. Județul Hunedoara se numara printre județele cu un grad ridicat de urbanizare sunt de 74,1%.

- Populație urbană: 291.687 locuitori
- Populație rurală: 102.362 locuitori
- Structura etnică a populației: români 93,3%, rromi 1,9%, germani 0,3%, ucrainieni 0,03%, maghiari 4,1%, alte naționalități 0,2% (italieni, ruteni, slovaci, alte etnii, etnie nedeclarate).

13. OBIECTIVELE TURISTICE

- **lacuri glaciare** (in Muntii Retezat): Bucura, Zanoaga, Poarta, Agatat, Florica, Viorica, Ana, Lia

- **peșteri**: Cioclovina (in Muntii Sebes, parte a Complexului carstic Cioclovina - Ponorici, una dintre cele mai mari rezervatii speologice din Romania), Tecuri (in partea nordica a Muntilor Sureanu), Sura Mare (in apropiere de satul Ponor, strabatuta de raul Ohaba, care formeaza un lac interior; este cea mai importanta peștera din Muntii Sebesului și adaposteste cea mai mare colonie de lilieci din Romania).

- **Parcul dendrologic Simeria**, aflat la 12 km de Deva, a fost creat în urma cu peste 250 de ani și include specii de copaci adusi din China, Japonia, America de Nord (magnolii, bambus, eucalipt etc)

- **Alte rezervatii naturale:** Padurea Bejan (langa Deva, reuneste toate speciile de stejar din Romania), padurea de stejari de la Chizid (langa Hunedoara)
- **Monumente ale naturii:** stejarul lui Horea de la Tebea
- **Statiuni:** Geoagiu, amplasata la 46 km de Deva și 19 km de Orăștie, statiunea este situata la poalele Muntilor Metaliferi, la o altitudine de 350 m.
- **Vestigii istorice:** cetati dacice - Costesti, Blidaru, Piatra Rosie, Gradistea Muncelului; Ulpia Traiana Sarmizegetusa, capitala Daciei Romane, situata la 17 km de Hateg, a fost infiintata în jurul anului 107 la ordinul imparatului Traian (numele complet al asezarii - Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa)
- **Cetatea Deva,** construita în secolul al XIII-lea pe un con vulcanic ce domina orasul Deva. Atestata în 1269, a fost una dintre cele mai puternice fortificatii din Transilvania. A fost abandonata în 1849, cand o explozie la depozitul de munitie a distrus zidurile cetatii.
- **Castelul Corvinestilor de la Hunedoara,** ridicat în secolul al XV - lea.
- **Alte castele:** Magna Curia (sec.al XVI-lea), castelul de la Santamarie Orlea (sec. al XVI-lea, sec.al XVII-lea).
- **Edificii religioase:** Biserica Densus (construita în secolul al XIII-lea cu piatra de la ruinele cetatii Sarmizegetusa, are o pictura murala interioara foarte interesanta, ce dateaza de la 1443), Manastirea Prislop.

2.7. STRATEGIA DE DEZVOLTARE A JUDEȚULUI HUNEDOARA

Actuala strategie de dezvoltare a comunei Toplița se află în deplină concordanță cu strategia de dezvoltare a județului Hunedoara.

Obiectiv general

Dezvoltarea armonioasă a județului Hunedoara, astfel încât acesta să devină un județ competitiv în cadrul Uniunii Europene, cu o economie dinamică și diversificată, cu resurse umane superior calificate, iar PIB-ul regional/ locuitor să ajungă până în anul 2013 la 45% din PIB-ul mediu pe locuitor al Uniunii Europene (UE 27).

Obiective specifice

Creșterea gradului de atractivitate a județului Hunedoara prin dezvoltarea infrastructurii și consolidarea relațiilor de cooperare teritorială;

- ◆ **Dezvoltarea și diversificarea activităților economice din județ** prin inovare, atragerea de investiții strategice și dezvoltarea mediului de afaceri, în condițiile respectării normelor europene privind calitatea factorilor de mediu;
- ◆ **Creșterea gradului de ocupare din regiune**, asigurarea de oportunități egale pentru toate categoriile sociale și îmbunătățirea nivelului de trai al populației;
- ◆ **Diminuarea disparităților intraregionale prin dezvoltarea urbană policentrică și sprijinirea zonelor rurale;**
- ◆ **Îmbunătățirea și conservarea calității factorilor de mediu** în vederea asigurării dezvoltării durabile și promovării turismului la nivel regional.

Aceste obiective vor fi realizate într-un orizont de timp de 10-12 ani prin implementarea de proiecte de dezvoltare.

AXE PRIORITARE

Axa strategică I. Infrastructura de Transport și Energie

Axa strategică II. Competitivitatea economică

Axa strategică III. Turismul

Axa strategică IV. Cooperarea teritorială

Axa strategică V. Dezvoltare Rurală

Axa strategică VI. Dezvoltarea Resurselor Umane și a Serviciilor Sociale

Axa strategică VII. Mediul înconjurător

Axa strategică VIII. Dezvoltare urbană

Capitolul III

PREZENTARE GENERALĂ A COMUNEI TOPLIȚA

3.1 PRIMELE MARTURII DOCUMENTARE

Comuna Toplița face parte din “**Tinutul Padurenilor**” și se întinde pe versantul vestic al Munților Poiana Rusca, între Valea Cernei și Valea Muresului. **Tinutul Padurenilor** este vast, el fiind format din 40 de sate și catune, dintre acestea cea mai mare parte se regăsesc pe culmile netede ale dealurilor, la o altitudine cuprinsă între 600 – 1100 m, dar există și sate localizate pe vaile raurilor Cerna, Vălarita, Runcu și Zlasti.

Vecinii din Țara Hategului și zonele limitrofe au numit locuitorii acestui ținut “padureni” datorită pădurilor care înconjoară ținutul, pentru a ajunge în aceste locuri este obligatorie traversarea unei păduri.

În anul 1279 este menționat într-un document – satul Ruda – primul sat pădurenesc, tot din aceeași perioadă sunt dovezi referitoare la extracția și prelucrarea fierului care susțin că pe aceste meleaguri a existat o activitate omenească intensă cu mult timp înainte. Încă din timpul stăpânirii romane există o inscripție în limba latină “NATUS IBI, UBI FERUM NASCTUM”, aceasta menționează perioada în care a început să fie exploatat fierul. Denumiri ca Dăbâca, Ghelari, Goleș, Govâjdia, Toplița vin din perioada de stăpânire slavă.

1781 și 1813 sunt ani cu importanță pentru ținutul padurenilor în special pentru comuna Toplița, reprezentând anul în care se pune în funcțiune primul furnal modern din sud-vest Transilvaniei, respectiv anul în care începe să producă fonta furnalul de la Govajdie, perioada care se încheie în secolul al XIX-lea.

Toponimia masivului muntos este de origine latină și derivă din “Poiana Rustica”, cuvântul “rustica” provine de la desemnarea așezărilor izolate din afara centrului urban Sarmisegetuza.

Documente datate din secolul al XIV-XV aduc mențiuni în care apar localitățile de astăzi: Hasdau -1438, Dabaca-1484, Toplița-1482, Vălarita-1482 etc.

Pădurenii au păstrat o arhitectură arhaică până în mijlocul secolului al-XIX-lea, însă odată cu trecerea timpului prin 1950, apar schimbări referitoare la planurile și tehnicile de construcție, acestea primind o influență orășenească.

- **Evul Mediu**

[illegible][illegible]

- **Plosca**, pe apa Runcului, în apropiere de Govajdia;
- **Toplița**, pe apa Cernei, la confluența cu Vălarita;
- **Nadrab**, pe apa Nadrab, un afluent al Runcului (Govajdia de astăzi);
- **Limpert**, pe apa Limpert, în apropierea Nadrabului;
- **Baia Noua („Baia Doamnei”)**, în satul Baia Craiului, astăzi dispărut din cauza lacului de acumulare Cincis, amenajat după anii 1960.

Strategia de dezvoltare locala a comunei Toplița, județul Hunedoara

minereu (topitoria). Un astfel de cuptor presupus de istorici ca a functionat in sec. al IX-lea d. Hr. a fost descoperit in anul 1895 pe locul numit Valea Caselor din Ghelar. O macheta a acestuia se afla, de la sfarsitul sec. al XIX-lea, la Muzeul Tehnicii din Londra. În preajma cuptorului respectiv au mai fost gasite ulterior urmele a inca patru cuptoare.

Metalurgia moderna in Muntii Poiana Rusca in anul 1781 incepe sa produca fonta primul furnal construit in tinut, la Toplița, pe Valea Cernei. Acest eveniment marcheaza inceputul metalurgiei moderne in Tinutul Padurenilor.

Dincolo de aspectele pur istorice, de framantarile și contradictiile evolutiei mineritului și fieraritului din Poiana Rusca, este demn de mentionat ca aceasta zona industrială de pe teritoriul romanesc, in care forta principala de munca o constituiau padurenii Hunedoarei, era recunoscuta pe plan european in extragerea și prelucrarea fierului.

- **Inceputurile siderurgiei**

Minele de fier au inceput sa fie cunoscute prin 1409, cand au aparut și primele cuptoare de topit, acestea fiind situate pe teritoriul localitatii Toplița in vecinatatea acesteia.

Astfel de cuptoare sunt:

- **Atelierul Toplița**, mentionat documentar in 1674,
- **Atelierul Nou sau Baia Noua**, atestat documentar in 1674,
- **Atelier Stirian**, din Toplița,
- **Atelierul Baia Craiului** mentionat documentar din 1754.

3.2. LOCALIZARE ȘI SUPRAFATA

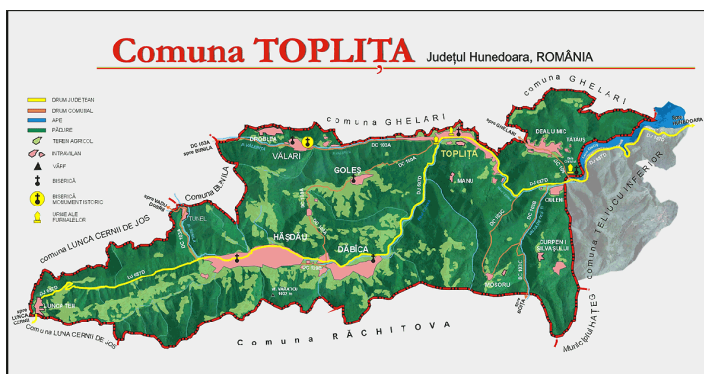
Comuna Toplița este amplasata în zona de sud-vest a Transilvaniei, mai exact in masivul Muntilor Poiana Rusca, masiv situat in partea vestica a Romaniei, pe teritoriul judetului Hunedoara, in **Tinutul Padurenilor**. Din punct de vedere administrative, Comuna Toplița cuprinde satul propriu-zis și un numar de 8 sate componente: Curpenii Silvasului, Dabaca, Dealu Mic, Goles, Hasdau, Moșoru, Vălari și Manu.

Cordonatele geografice la care putem gasi comuna Toplița, este limitata de valorile 45°41' latitudine nordica și 22°47' longitudine estica. Între aceste limite teritoriul Comunei

Toplița însumează o suprafață de 5075 ha (50,75 kmp), reprezentând sub 1 % din suprafața județului Hunedoara. Suprafața locuibilă a comunei Toplița este de 17.696 mp.

Populația comunei este de 715 locuitori.

Comuna Toplița se învecinează cu:

- ✚ la nord cu comuna Ghelari,
- ✚ la nord-vest cu comuna Bunila,
- ✚ la vest cu comuna Lunca Cernii de Jos,
- ✚ la sud cu comuna Rachitova,

✚ la sud-vest cu teritoriul administrativ Hateg

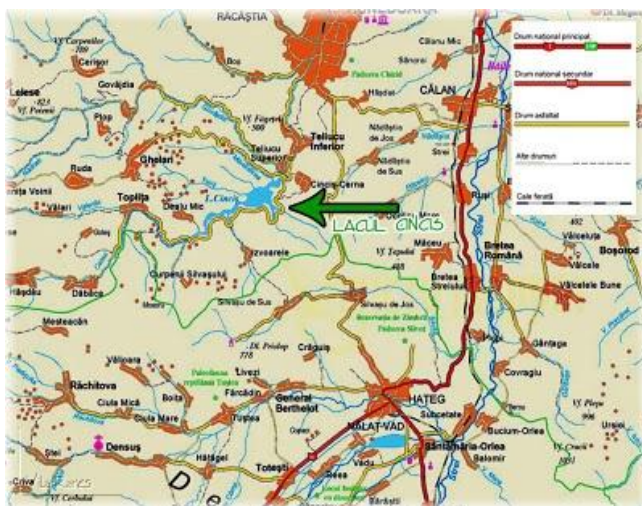
✚ comuna Teliucul Inferior la est.

Suprafața comunei este împartită după cum urmează:

- a).** 1548 ha - terenuri agricole reprezentând 30,50 % din suprafața comunei, din care:
suprafața - arabilă 216 ha, suprafața - pășuni 850 ha, suprafața - fanete 482 ha;
- b).** 2788 ha - fond forestier, respectiv 54 % din suprafața comunei;
- c).** 15 ha - terenuri neagricole, ocupate de curți, clădiri, drumuri, terenuri neproductive, ape și stufăriș.

3.3. STRUCTURA ADMINISTRATIVA

Comuna Toplița este o unitate administrativ-teritorială situată în partea de sud-vestul județului Hunedoara. Distanța dintre comuna și cele mai apropiate localități este: 10,3 km față de localitatea Teliucul Inferior, la 18 km de municipiul Hunedoara, la 8,6 km de localitatea Lunca Cernii de Jos și la 17,2 Km de localitatea Vadul Dobrii

Teritoriul administrativ al Comunei Toplița este format din următoarele sate:

- ◆ **Toplița** (catun Manu, catun Ciuleni) resedinta de comuna;
- ◆ **Dăbâca**(catun Mladinii);
- ◆ **Hășdău** (catun Tunel);
- ◆ **Vălari** (catun Droblea);

- ◆ **Dealu Mic**(catun Tataus);
- ◆ **Goleș**;
- ◆ **Curpenii Silvasului**
- ◆ **Mosoru**.

Mijloacele de acces pe teritoriul Comunei sunt:

Căi de acces rutiere:

- DJ 687D, este drumul de acces din Hunedoara până în localitatea Toplița
- DC 109 A, din localitatea Toplița catre Dăbâca și Hășdău, Goleș catre cătun Mladinii.

Accesul în comuna Toplița, se realizeaza pe drum județean, drumul comunal și drumuri sau străzi din pământ.

Alte căi de acces:

- Aeroporturi: Arad, Cluj-Napoca, Sibiu, Oradea, Timisoara sau Bucuresti.
- la Toplița se poate ajunge cu mijloace auto, pe soseaua pe drumurile amintite.

3.4. RELIEFUL

Judetul Hunedoara are un relief depresionar, podis central inconjurat de munti. In nordul judetului - Muntii Metaliferi, in vest Muntii Poiana Ruscai, Muntii Tarcului, in sud sunt Muntii Retezat, Muntii Godeanu; Muntii Valcan și Muntii Tulisa, Muntii Parang, in est Muntii Sureanu.

Comuna Toplița este amplasată in masivul Muntilor Poiana Rusca, in partea de vest a tarii, unde sunt dominati de varfurile Pades (1378m) și Rusca (1356m). Între zona muntoasa și depresiunile periferice se contureaza un relief de dealuri cu altitudini cuprinse între 200-300 m.

Munții Poiana Ruscă reprezintă o grupă montană extinsă aparținând Carpaților Occidentali făcând tranziția între grupa majoră nordică a acestora, Munții Apuseni și grupa majoră sudică, Munții Banatului. Se întind pe o suprafață de cca 2.640 km², având altitudini medii în jur de 700 – 1000 m.

Relieful comunei Toplița, se caracterizează printr-un relief nivelat în trepte și fragmentat în culmi lungi, ale căror înălțimi maxime oscilează în jur de 1300 m.

3.5. CLIMA

Din punct de vedere climatic, județul Hunedoara se încadrează în clima de ansamblu a României, adică beneficiază de o climă temperat-continentală în general, climă care prezintă însă numeroase particularități.

Climatul zonei este caracteristic dealurilor înalte și muntilor josi, predomina influentele oceanice, cu precipitatii ridicate (800 - 1000 - 1200 mm) și vanturile de vest. Temperatura medie scade sensibil ca altitudine (8°C pe margini, 5°C pe inaltimi).

Media anuala a temperaturii variaza între 2°C și 8°C in zona muntoasa și între 9°C și 11°C in regiunile depresionare periferice din est, vest și nord. Valoarea termica anuala fiind

de 10°C – 20°C în partea centrală și de 22°C-23°C în partile marginale. Precipitații mai abundente se întâlnesc în zona centrală înaltă a masivului Poiana Rusca, unde se regăsesc și localitățile padurenești Vadu Dobrii, Poiana Rachitelii, Bătrâna, Alun, urmând să scadă odată cu coborârea în altitudine a reliefului.

Vânturile caracteristice comunei Toplița sunt nord-vestice cu o frecvență de 18% și sud-estice cu o frecvență de 11%, viteza medie a acestora fiind de 4-5 m/s.

Zona	Media anuală	Ianuarie	Aprilie	Iulie	Octombrie
Zona centrală	2°C – 4°C	-4°C - -6°C	0°C – 14°C	12°C – 14°C	4°C – 6°C
Zona marginală	9°C – 10°C	-1°C – -3°C	8°C – 10°C	18°C – 20°C	10°C – 11°C
Zonele periferice depresionare	9°C – 11°C	-1°C – -3°C	10°C – 11°C	20°C – 21°C	10°C – 11°C

Tabel privind variația sezonieră a condițiilor de temperatură pentru lunile ianuarie, aprilie, iulie și octombrie

Analizând datele prezentate în tabelul anterior referitoare la temperatura observăm o variație a acesteia între -1°C / -6°C în lunile de iarnă și 14°C- 21°C în lunile de vară în funcție de zonă.

Perioadele de îngheț pentru zona centrală sunt cuprinse în perioada 1 octombrie -1 mai, zona marginală 1 octombrie - 21 aprilie, iar zona periferică 11 octombrie - 11 aprilie.

Zona	Precipitații medii anuale(mm)	Precipitații medii pentru semestrul cald(mm)	Precipitații medii pentru semestrul rece(mm)	Numărul anual de zile cu precipitații	Numărul de zile cu strat de zăpadă
Zona centrală	1200 – 1400	500 – 600	500 – 600	150 – 160	100 – 150
Zona marginală	700 – 800	400 – 450	300 – 400	130 – 140	50 – 75
Zonele periferice depresionare	600 - 700	350 - 400	200 - 300	120 - 130	25 - 50

Tabel privind Precipitațiile medii anuale

Pe toata perioada anului precipitațiile inregistreaza valori mai mari în partea centrală a masivului, și scad treptat spre zonele marginale și periferice. Limitele între care se plasează valorile medii pentru sezonul cald și sezonul rece sunt redate anterior.

3.6. FACTORI DE RISC NATURAL

Inundații

Inundația este fenomenul de acoperire a terenului cu un strat de apă în stagnare sau mișcare, care prin mărimea și durata sa provoacă victime umane și distrugerii materiale ce dereglează buna desfășurare a activităților social-economice din zona afectată.

Inundațiile pot fi prevăzute, cu excepția celor instantanee, care se manifestă similar spargerii unui baraj. Astfel, acest tip de dezastru este precedat, de obicei, de intervale mari de prevenire. În funcție de amploarea lor, inundațiile pot distruge imobile, poduri și recolte, pot ucide oameni, animale domestice și faună.

Comuna Toplița prezinta zone cu riscuri naturale in imediata vecinatatea a raului Cerna, respectiv albia majora.

Teritoriul comunei este predispus inundațiilor in special zonele de-a lungul albiei râului Cerna.

Alunecări de teren

Alunecările de teren ca procese geomorfologice, poartă același nume ca și formele rezultate. Condiția de bază pentru a se produce o alunecare este întâlnirea pe un același loc a trei elemente: o rocă plastică, apa și panta necesară alunecării. La noi în țară domină pe versanții destul de înclinați, pe cele mai extinse suprafețe din deal, podișuri și munte; în cadrul acestora aflorează des argile și marne, în diferite poziții față de pantă, iar clima, temperat-continentală, este destul de capricioasă sub aspectul precipitațiilor, încât se crează deseori condiții potențiale de alunecare pe întinderi foarte mari. Aceste condiții au fost amplificate, în plus, de intervenția masivă a omului prin defrișări, arături, tăierea de drumuri în panta versanților etc. Există unele aliniamente sub dealuri unde râul de la bază se deplasează cu permanență spre o singură parte, subminând versantul și provocând alunecări.

Pe raza comunei Toplița acest fenomen nu este înregistrat.

În zonă apare și **fenomenul de torenți** dar nu este semnificativ

Procesele torențiale apar obișnuit tot la ploi de mare intensitate și la topirea bruscă a zăpezii, pe pante mai înclinate. Includ ravenări și organisme torențiale. Acestea se extind regresiv, cu fiecare ploaie, cu mai mulți metri pe an. Produc eroziune în adâncime, transport de aluviuni și depuneri sub formă de conuri de dejecție, uneori groase de mai mulți metri și destul de extinse.

Poluarea aerului, apei și poluarea fonică aferente comunei Toplița.

În urma unei analize efectuate la fața locului, s-au constatat disfuncții cauzate de acțiuni ale oamenilor asupra mediului:

a. Poluarea apelor fiind datorată în mare parte resturilor menajere și a atacurilor chimice, care au provocat un atac puternic asupra fondului piscicol existent.

b Activitățile industriale și prestarile de servicii, deși sunt puține, provoacă local poluări sau deteriorări ale mediului acolo unde ele se desfășoară.

În comuna calitatea aerului nu este urmărită prin punctele de recoltare pentru determinarea sistematică a indicatorilor practicați în plan regional, respectiv dioxid de sulf (SO_2), dioxid de azot (NO_2), amoniac, pulberi în suspensie și pulberi sedimentabile, deoarece în zonă nu există surse semnificative de poluare a aerului care să justifice o rețea de supraveghere a calității aerului.

În zonele protejate calitatea aerului este reglementată prin STAS 12574-87 „Aer în zonele protejate” și care stabilește concentrațiile maxime admisibile ale unor substanțe în aerul zonelor protejate, modificat și completat de Ordinul MAPM nr. 592/2002 privind stabilirea valorii de prag pentru anumiți indicatori.

3.7. HIDROGRAFIA

Rețeaua hidrografică a comunei Toplița este reprezentată de raurile colectoare din ținutul Padurenilor precum Cerna (cu afluentul Vălarita) și Dobra. Rețeaua este completată de lacuri de interes industrial și turistic (Cincis și Surduc). Apele subterane au, spre est, un caracter termal (Calan).

Raul Cerna (Cerna Hunedoreană sau Cerna Ardeleană) izvorăște din Munții Poiana Ruscă, străbate Ținutul Pădurenilor, alimentează Lacul Cincis, trece prin orasul Hunedoara și se varsă în Raul Mureș; afluent principal al Mureșului, el având un debit mare la vărsarea lui în acest râu, la vest de orasul Simeria.

Originea cuvântului “Cerna” provine din slavonă și înseamnă “apa neagră”, deoarece atunci când plouă mult și repede, apa râului își schimbă culoarea, tulburându-se. Izvoarele Cernei se afla în Munții Poiana Ruscă, iar cele două ramuri ale sale se unesc în satul Hajdău. Ramura de nord izvorește în apropierea satului Vadul Dobrii, iar cea de sud e alimentată de mai multe pâraie-Fântâna, Bordu, Negoiu, Ciumita- care izvoresc de sub poalele vârfului Rusca, la o altitudine de aproximativ 1.200 metri. Este unul dintre cele mai mari și importante râuri ale județului, lungimea sa fiind de 73 de km, dintre care 65 km sunt străbătuti prin masivul Poiana Ruscă. Suprafața de colectare este foarte mare, 740 kmp. Râul Cerna este alcătuit din trei segmente: primul segment, care începe odată cu izvoarele râului și ține până la vărsarea acestuia în Barajul Cincis-Cerna, segmentul mijlociu este cuprins de la ieșirea râului din baraj până în apropiere de periferia orașului Hunedoara, iar ultimul segment se termină odată cu vărsarea râului în Mureș. În aval de Lunca Cernii traversează Cheile Cernii, apoi secul aluvial pe care se află satele Hăsdău și Dăbâca, pentru a ajunge printr-o vale săpată adânc, în lacul de acumulare Cincis.

Debite și niveluri maxime atinse

La acumularea Cerna nivelul maxim al apei atins până în prezent, a fost 685,720 mdM, în data de 12.07.1999 ca urmare a precipitațiilor abundente căzute în zonă. Precipitația maximă căzută a fost de 193,2 l/m² în data de 12.07.1999.

Ca urmare a acestei situații hidrologice extreme, nivelul în lac a crescut cu 3 m, ceea ce corespunde unui volum acumulat de aproximativ 15 milioane de m³ într-un interval de 17 ore, în ziua de 12.07.1999 atingând valoarea de 685,71 mdM

Cu această ocazie s-au format pe râurile Cernișoara și Cărbunele viituri ce au depășit probabilitatea de 0,1% cu debite foarte mari, care au transportat spre lacul Cincis zeci de mii de m³ de pietriș și nisip.

3.8. GEOLOGIE ȘI CONDITII GEOTEHNICE

Vorbind din punctual de vedere a geologiei, principalul ansamblu îl constituie formațiunile metamorfice, sisturile cristaline reprezentate prin micasisturi, amfibolite, gnaise și gnaise ocular, vîrsta lor este estimată la 100-250 milioane de ani. Relieful format pe aceste sisturi cristaline se caracterizează prin culmi înalte și pante abrupte.

Luând în vedere constitutia geologica, zona comunei Toplița se găsește într-o zonă cu formațiuni metamorfice la sud de aliniamentul Tancova-Ruschita –Vadu, Dobrii- Cincis, marcat prin mai multe dislocații tectonice importante, află roci intens metamorfozate cunoscute sub denumirea de “cristalin getic”. Aceste sisturi cristaline sunt reprezentate prin micasisturi, micasisturi cu granati, amfibolite, gnaise și gnaise oculare. Subordonat apar intercalații subțiri de calcare și corpuri mici de roci granitoide. Versanții prapastioși ai Cheilor Cernei sunt separați în gnaise oculare de la NE de Lunca Cernii. În partea de est a cristalinului getic se conturează o zonă alungită, orientată E-V, constituită din sisturi cristaline mai tinere (Precambrian superior - Cambrian) și mai slab metamorfozate, în care se intercalează nivele cu calcare și dolomite. Aceste formațiuni, cunoscute sub denumirea de seria de Dabaca, formează culmea Prislop – Varatec.

Resursele subsolului

Prin *resurse naturale* se înțelege totalitatea elementelor naturale ale mediului înconjurător ce pot fi folosite în activitatea umană:

- resurse neregenerabile – minerale și combustibili fosili;
- resurse regenerabile – apă, aer, sol, floră, faună sălbatică;
- resurse permanente – energie solară, eoliană, geotermală și a valurilor.

În întreaga activitate a mediului înconjurător se urmărește nu numai folosirea rațională a tuturor acestor resurse, ci și corelarea activității de sistematizare a teritoriului și a localităților cu măsuri de protejare a factorilor naturali, adoptarea de tehnologii de producție cât mai puțin poluate și echiparea instalațiilor tehnologice și a mijloacelor de transport generatoare de poluanți cu dispozitive și instalații care să prevină efectele dăunătoare asupra mediului înconjurător, recuperarea și valorificarea optimă a substanțelor reziduale utilizabile.

Ca resurse ale solului mai importante trebuie amintite padurile de fag și stejar.

Resursele de apă cuprind râuri, lacuri alpine, bălți, precum și variate și importante zăcămintele acvifere.

3.9. VEGETATIA ȘI FAUNA

Vegetatia este în strânsă legătură cu condițiile de climă, relieful și natura solului.

Vegetatia Munților Poiana Rusca este reprezentată în cea mai mare parte prin păduri, care în zona de platou din partea de est și nord-est a masivului lasă loc unor suprafețe întinse de pășuni și pajisti. Maraciniile ocupă fașii întinse la liziera pădurilor și la marginea terenului agricol.

Vegetatia este determinată de variația condițiilor de climă, de altitudini și de constituția solului. Pe culmea centrală, la altitudini în jur de 1300 m, se întâlnesc zone înguste de pajisti alpine presărate cu tufisuri de ienuperi. În jur, coborând până la 200-900 m, se dezvoltă păduri de amestec de fag (*Fagus silvatica*), brad (*Abies alba*) și molid (*Picea abies*). Pe platoul Munților Poiana Rusca se dezvoltă pajisti montane cu paius roșu, țepușă și iarba vântului, care odată cu scăderea treptată a înălțimii trec spre est în pajisti colinare. În zona colinară periferică a masivului se extind, local, cu precădere în bazinul Bistra, livezi cu cireși, pruni, uneori și nuci. Dintre fructele pădurii amintim fragii,

înalți cu precădere la marginea pădurii și în luminisuri, zmeura care se răspândește în zonele de tăieturi a pădurilor, mura la marginea tăieturilor, în vai și tufisuri pe zona de platou la marginea tăieturilor, coacazele, merisoarele și afinele care coboară în unele regiuni până aproape de zona periferică a masivului.

Covorul floral este bogat mai ales în pajisti montane, colinare și în luncile văilor. Munții Poiana Rusca adăpostesc o faună bogată distribuită în funcție de zonele de vegetație și de altitudine. Pădurile de fag, brad și molid sunt populate de ursul brun care s-a înmulțit în ultima vreme, de cerbul carpatin, caprioara, mistreț, mai rar râsul, foarte răspândit este lupul și vulpea care coboară până în zonele marginale ale masivului, iepurele în zona de platou și în luncile râurilor periferice și veverița care adesea poate fi întâlnită pe potecile turistice din pădure. Reptilele sunt reprezentate prin soparle de munte, salamandre și serpici. În apele curgătoare se remarcă prezența pastravului, cleanul în zona Toplița – Hasdau.

În afară de vegetația alpină și subalpină pe culmile înalte ale munților există o bogată vegetație forestieră, păduri de conifere, fag, păduri amestecate de fag și gorun de cer, precum și zăvoaie, în pâlcuri întrerupte cu sălcii, răchite, arin, plop etc.

Fauna cuprinde principalele specii existente pe teritoriul României: mistrețul, vulpea, lupul, iepurele și toată gama speciilor cântătoare.

În lacuri și râuri abundă numeroase specii de pești (scobari, păstrăvi, cleni, mreze, știuci, somoni și alte specii).

Dintre animalele domestice cele mai răspândite sunt: bovinele, ovinele, porcinele și pasările.

Pe teritoriul comunei se regăsește o rezervatie naturală „Cheile Cernei” din comuna Toplița, care se află inclusă în rețeaua națională de arii naturale protejate, este o rezervatie de tip mixt pentru protecția unor specii de flora și faună sălbatică rare sau vulnerabile al căror habitat este foarte bine conservat în acest areal.

Cheile Cernei (reprezintă 3% din suprafața comunei Toplița) sunt incluse pe Lista propunerilor de situri de interes comunitar (Ordin MMDD nr. 776/2007), pentru rețeaua ecologică europeană Natura 2000, obiectul protecției îl constituie habitatul de păduri tip Asperulo- Fagetum având codul 9130 (OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice).

3.10. REPERE ISTORICE ȘI CULTURALE

Apartenența comunei la Tinutul Pădurenilor constituie un avantaj pentru turismul în comuna Toplița, o zonă etnofolclorică și geografică de o rară frumusețe, în care tradițiile și arta populară se păstrează nealterate. În apropierea localității Toplița, la intrarea în comună se găsește zona de agrement a Lacului Cincis. Tot la atracții turistice se remarcă Ruinele furnalului vechi din anul 1871, Biserica din lemn Sf. Nicolae din satul Vălari din sec. XVII, Cheile Cernei, evenimentele locale, între care Festivalul Pădurenilor. Există de vânzare încă multe terenuri foarte pretabile pentru investiții în turism. Pe teritoriul comunei au început să apară case de vacanță. În comuna Toplița se află și sunt recunoscute pe plan județean următoarele monumente:

Biserica de lemn Sfântul Nicolae

1. Biserica de lemn Sfântul Nicolae

Biserica de lemn din Vălari, Hunedoara, este datată din secolul al XVIII-lea și se află în partea de jos a satului. Farmecul locului și calitatea artistică a construcției răspândesc efortul de a o vizita. Vizitatorii și specialiștii sunt surprinși de tehnica construcției, stalpi prinși în talpi și grinzi de stejar și cu fundatură din scânduri de brad batute pe interior. Mica biserică de țară este un relict în arhitectura de lemn sacră, unică de acest fel cunoscută și în prezent în țară.

Biserica de lemn Sfântul Nicolae din Vălari nu mai este folosită de parohie din 1936, de când s-a sfințit biserica de zid.

Biserica este înscrisă pe vechea listă a monumentelor istorice prin HCM 1160/1955, poz. 1439, și pe noua listă, din iulie 2004, sub codul HD-II-m-A-03472

2. Furnalul din satul Toplița, este pus în funcțiune în anul 1781 la 01 iulie, la inițiativa tezaurariatului imperial habsburgic. Era primul furnal

Ruinele furnalului din satul Toplița

modern la acea vreme de pe domeniul Hunedoarei, pe locul unde astăzi se pot observa doar ruinele.

Furnalul a functionat până în anul 1837. În satul Goles au fost descoperite vestigii preistorice (ex. Topor de cupru).

Datini, obiceiuri și port popular

Obiceiurile și tradițiile locale prezentate în calendar sunt ordonate în funcție de succesiunea anotimpurilor, concretizându-se spațial în matricile specifice locale. Conform studiilor etnografice pe timp de **iarnă**: „Importante în calendarul popular rămân cele două evenimente fundamentale: Crăciunul și Boboteaza, puncte de schimbare - trecere ale Anului. Ajunul Crăciunului este patronat de Moș Ajun, perceput așa de la început în mentalitatea arhaică populară ca stăpânul timpului care pleacă, se sfârșește odată cu anul bătrân, estompat astăzi, aproape cu totul de Moș Crăciun, apărut sub influența creștinismului.”

Ignatul- zi de mare încărcătură religioasă, se ține în majoritatea satelor noastre cu strictete fără abateri de la ritualul acceptat de comunitate.

Obiceiuri de iarnă: colindatul cu duba, plugusorul, sorcova, capra, steaua.

Urarea cu plugul sau cu buhaiul, Plugusorul este un străvechi obicei care se practică în ajunul Anului Nou, sau chiar în ziua de Anul Nou; ceata de urători formată din doi până la douăzeci de flăcăi sau bărbați pleacă din casă în casă să ureze cu Plugusorul; cu Plugusorul urează și copiii. În pocnet bici, în sunet de talangă sau clopoței, ca și în muget de buhai, colindătorul își deapănă urarea îndemnându-și amicii cu refrenul: ”Ia mai mânați măi,/ Hăi,hăi”.

3.11. ECHIPAREA TEHNICA A COMUNEI TOPLIȚA

Retea de canalizare și alimentare cu apă

Rețeaua de alimentare cu apă și canalizare în sistem centralizat nu exista pe teritoriul comunei Toplița. Acestea au fost realizate de unii cetățeni ai comunei individual sau colectiv acolo unde condițiile au permis. Scurgerea apelor meteorice se face prin rigole care marginesc drumurile.

◆ **Reteaua electrica**

Electrificarea locuintelor este realizată în proporție de 100%. Aceasta comuna este asigurată în prezent de o rețea de alimentare cu energie electrică 20/0,4 kV, respectiv de 220 V în toate localitățile pe care le are în administrare. Iluminatul stradal este asigurat în toate zonele, cu excepția satele Curpenii Silvașului, satul Manu și satul Mosoru.

◆ **Telefonie, internet și televiziune**

Telefonia fixă există în Toplița, Dabaca și Hasdau – Văləri și Dealul Mic sate ale comunei, Toplița. Telefonia mobilă este de asemenea disponibilă pe raza comunei cu diferite grade de acoperire prin intermediul antenei satelit. Accesul la internet se face în special prin intermediul antenei satelit.

Recepția programelor TV se face prin antene DIGI TV, neexistând televiziune prin cablu.

◆ **Servicii de informare**

Informarea populației se face prin intermediul, presei scrise, Tv, poșta, radio și televiziune națională.

Există un Serviciu de Voluntar pentru Situații de Urgență – Toplița, gata să intervină în situații extreme. Din punct de vedere al dotării cu autospeciale, acestea lipsesc.

Serviciu de salubritate este realizat de către S.C. SALUB S.A.

◆ **Transportul în comun**

În traversarea comunei Toplița s-au prevăzut stații amenajate în partea carosabilă a drumului județean pentru oprirea mijloacelor de transport interurban, precum și locurile de parcare în zona dotărilor de interes public.

Transportul pe raza comunei Toplița prin intermediul autobuzelor se desfășoară prin mijloace de transport ale diverselor societăți care activează în acest domeniu.

3.12. ASPECTE SOCIALE DIN COMUNITATE

Administrarea comunei este gestionată de către Primăria Comunei Toplița și de Consiliul Local.

Primăria Comunei Toplița se află amplasată în centrul comunei, în apropierea altor instituții publice, a magazinelor, formând astfel centrul civic și administrativ al comunei.

◆ Administrația publică locală

Primăria Comunei Toplița:

Primar – Ceriser NICOLAE

Viceprimar – Nandra CONSTANTIN

Secretar – Ceriser ADRIAN FLORIN

Contabil – Lucaci LARISA ELENA

◆ Aparatul propriu al primăriei:

- Compartiment secretariat
- Compartiment financiar - contabil
- Compartiment urbanism achiziții publice
- Compartiment asistență socială
- Compartiment juridic
- Compartiment agricol
- Compartiment administrativ
- Compartiment proiecte

Adresa primăriei și a Consiliului Local Toplița

Str. Principala, nr. 36, localitatea Toplița, cod postal 337480, județul Hunedoara, România.

Telefon/fax: 0254 - 735314, 0254 - 735310

e-mail: primaria_toplița@yahoo.com

◆ **Politia** instituție importantă a statului cu rol de asigurare a ordinii și liniștii cetățenilor comunei a respectării legislației statului, se află amplasată în centrul localității asigurând acesteia servicii pentru întreaga populație.

◆ **Invatamantul**

În comuna Toplița există o școală cu clasele I-IV, care funcționează în localitatea Hașdău precum și un centru de zi tip After School. În aceste unități de învățământ, renovate, procesul educațional se desfășoară în condiții optime.

Școala Primară Hașdău

Această școală detine un număr de 14 elevi fiind formată din 7 fete și 7 băieți.

Pentru sezonul rece a fost asigurat combustibilul necesar încălzirii, în comună existând și un microbuz școlar care transporta elevii din Toplița, Hasdau, Dabaca.

Sistemul de încălzire aferent scolii din Toplița, este centrală cu lemne.

Numărul cadrelor didactice este de 2 acestia fiind navetiști. Școlile sunt dotate cu un număr de 6 calculatoare, cu acces la internet în cazul centrului de zi After School și a bibliotecii comunale care are în dotare 4 calculatoare - pentru bibliotecă.

Grădinița cu program normal

Învățământul prescolar are înscrise un efectiv de 21 copii (7 fete;14 băieți),

Încălzirea salilor de clasă se face cu combustibil solid prin intermediul centralei.

Instituția de învățământ detine o bibliotecă școlară în care sunt 533 volume de carte. Persoana responsabilă cu biblioteca face împrumuturi de carte elevilor interesați.

3.13. STAREA DE SANATATE A POPULATIEI

Prezentarea gradului de asigurare a populației cu asistență medicală reprezintă un aspect extrem de important în analiza nivelului de trai. În ceea ce privește dotarea pentru sănătate, Comuna Toplița, detine un cabinet medical uman în care își duce activitatea un medic de familie și o asistentă medicală. Există și un punct sanitar în localitatea Hașdău, medicul care deservește populația este navetist.

O situație nesatisfăcătoare se înregistrează în acest sens, numărul locuitorilor care revin la un medic în comuna Răusenii. În cazul de față, un singur medic asigură nevoile medicale ale locuitorilor.

CAPITOLUL IV

DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

4.1 ACTIVITĂȚILE ECONOMICE – PRIVIRE DE ANSAMBLU

Până la tratatul de la Adrianopol din 1829, economia românească se întemeia pe creșterea vitelor. După desființarea monopolului comercial otoman cultura plantelor începe să ia o amploare din ce în ce mai mare.

Agricultura se făcea cu mijloace rudimentare. Plugul și grapa erau din lemn (cu excepția brăzdarului); semănatul și seceratul se faceau cu mâna; treieratul se făcea cu animale. În ceea ce privește inventarul agricol s-au făcut progrese însemnate prin introducerea tractoarelor, combinelor, semănătorilor, discurilor și prașitorilor mecanice, instalațiilor de erbicidat și a celor de irigat culturile.

După 1864 și 1921 s-au dezvoltat proprietăți individuale. Încep să se utilizeze pluguri și grape de fier. După 1921 au început să practice legumicultura .

Suprafața de teren intravilan din comuna Toplița este de 325,24 ha, iar terenul extravilan – 4750 ha.

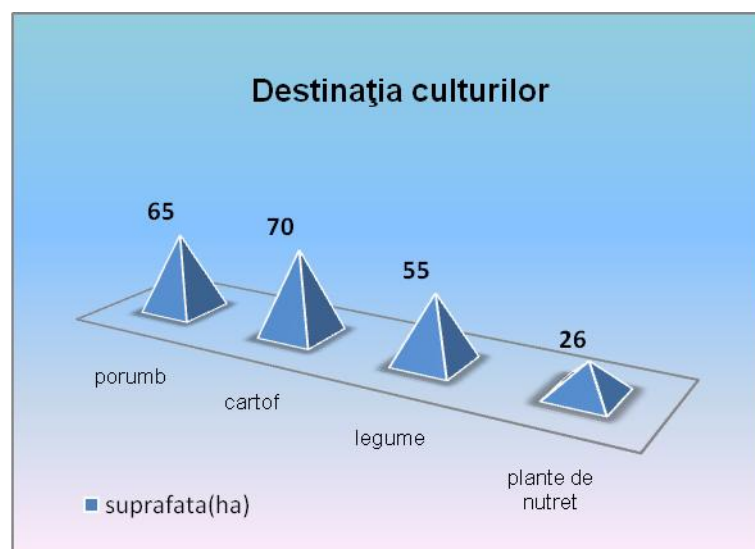
Nr. Crt.	Categorie de folosință	Suprafață (ha)
1.	Arabil	216
2.	Pășune	750
3.	Fânețe	482
4.	Pădure	3298

Cea mai mare parte a categoriei este reprezentată de păduri, arabil, zona nu prezintă condiții pentru cultivarea unor soiuri de cereale sau legume, motiv pentru care aprovizionarea populației se face de la piețe prin intermediul unor comercianți din zona.

Suprafețele de teren din comuna Toplița sunt lucrate în cea mai mare parte în exploatații individuale. Datorită așezării și a terenurilor, locuitorii din Toplița cultivă în cea mai mare parte cartofi (70 ha) și porumb, care acoperă 65 ha. Legumele sunt cultivate în cantități reduse, fiind destinate doar consumului casnic. Pentru rentabilizarea muncii în agricultură, sunt necesare mașini și utilaje performante de lucru. Conform datelor furnizate cereal altele decât porumbul, nu sunt cultivate pe terenurile comunei.

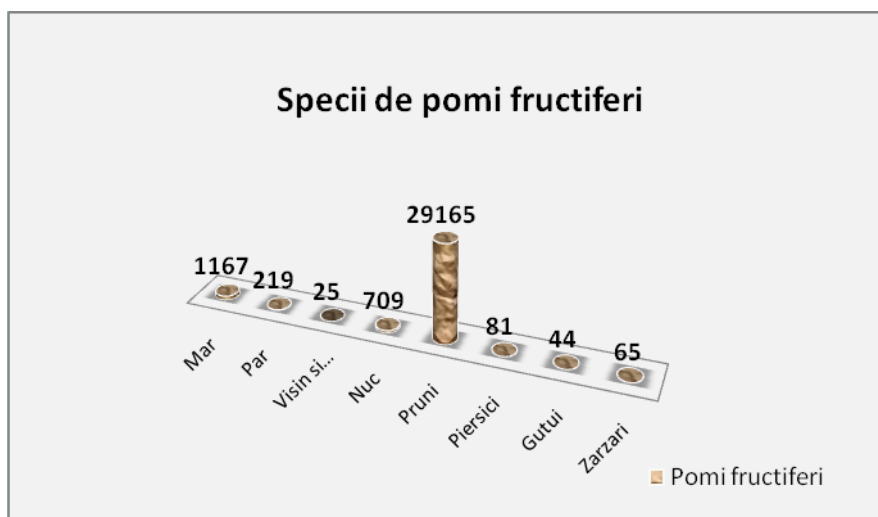
Nr. Crt.	Denumire cultură	Suprafață (ha)
1.	cereale boabe din care	
	orz	-
	ovăz	-
	porumb	65
2.	cartof	70
3.	legume	55
4.	plante de nutreț	26

În comună, pomii fructiferi sunt prezenți în jurul gospodăriilor și pe suprafețe special amenajate (livezi). Ponderea cea mai mare în pomicultură o reprezintă prunul și marul, cea mai slabă categorie fiind reprezentată de zarzari.

Pomicultură este un domeniu care a înregistrat o scădere semnificativă determinată în principal de lipsa dotărilor tehnice. În această zonă sunt plantații de pruni, meri, peri de diverse soiuri.

Nr. Crt.	Specie de pom fructifer	Număr
1.	Măr	1167
2.	Păr	219
3.	Vișin și Cireș	25
4.	Nuc	709
5.	Pruni	29165
6.	Piersici	81
7.	Gutui	44
8.	Zarzari	65

Viticulura- pe teritoriul comunei Toplița se realiza doar pentru consumul propriu.

◆ **Silvicultură** - datorită poziției geografice silvicultura este practică în această zonă, existând o suprafață totală a pădurilor de 3855 ha. Fondul cinegetic este format din căpriori, iepurele de câmp, vulpea, fazanul, prepelița, șoarecele gulerat, veverița, pârșul, pârșul de alun, șoarecele de câmp, șobolanul negru și viezurele, lupul, mistrețul, căprioara, iepurele, gaița, cucul, porumbelul gulerat, ciocănitoarea pestriță și răpitoare diurne și nocturne: ciuful de pădure, huhurezul de pădure, șorecarul nocturn, uliul găinilor și uliul păsărilor, șarpele de pădure, șopârla comună și gușterul. Padurile sunt preponderant de fag carpen, iar restrains putem intalni paduri de molid.

◆ **Piscicultură** - teritoriul comunei este drenat de râul cerna și de afluentul sau Valerita, unde se poate practica pescuitul în bune condiții. Fauna acvatică este bogată și variată fiind reprezentată de crap și păstrav.

Industria și comerțul, la nivelul comunei Toplița isi desfasoara activitatea PF-uri, SRL-uri avand ca domeniu de activitate comert și prestari servicii, alimentatie publica, constructii, etc. Ocupatia populatiei este agricultura, exploatările silvice precum și creșterea animalelor.

Firme de pe raza comunei:

❖ SC STANMONIC SRL	❖ SC BOBORA COMIMPEX
❖ SC BRADATELUL	❖ SC LOOK SUVENIR SRL
❖ SC CAMBIA SRL	❖ REMEDIA

Turismul, dacă la începuturi de istorie, aurul a fost bogăția acestor locuri, în mileniul trei așteaptă să fie deschisă o alta „mină de aur”, cu un „zăcământ” inepuizabil: turismul. Datorita organizarii regionale, facilitatilor fiscale și avantajelor oferite, la nivelul zonei exista posibilitati multiple de a se investi in turism. Cadrul natural cu valoare deosebita favorizeaza dezvoltarea turismului de agrement. De asemenea se poate dezvolta și agroturismul. Un avantaj pentru turismul în comună îl constituie apartenența la Ținutul Pădurenilor, o zonă etnofolclorică de o rară frumusețe, în care tradițiile și arta populară mai sunt încă nealterate.

Obiective turistice

- + Ruinele Furnalului vechi din 1781
- + Biserica din lemn Sf. Nicolae din satul Văləri din sec. XVII
- + Cheile Cernei
- + În imediata apropiere a localității Toplița, la intrarea în comună se găsește zona de agrement a Lacului Cincis

4.2. POSIBILITĂȚI ȘI ALTERNATIVE DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Turismul și serviciile

Oamenii ospitalieri, diversitatea etnică, culturală și religioasă, bucatele sănătoase tradiționale, zonele pitorești de pe malul râului Cerna cu potențial de amenajare, ansamblul bisericilor sunt tot atâtea motive și atuuri de a demara o afacere în domeniul serviciilor de turism.

Amenajarea de spații de cazare în cadrul unor pensiuni turistice și/sau agroturistice reprezintă o alternativă și o necesitate pentru dezvoltarea socio-economică a comunei Toplița.

Industria

Dezvoltarea industriei prin valorificarea potențialului zonei și a mâinii de lucru ieftină și suficientă. Valorificarea potențialului zonei prin înființarea de activități conexe activităților de exploatare a lemnului: fabrici de mobila, fabricarea celulozei, hartiei, fabricarea profilurilor din lemn, fabricare placaje, fabrici care să valorifice rumegusul rezultat în urma tăierii lemnului etc.

Pe raza comunei există personal calificat dar și necalificat care ar putea fi angrenat în diverse sectoare de activitate: ferme de creștere a animalelor, carmangerii, centre de colectare a laptelui, centre de colectare a plantelor medicinale și a fructelor de pădure, ciupercarii, ș.a.

Creșterea animalelor în comuna Toplița creșterea animalelor acoperă nevoile proprii ale gospodăriilor. În această zonă creșterea animalelor poate fi bine reprezentată datorită condițiilor prielnice pentru această activitate.

Se pot realiza investiții în amenajarea unor ferme specializate de creștere a animalelor și a unor centre de prelucrare a produselor de origine animală.

4.3. POPULAȚIA ȘI RESURSELE UMANE

Evoluția cantitativă a populației comunei Toplița este oglindită de recensămintele efectuate începând din 1938. Înainte de această dată, asupra evoluției numerice a populației se pot face estimări legate de informațiile oferite de documentele istorice și cartografice.

Rezultatele recensământului efectuat în 2011, arată ca populația comunei Toplița se ridică la un efectiv de 715 locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 882 de locuitori.

Schimbările de populație dintre o regiune și alta sau dintre o localitate și alta reprezintă gradul de atractivitate demografică și reflectă dezvoltarea sau perspectivele de dezvoltare ale regiunii sau localității respective. Marea majoritate a populației migrează spre Hunedoara.

Navetismul reprezintă o formă a mișcării migratorii, navetiștii fiind cei care pendulează între locuință și locul de muncă.

Navetiști care se deplasează în comună sunt reprezentanți de ingineri, medici, cadre didactice și alte categorii de muncitori calificați ce-și desfășoară activitatea în cadrul instituțiilor și unităților economice, din comună. În total sosesc zilnic peste 15 persoane din Hunedoara sau alte localitățile învecinate, în timp ce deplasarea persoanelor navetiste din comuna înspre Hunedoara sau alte localitățile învecinate sate în număr de aproximativ 20 persoane.

Structura populației - Populația comunei în funcție de vârstă

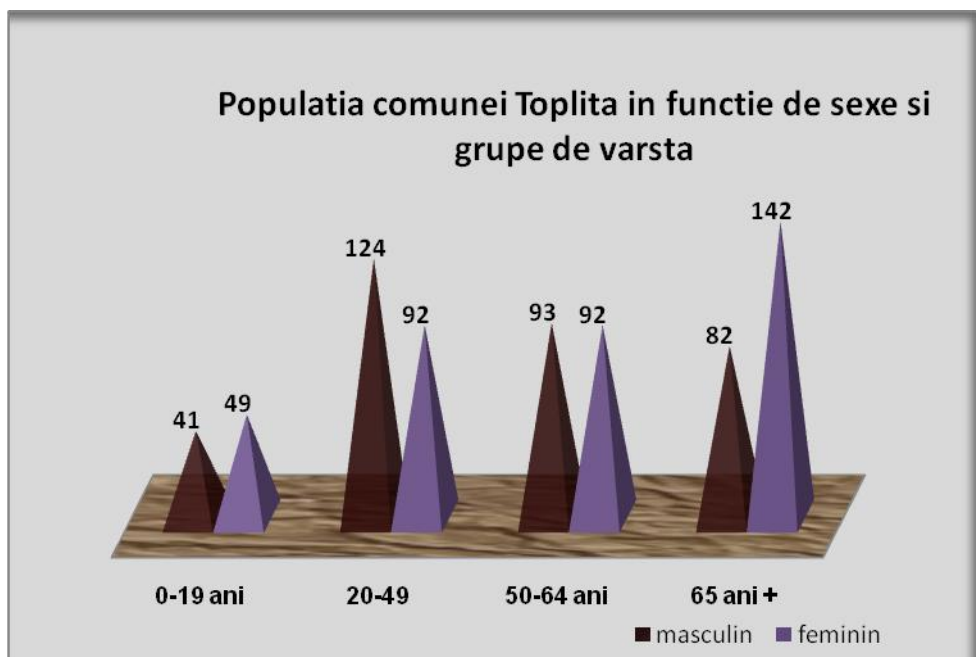
Privită evolutiv structura pe sexe a populației, actualul teritoriu al comunei Toplița s-a caracterizat printr-un aproximativ echilibru între cele două sexe, numărul bărbaților fiind mai mic decât cel al femeilor.

Structura pe grupe de vârstă este un indicator care reflectă stadiul „îmbătrânirii” sau „întineririi” populației într-o anumită perioadă de timp și, mai ales, perspectivele stadiilor următoare, facilitează analiza posibilităților de asigurare cu forța de muncă tânără, tendințele de îmbătrânire sau întinerire demografice.

Populatia comunei Toplița	Intre 0-19 ani	Intre 20-49 ani	Intre 50-64 ani	65 ani +
Ambele sexe	90	216	185	224
Masculin	41	124	93	82
Feminin	49	92	92	142

Populatia comunei este impartita aproximativ egal din punct de vedere al sexului masculin și feminin. O pondere usor mai însemnată o au persoanele cu vârsta peste 65 ani, cca. 31% din totalul populației, urmată de celelalte grupe de persoanele cu vârsta cuprinsa între 20-49 ani și între 50 - 64 ani.

Cu numai 90 persoane este grupa reprezentand populatia tanara de la nou nascuti la 19 ani.

Analizând cifrele de mai sus referitoare la populația de mari grupe de vârstă (tânără, adultă, vârstnică) constatăm predominare grupei adulte, după care urmează grupa vârstnică urmată de grupatânără.

Structura populației - Starea civilă legală

TOPLIȚA	POPULATIA STABILA TOTAL	STAREA CIVILA LEGALA				
		Necasatoriti	Casatoriti	Vaduvi	Divortati	Alte situatii
Ambele sexe	715	175	381	129	30	16
Masculin	340	111	195	15	19	8
Feminin	375	64	186	114	11	8

Schimbările în comportamentul demografic și diferențele pe sexe și grupe de vârstă se reflectă și în structura populației după starea civilă. Persoanele necăsătorite predomină până la vârsta de 24 de ani. După aceasta vârsta ponderea persoanelor celibatate scade semnificativ, cu o intensitate mai mare la femei.

Nuptialitatea a cunoscut o evoluție oscilantă după revoluția din 1989, o creștere semnificativă după 1990 a numărului de căsătorii fiind explicată prin factori de natură psihologică. Condițiile economice defavorabile ulterioare, accentuarea crizei locuințelor, creșterea somajului și instabilitatea socială au impus o reducere a căsătoriilor.

Vârsta medie la prima căsătorie pentru bărbați în 1980 a fost de 24,7 ani și în 2000 a fost de 26,6 ani iar în cazul femeilor în anul 1980 a fost de 21,9 ani și în 2000 de 23, 4 ani.

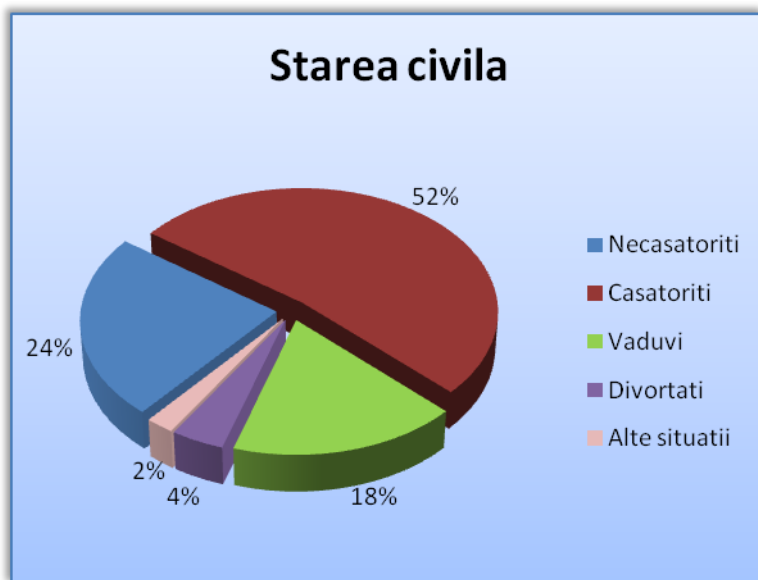
Cele mai multe căsătorii se înregistrează la grupa de vârstă 20 -24 de ani, urmată de grupa 25-29 de ani în cazul ambilor soți. Vârsta medie a soților la data încheierii căsătoriei, luând ca punct de referință anul 2000, este de 28,6 ani la bărbați și 25,1 la femei.

Evoluția ratei de divorțialitate este înscrisă în valori cuprinse între 0,44 și 1,18, generațiile tinere sub 25 de ani fiind cele mai expuse acestui fenomen. Condițiile favorizante sunt veniturile mici, creșterea somajului, traiul într-o familie cu mai multe generații etc.

Vârsta medie la divorț a soțului este de 37,1 iar a soției de 33,5. Grupele de vârstă cu cele mai multe divorțuri sunt 30-34 de ani, urmate de 25-29 de ani la bărbați și 20-24 de ani, urmată de 35-39 de ani. Analiza numărului deceselor și a ratei de mortalitate este o altă componentă importantă a evoluției populației, observandu-se o scadere a acestora. La grupele de vârstă cuprinse între 20 și 64 de ani, rata mortalității masculine este mai mare decât cea feminină.

Slaba preocupare la nivel individual pentru practicarea unui mod de viață sănătos, pentru asigurarea unei alimentații raționale, existența unui nivel necorespunzător al educației sanitare și amplificarea la nivel social a săraciei a determinat această creștere a mortalității.

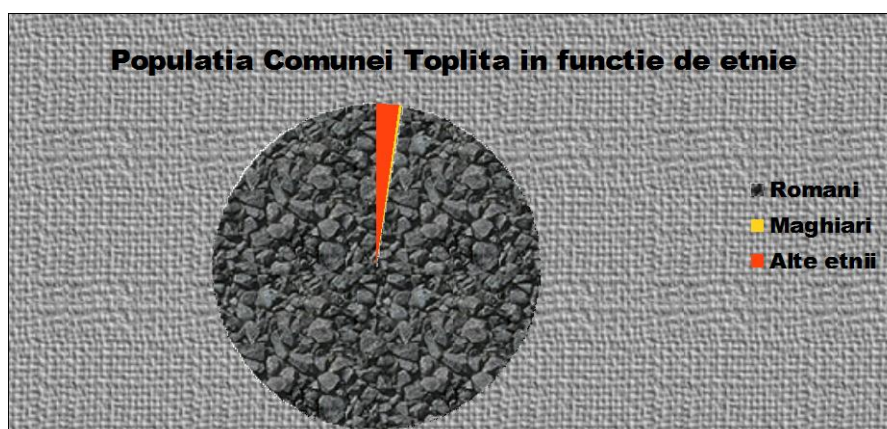
Sursa: "European population", ed. cit., p. 205.

Structura populației -după etnie

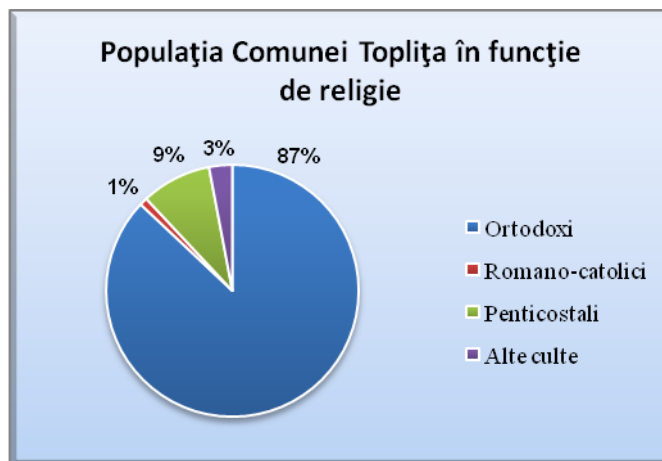
TOPLIȚA	POPULATIA STABILA TOTAL	POPULATIA STABILA DUPA ETNIE		
		Romani	Maghiari	Alte etnii
Ambele sexe	715	697	2	16

Populația comunei Toplița este formată din romani în proporție de peste 97%. Mai există un număr de 2 persoane de etnie maghiară, pe raza comunei există și alte persoane de diferite etnii în proporție de 2 %

Structura populației în funcție de religie

După rezultatele obținute în urma ultimului recensământ cultul preponderent este cel orthodox în proporție de 87 %. Pe lângă acest cult mai există și o minoritate de penticostali (9%) și de romano-catolici (1%). Pentru 3% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

4.4. MEDIU

Mediul geografic actual este rezultanta interacțiunii dinamice dintre componentele fizico-geografice și activitățile umane care își lasă amprenta asupra peisajului. Intensitatea și formele activității umane, efectele acestora asupra mediului, prezintă diferențe marcante în Toplița.

Exploatarea forestieră are, de asemenea, un impact foarte agresiv asupra mediului. Defrișările masive au dus la modificarea biotopurilor, la degradări și alunecări de terenuri.

În general, aceste activități antrenează modificarea parametrilor factorilor esențiali de mediu: apă, aer, sol și impun măsuri concertate pentru reabilitarea acestora.

Sunt necesare acțiuni de protecție pentru regenerarea naturală a pădurilor, echilibrarea raportului între tăieri și împăduriri, extinderea regimului restrictiv al exploatării fondului forestier de pe terenurile accidentate, alcătuite din roci friabile, evitându-se declanșarea degradărilor, alunecărilor și colmatarea barajelor, de genul celor produse în bazinul Mureșului.

Acțiunile de protecție a mediului înconjurător vizează, în primul rând, conservarea unor ecosisteme caracteristice cât mai aproape de starea lor naturală, pentru rolul lor stabilizator în dinamica peisajelor, pentru contribuția lor la menținerea rezervelor genetice ale naturii și nu în ultimul rând, pentru valoarea lor științifică și estetică.

Printre acțiunile de conservare a mediului înconjurător remarcăm delimitarea și stabilirea unui regim de protecție pentru zone care prezintă o valoare științifică, peisagistică, floristică sau faunistică deosebită.

CAPITOLUL V

ANALIZA S.W.O.T.

5.1. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT reprezintă un tip de analiză simplă și de impact creată de Albert Humphrey la Stanford University ca un instrument de planificare strategică. Deși inițial a fost concepută și utilizată pentru strategiile de dezvoltare corporatiste, domeniul său de aplicare s-a extins fiind utilizată la scară largă pentru planificarea strategică la nivel instituțional. Denumirea reprezintă un acronim provenit din limba engleză, însemnând: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități) și Threats (amenințări).

În esență, analiza ne răspunde la întrebarea “unde ne aflăm?”, aceasta implicând analiza mediului intern al comunei și mediul extern general și specific, cu accent asupra punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor.

Pentru a avea certitudine ca politicile și programele existente corespund necesitatilor de dezvoltare a comunei Toplița, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeană sustine politica de dezvoltare regională s-a impus elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 2013-2020.

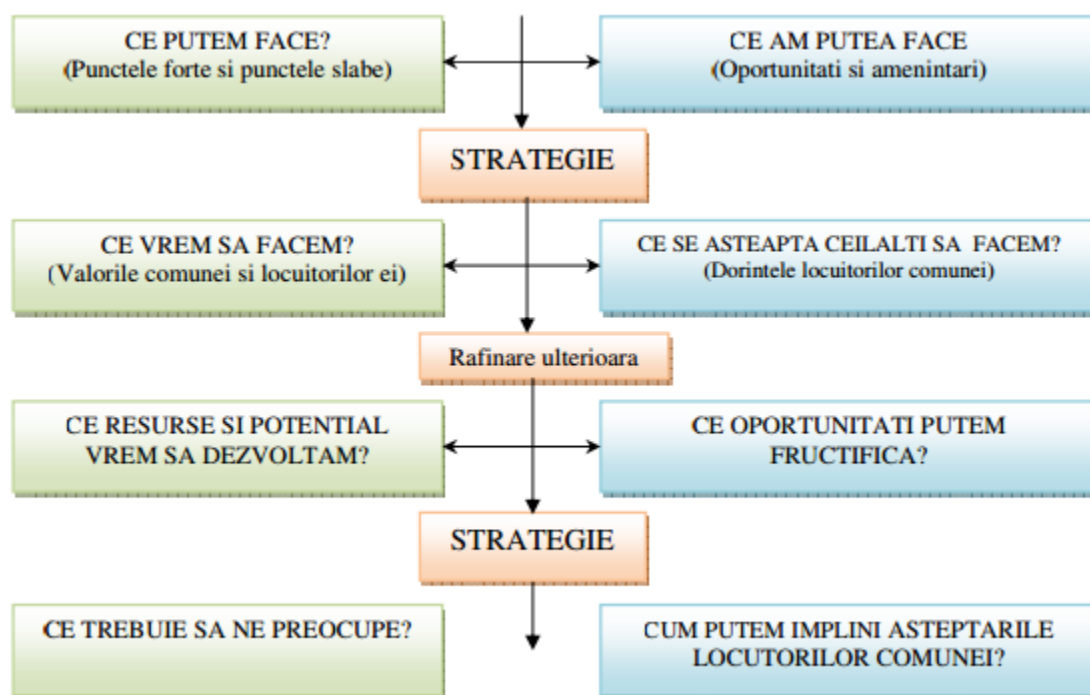
Punctele forte și cele slabe sunt legate de comuna și de strategiile acesteia, și de modul cum se compara cu concurența. Oportunitățile și amenințările vin dinspre mediul de piață și din direcția concurenței; de regulă sunt factori asupra cărora zona în general nu are nici un control. Analiza SWOT ia în considerare organizarea așezării, performanțele acesteia, produsele cheie și piete strategice.

Analiza SWOT permite concentrarea atenției asupra zonelor cheie și realizarea de prezumții (presupuneri) în zonele asupra cărora există cunoștințe mai puțin detaliate. În urma acestei analize se poate decide dacă zona își poate îndeplini planul, și în ce condiții.

Unele "oportunități" și "amenințări" vor apărea din "punctele tari" și "punctele slabe" ale comunei.

Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

În urma analizei SWOT s-au identificat trei principii prioritare care ar trebui să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile, și anume:

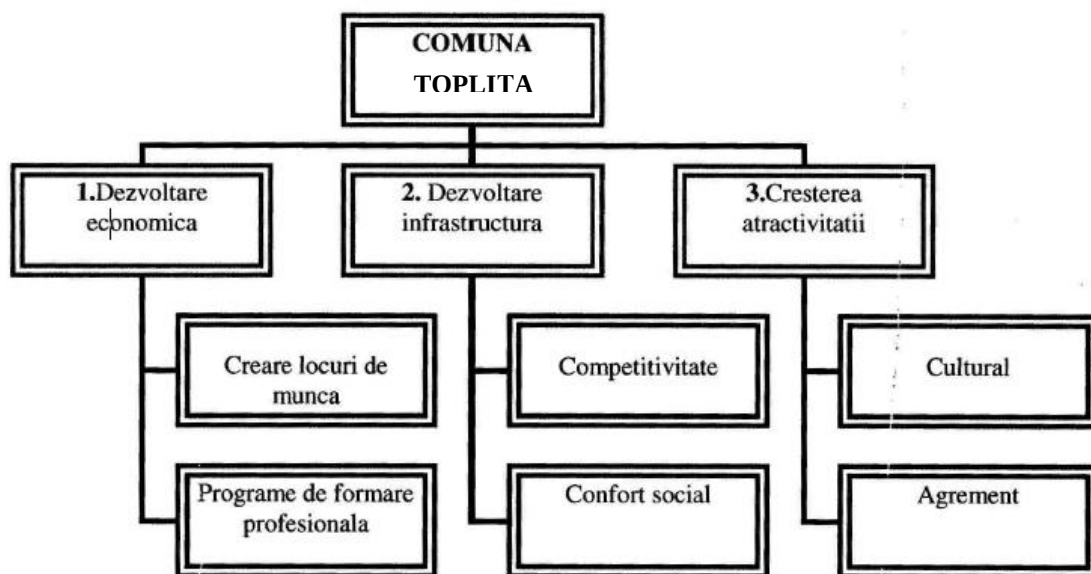
1. Viața economică a comunei Toplița, trebuie revigorată și dezvoltată în toate domeniile sale: agricultură, zootehnie, industrie, comerț și silvicultură. Consiliul Local va trebui să investească pentru revitalizarea vieții economice a comunei, deoarece aceasta produce cele mai multe efecte benefice.

2. Infrastructura necesită îmbunătățirii continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă rezultate benefice pentru comună:

- siguranța locuitorilor comunei împotriva calamităților;
- raportul valoarea investiție/ efecte economico-financiare produse;
- raportul valoare investiție/numărul beneficiarilor.

3. Conex factorului economic un alt punct important pentru creșterea atractivității comunei îl constituie facilitățile culturale și de agrement pe care le oferă sau pe care ar putea

sa le ofere comuna Toplița, astfel incat confortul social al locuitorilor sa fie îmbunătățit. Complementar acest lucru va crește și atractivitatea turistica a comunei.

5.2 PUNCTE TARI, PUNCTE SLABE, OPORTUNITĂȚI ȘI RISCURI

1. RESURSE UMANE

PUNCTE TARI	• <i>Oameni ospitalieri, muncitori, deschiși, cu spirit de concurență,</i> • Un număr redus de confesiuni religioase foarte bine organizate din punctul de vedere al statutului religios (ortodocși, penticostali, etc), • Populația comunei Toplița în număr de 715, din care: populație activă 491 persoane și pensionari 224 persoane împartite în: contabili, mecanici, tâmplari, șoferi, restul populației fiind muncitori necalificați, • Buna comunicare între primărie și cetățeni, • Există un compartiment de asistență socială în primărie, • <i>Cadre medicale calificate în domeniul medico - sanitar: medicină umană,</i> • <i>Cadre medicale calificate în domeniul medico - sanitar: domeniul veterinar,</i> • <i>Cadre didactice calificate.</i>
PUNCTE SLABE	• Predomină vârsta a doua, • Lipsa unui centru medical specializat, • Insuficienta informare a populației cu privire la programele de calificare și reconversie existente în județ, și lipsa serviciilor sociale (Centre de zi pentru copii, Centre de reconversie profesională, etc) • Existența somajului de lungă durată, care conduce la descalificarea și descurajarea foștilor angajați, procent ridicat la populația cu venituri reduse, • Număr mare al persoanelor care nu au ocupație, • Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special, • Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă, • Capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei datorată insuficienței locurilor de muncă, • Spor natural negativ, • Personal didactic navetist.

OPORTUNITĂȚI	• <i>Atragerea de programe cu finanțare europeană pentru stimularea ocupării forței de muncă,</i> • <i>Adaptarea programelor de învățământ la cerințele economiei de piață,</i> • <i>Existența unor reglementări ce acordă facilități angajaților care creează noi locuri de muncă pentru șomeri, tineri absolvenți etc,</i> • <i>Existența strategiei naționale antisărăcie,</i> • <i>Implicarea autorităților locale în problemele comunității,</i> • <i>Realizarea de mici întreprinderi, ferme și micro - ferme pentru atragerea forței de muncă</i> • <i>Grad relativ redus de inadaptare socială a locuitorilor comunei.</i>
RISCURI	• <i>Scăderea numărului persoanelor calificate, prin ieșirea acestora din viața activă,</i> • <i>Îmbătrânirea populației prin număr redus de copii născuți în raport cu persoanele decedate,</i> • <i>Creșterea șomajului în rândul tinerilor absolvenți,</i> • <i>Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă,</i> • <i>Migrarea forței de muncă,</i> • <i>Estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului.</i>

EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

PUNCTE TARI	• Existența în comuna a unei școli și a unei grădinițe la Hașdău, • Existența în comuna a cinci cămine culturale, • Comuna mai detine și cici biserici, dintre care o biserică de lemn – monument istoric, • Management școlar adecvat în unitățile de învățământ public, • Existența bibliotecii comunale, în care personalul are un nivel ridicat de calificare și experiență profesională, • Reducerea numărului de elevi ce revin la un cadru didactic, • În comună se regăsește un ansamblu folcloric "Pădureanca" • În comuna funcționează un centru de zi tip After School
PUNCTE SLABE	• Populația școlarizată în învățământul primar în scădere datorită scăderii demografice a populației, • Insuficiența cuprinderii școlarilor în învățământul liceal, în comuna nu există liceu, • Nivelul relativ redus al pregătirii școlare și respectiv profesionale a majorității locuitorilor comunei, • Lipsa surselor de informare moderne precum internetul,

OPORTUNITĂȚI	• Reabilitarea școlilor și dotarea corespunzătoare a acestora, acces la internet, • Reabilitarea și modernizarea căminelor culturale; • Organizarea de concursuri cultural-educative care să îi atragă și motiveze pe elevi și tineri, • Creșterea numărului persoanelor cu pregătire profesională superioară în special a tinerilor (18-20 ani), • Existența unor programe comunitare și naționale de asigurare a accesului la educație pentru populațiile dezavantajate, • Organizarea de cursuri de formare și reconversie profesională în comuna, • Amenajarea și dotarea unui centru de joacă și recreere pentru copii, • Atragerea cetățenilor la viața asociativă prin participarea în luarea deciziilor la nivelul comunității, participarea la elaborarea unor politici de interes public; • Monitorizarea stării ocupationale a populației.
RISCURI	• Scăderea gradului de instrucție școlară a populației tinere, datorită familiilor cu posibilități materiale și intelectuale reduse • Scăderea natalității datorită nesiguranței zilei de mâine, • Creșterea negativă a sporului migratoriu, • Accentuarea procesului de îmbătrânire a populației, • Buget încă insuficient alocat învățământului public generând fenomene de dotare materială la limita necesarului unităților sau recurgerea la finanțare paralelă prin aportul familiilor.

2. AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, POMICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

PUNCTE TARI	• Existența condițiilor și tradiției pentru dezvoltarea activității zootehnice în comuna, • Suprafața de teren arabil este de 216 ha, din care anul trecut s-a cultivat cu: cereale - 65 ha, palnte de nutret 26 ha, cartof 70 ha și legume 55 ha; • Populația comunei deține: pasări, bovine, caprine, ovine, porcine, cabaline și familii de albine; • Comuna are în componența opt sate: reședința de comuna Toplița (cătun Manu, cătun Ciuleni) reședința de comună, Dăbâca (cătun Mladimi), Hășdău (cătun Tunel), Vălari (cătun Droblea), Dealu Mic (cătun Tataus), Goleș, Curpenii Silvașului și Mosoru, • Suprafața teritorial administrativă a comunei Toplița este împartită în: teren arabil 216 ha, pasune 750 ha, fanete 482, pădure 3298 ha, drumuri 90 ha, construcții 147 ha și neproductiv 24 ha, • Condiții favorabile pentru practicarea pisciculturii, • Zonă atractivă din punct de vedere turistic și peisagistic, • Existența solurilor fertile,
PUNCTE SLABE	• Inexistența sau slaba dotarea tehnică a tuturor sectoarelor din zootehnie și agricultură; • Lipsa unui sistem centralizat de desfacere al produselor agricole • Insuficiența resurselor materiale care să faciliteze angajarea specialiștilor în agricultură în domeniul rural în stadiul actual; • Forța de muncă este îmbătrânită și insuficientă; • Slaba promovarea a zonei rurale și a produselor specifice; • Diversificarea slabă a activităților economice în zona rurală; • Lipsa echipamentelor de irigații; • Deficitul fondurilor financiare pentru modernizarea și popularea infrastructurii zootehnice; • Accesul redus la informații și servicii de consultanță datorită numărului mic de posturi alocate pentru aceste tipuri de servicii; • Insuficiența activităților și serviciilor generatoare de venituri specifice zonei rurale.

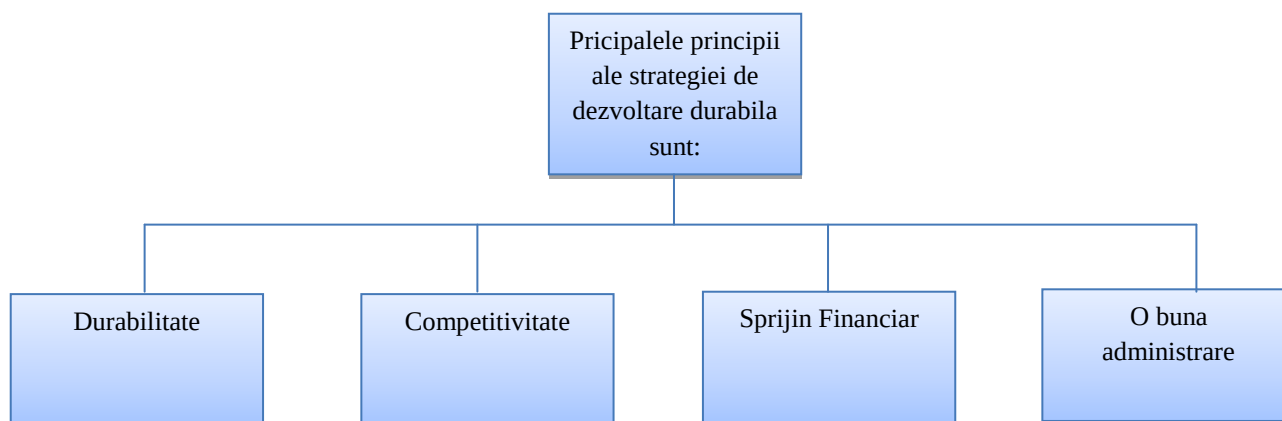
OPORTUNITĂȚI	• Înființarea de ferme zootehnice, sere de legume și floriprecum și o amenajare piscicola • Conditii favorabile de obtinere a produselor ecologice, ce pot fi exportate în conditii deosebit de avantajoase; • Înființarea de puncte de prelucrare a materiilor prime din zootehnie, • Sprijinul oferit de Oficiul Județean pentru Consultanța Agricolă din județul Hunedoara cu privirea la accesarea fondurilor europene, • Accesarea fondurilor europene pentru finantarea agriculturii; • Existenta cadrului legislativ pentru înființarea și dezvoltarea exploatăriilor agricole privind arendarea suprafetelor agricole, • Existența Planului Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală, • Aprobarea Programului Național - Cadru de Restructurare și Modernizare a unor unități de profil zootehnic și din industria alimentară, • Încurajarea asocierii și sprijinirea înființării de exploatații pentru culture alternative și ecologice.
RISCURI	• Eroziunea și degradarea calitatii solurilor ce poate conduce la scaderea randamentului, • Frecventa ridicata a perioadelor secetoase în agricultura • Concurenta importului de produse agroalimentare de pe piața UE, • Lipsa unui cadru: legal pentru protejarea producției agricole interne, • Slaba informare a agricultorilor cu privire la normele europene • Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale FEADR • Numarul de concurenti în crestere pentru produsele agroalimentare de pe piata Uniunii Europene • Numar insuficient de tractoare și masini agricole care determina imposibilitatea incadrării în perioadele optime de executare a lucrarilor; • Degradarea solurilor; • Capacitatile reduse de prelucrare a productiei de legume și fructe ce pot determina pierderi în perioadele de varf de productie;

CAPITOLUL VI

OBIECTIVELE STRATEGIEI LOCALE DE DEZVOLTARE DURABILĂ

În cazul strategiilor pe termen lung trebuie să se urmărească cu foarte mare atenție viitoarele rezultate. În același timp trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Obiectivele de dezvoltare ale comunei Toplița se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare ale comunei, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare.

Durabilitate - condiții mai bune de trai pentru toți locuitorii comunei dar în special pentru persoanele defavorizate, precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor;

Competitivitate - permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;

Sprijin financiar - să poată facilita accesul la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;

O bună administrare - reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

Principalele obiectivele ale strategiei de dezvoltare durabila, sunt:

- orientarea comunei spre dezvoltare economica cu scopul de a crea mai multe locuri de munca;
- dezvoltarea unui proces comun de organizare pentru a stabili prioritatile comunitatii, strategia și actiunile sale;
- sprijinirea autoritatilor publice locale în prezentarea strategiilor financiare și de investitii;
- sa determine eficientizarea managementului.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare economico - sociala durabila va lua în considerare urmatoarele criterii:

- coeziunea și solidaritatea cetățenilor
- puterea comunei
- dezvoltarea durabila
- obiective de calitate globale locale - integrare

Pentru fiecare dintre acestea în domeniile de actiune stabilite se formuleaza cate un obiectiv strategic (proces), astfel:

Alternativele de optimizare ale proceselor Strategiei de Dezvoltare Locala sunt legate

<i>Criterii / Planuri</i>	<u><i>Social</i></u>	<u><i>Economic</i></u>	<u><i>Urbanism</i></u>	<u><i>Mediul inconjurator</i></u>	<u><i>Infrastructura</i></u>
	<i>Plan social</i>	<i>Plan economic</i>	<i>Plan Urbanism</i>	<i>Plan de mediu</i>	<i>Plan infrastructura</i>
<i>Coeziunea / solidaritatea Cetatenilor</i>	Cresterea coeziunii sociale a cetatenilor Acces la informatie	Cresterea numarului de locuri de munca	Politici ale teritoriului in favoarea cetatenilor	Cresterea coeziunii ecologice a cetatenilor	Asigurarea satisfacerii nevoilor de confort si civilizatie
<i>Puterea comunei</i>	Cresterea puterii sociale a comunei	Cresterea puterii economice a comunei	Valoare ridicata a comunei	Echilibru intre activitati antropice si poluare	Nivel ridicat de civilizatie
<i>Dezvoltarea Durabila</i>	Minime probleme sociale	Minime probleme economice	Valorificarea teritoriului ca resursa	Minime probleme de mediu	Optimizarea raportului nevoi / resurse
<i>Obiective CADRU-CALITATIV</i>	Aliniere la standarde sociale europene	Aliniere la standarde economice europene	Aliniere la standarde europene de urbanism	Aliniere la principii, standarde de mediu europene	Aliniere la standarde europene de civilizatie

de adoptarea unui anumit model de functionare, care sa poata fi luat ca sistem de referinta în evaluarea continua a rezultatelor, astfel incat procesul de implementare a acesteia sa poata fi monitorizat și evaluat de catre toti partenerii implicati:

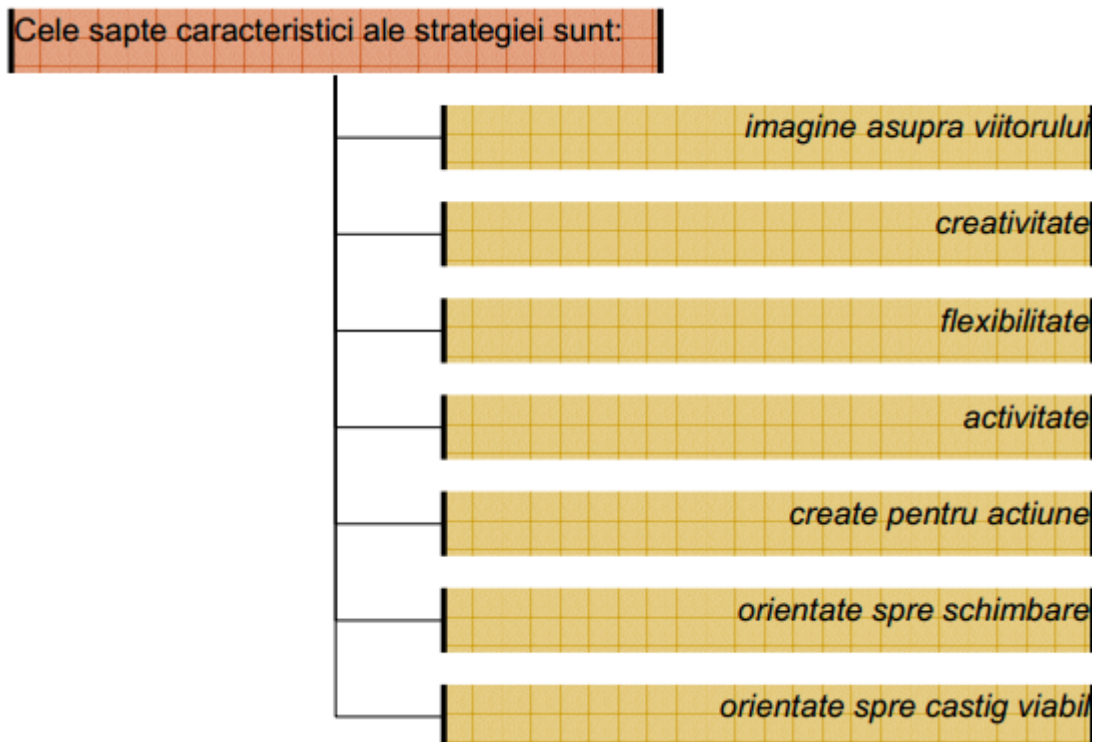
- cetățenii și societatea civila;
- comunitatea economica și componentele ei majore (administratia, infrastructuri urbane, sisteme financiar-bancare, etc.);
- tehnocratii (experti, evaluatori, auditori, tehnologi).

Cele trei procese de baza principale: social, economic și mediu vor fi completate de alte procese caracteristice comunei Toplița, procesele de urbanism și infrastructura, conturand un proces comunitar integrat, alcatuit din procesele paralele realizand un ansamblu functional, cu o viziune unitara integrata.

Acestea corespund domeniilor și sectoarelor definite inca în faza de evaluare a situatiei existente și a potentialului local.

Capacitatea strategiei și a planurilor de actiune de a raspunde nevoilor actuale, utilizand eficient resursele existente și adaptandu-se viziunii generatiilor tinere reprezinta, de asemenea, un criteriu fundamental de realizare a obiectivelor majore descrise în acest capitol.

Strategia de dezvoltare durabila are cel putin sapte trasaturi caracteristice care se recomanda managerilor de la nivel local responsabili cu acest domeniu.

Aceasta strategie se adreseaza în special comunitatii locale, care si-a aratat interesul pentru obiectivele ei și pe care le sustinem, asa cum reiese din consultarea prin chestionar a

locuitorilor comunei.

Principalele obiective ale dezvoltării durabile ale comunei Toplița constau în:

- + dezvoltarea infrastructurii de bază a comunei;
- + protecția mediului;
- + întărirea coeziunii sociale și reducerea sărăciei;
- + regenerare rurală.

Realizarea strategiei porneste de la următoarele premise:

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației comunei (locuințe și locuri de muncă la standarde europene);
- ridicarea standardului calitativ al designului comunei, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii în general;
- oferirea de oportunități pentru intervenția sectorului privat în operațiunile comunei, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- adaptarea la inevitabilele schimbări ce au loc în comună. De aceea, procesul de planificare trebuie să fie creativ, participativ și anticipativ.

Conform premiselor de formulare a strategiei și a perspectivelor de dezvoltare a comunei Toplița, conceptul strategic trebuie formulat astfel încât transpunerea sa într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni ce vor duce la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității.

Prin dezvoltare, înțelegem o dezvoltare economică la care contribuie favorabil poziția geostrategică a comunei, dezvoltare determinată de atragerea de firme/activități economice/investiții. Ca puncte prioritare în acest sens sunt: creșterea gradului de atractivitate a comunei (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare rurală) și facilități de atragere a firmelor private (prin investiții în infrastructură, oferta de terenuri și clădiri, servicii strategice, facilități fiscale, etc.).

Trebuie luat în considerare faptul că o comună nu este un sistem închis, iar realizarea celor cinci obiective generale se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare rurală, politicile, planificarea strategică rurală, precum și realizarea programelor și proiectelor se vor face cu respectarea următoarelor principii:

❖ dezvoltarea durabila, în asa fel incat pe termen lung sa se produca schimbari majore de cultura și atitudine în ceea ce priveste utilizarea resurselor de catre populatie și operatorilor de piata;

❖ întărirea capacitatii institutionale: prin management eficient, definirea serviciilor publice în raport cu resursele financiare actuale, cu obiectivele dezvoltarii durabile, precum și cu cerintele populatiei;

❖ twining rural (retea/network) în scopul schimbului de informatii între localități cu privire la utilizarea celor mai bune practici (in managementul rural sau managementul de proiect);

❖ realizarea programelor și proiectelor prin parteneriat public-privat;

❖ realizarea acelor programe și proiecte pe care sectorul privat nu le poate realiza;

❖ integrarea politicilor atat pe orizontala, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cat și pe verticala, avand în vedere corelarea și integrarea politicilor de dezvoltare a comunei cu politicile de dezvoltare ale judetului Hunedoara și ale regiunii din care face parte;

❖ managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice, materiale, financiare și umane, precum și integrarea fluxurilor de resurse energetice și materiale într-un ciclu natural;

❖ utilizarea mecanismelor de piata pentru a atinge tinta durabilitatii, respectiv emiterea de reglementari pentru eco-taxa și functionarea utilitatilor publice în sistem de piata, evaluarea investitiilor dupa criterii de mediu, luarea în considerare a problemelor de mediu la întocmirea bugetului local;

❖ descentralizarea managementului în sectorul energetic;

❖ design-ul durabil arhitectonic în temeiul caruia se stabilesc reguli privitoare la materialele de constructii, design-ul unei cladiri, bioclimatul, densitatea cladirilor într-un areal, orientarea spatiala a cladirilor, „structuri verzi” în jurul cladirilor, microclimat, eficienta energetica;

❖ realizarea unui program sau proiect fara a afecta cultura unei comunitati, ori pentru a recupera mostenirea culturala a unei comunitati si/sau traditiile întregii comunitati locale;

❖ interzicerea multiplicarii serviciilor publice, daca acestea nu servesc unei nevoi locale;

❖ fixarea regulilor de utilizare rationala a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare în baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spatiala;

❖ analiza capacitatii tehnice de executie;

❖ evaluarea eficientei utilizarii resurselor financiare și umane;

- ❖ evaluarea viabilitatii financiare a unui program sau proiect prin prisma veniturilor fiscale obtinute;
- ❖ identificarea nevoilor comunitatii locale și a prioritatilor acesteia;
- ❖ corespondenta intre lansarea unui program sau proiect și nevoile comunitatii;
- ❖ evaluarea nevoilor comunitatilor sarace și a capacitatii municipalitatii de a asigura accesul acestora la locuinta, locuri de munca și serviciile publice de baza;
- ❖ protectia mediului;
- ❖ realizarea unui program sau proiect în parteneriat cu sectorul privat, ori realizarea unui program sau proiect de catre sectorul privat, pentru a transfera costurile unei investitii, daca exista oportunitatea de a obtine profituri viitoare;
- ❖ asigurarea publicitatii informatiilor cu impact în investitii (informatii topografice, informatii statistice privind economia locala și regionala, regulamentul de urbanism, planul de urbanism general și planurile de urbanism zonal).

OBIECTIVE GENERALE

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locala a comunei Toplița sunt:

- ◆ Crearea conditiilor pentru inceperea unor activitati rentabile agricultura și zootehnie;
- ◆ Protejarea mediului prin conformarea progresiva cu standardele de mediu din Uniunea Europeana pe care Romania va trebui sa le atinga în totalitate;
- ◆ Reabilitarea și modernizarea sistemului de sanatate și protectie sociala în comuna;
- ◆ Asigurarea accesului neingradit al populatiei și al consumatorilor economici la infrastructura (apa, canalizare, distributie gaze, cai de transport, telefonie);
- ◆ Reabilitarea și modernizarea scolilor și gradinitelor conform standardelor europene;
- ◆ Creșterea ratei de ocupare și combaterea excluderii și dezechilibrelor sociale prin creerea de noi oportunitati investitionale.

OBIECTIVE SPECIFICE

1. Agricultura și dezvoltarea rurală

Agricultura

- Aplicarea unor tehnici pentru dezvoltarea agriculturii durabile și crearea unor sisteme pentru adaptabilitatea la conditiile climatice;
- Aplicarea unor tehnici pentru dezvoltarea agriculturii durabile și crearea unor sisteme pentru adaptabilitatea la conditiile climatice;
- Incurajarea și organizarea de asociatii ale producatorilor comunei pentru a beneficia de oportunitatile care decurg din aceasta;
- Infiintare de ferme zootehnice și puncte de prelucrare și colectare a resurselor

- Eficientizarea practicilor agricole pentru usurarea și productivitatea lucrării aplicate pe terenurile agricole.

Silvicultura

- Impadurirea terenurilor neproductive ale comunei;
- Intretinerea și ocrotirea capitalului silvic al comunei.

2. Infrastructură și Mediu

- Refacerea și dezvoltarea mediului natural.

Transport

- Îmbunătățirea drumului județean și a celor comunale care să deservească nevoile curente ale locuitorilor și activităților economice;

Utilități

- Crearea unor sisteme de furnizare a apei curente și de canalizare capabile să deservească tuturor locuitorilor comunei;
- Reabilitarea sediului primăriei;
- Realizarea rețelei de alimentare cu gaz metan;
- Dotări pentru intervenții în caz de situații de urgență;

Sănătate

- Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală;
- Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman;
- Acces permanent și prompt la servicii medicale de calitate;
- Educarea populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos.

Mediu

- Pastrarea calității și prevenirea poluării aerului;

- Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate, asupra utilizării durabile a resurselor de apă și a prevenirii poluării;
- Acțiuni de promovare a practicilor de agricultură ecologică;
- Curățarea cursurilor de apă și a domeniului public;
- Crearea unor mecanisme de colectare selectivă a deșeurilor;
- Realizarea unei stații de depozitare a deșeurilor;
- Impadurirea suprafețelor degradate, pentru prevenirea alunecărilor de teren.

3. Economie

- Crearea unei industrii diversificate, dinamice și capabile să ofere posibilitatea de împlinire profesională și materială a locuitorilor comunei Toplița;
- Economie generatoare de venit la bugetul local;
- Crearea unei industrii nepoluante și durabile.

Comerț și Servicii

- Diversificarea de servicii oferite către cetățenii comunei Toplița, prin mărirea numărului societăților comerciale;
- Promovarea și susținerea unor tehnici eficiente de marketing pentru atragerea turiștilor în comună.

Mediu de afaceri

- Încurajarea cetățenilor prin acțiuni de informare și formare profesională în vederea deschiderii de pensiuni agroturistice și promovarea acestora.

4. Turism

- Utilizarea unor produse turistice variate cu oferte diversificate;
- Susținerea prin acțiuni eficiente de promovare a evenimentelor locale;
- Crearea de programe de pregătire pentru noi practicanți de agroturism;
- Încurajarea cetățenilor prin acțiuni de informare și formare profesională în vederea deschiderii de pensiuni agroturistice și promovarea acestora;
- Promovarea evenimentelor locale, prin acțiuni eficiente de marketing.

5. Educație și cultură

Invățământ

- Accesul neingradit de împlinire individuală prin educație;
- Reabilitarea și modernizarea școlilor și grădinițelor din comună ;
- Accesul la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural;
- Organizarea unei baze materiale capabile să multumească nevoile legate de actul educațional;
- Amenajarea unui spațiu de joacă și recreere pentru copiii comunei;
- Amenajare bază sportivă în comună;
- Orientarea și sprijinirea persoanelor tinere în domeniul formării profesionale;
- Crearea şanselor pentru reformarea persoanelor adulte.

Cultura

- Instruirea și transmiterea practicilor tradiționale generațiilor viitoare;
- Accesul transparent la sursele de informare tradiționale și moderne;
- Structura spațiilor destinate activităților socio-culturale în concordanță cu necesitățile și mijloacele moderne;
- Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din comuna Toplița;
- Reabilitarea căminelor culturale;

6. Resurse Umane

Populația

- Crearea condițiilor de viață atractive pentru tineri, atât pentru cei din localitate cât și pentru cei din exteriorul comunei pentru atragerea acestora în localitate;
- Crearea de condiții și condiții pentru familiile de tineri.

Piața muncii

- Locuri de muncă suficiente și în domenii variate de activitate pentru satisfacerea nevoilor de trai;
- Posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesională în domenii cautate pe piața forței de muncă.

7. Servicii Sociale

- Infiintarea grupului de acțiune locala;
- Dezvoltarea serviciilor de asistenta sociala pentru persoanele aflate în dificultate (minori, persoane vârstnice, persoane cu dizabilitati);
- Intărirea legaturilor dintre Administrația Publica Locala și societatea civila pentru rezolvarea problemelor de interes comunitar.

CAPITOLUL VII

PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ

7.1. ASPECTE GENERALE

Planul Local de Acțiune – ca instrument de planificare și implementare, conține un set remarci pe domenii de activitate ce se aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale stabilite într-o strategie. Modul de realizare al Planului Local de Acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei de Dezvoltare Locală (SLDD).

Planul de acțiune este procesul participativ de dezvoltare a unui plan relativ scurt, care utilizează resurse disponibile pentru a atinge obiective limitate, de obicei într-o zonă bine definită.

Periodic, PLA va fi revizuit, astfel încât țintele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsura ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul Local de Acțiune pentru implementarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a comunei Toplița, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea să devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul strategiei de dezvoltare, iar țintele-obiective strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

„Planul Local de Acțiune”, prezintă principalele măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării durabile, astfel: în procesul de dezvoltare să poată fi

evaluat continuu complexitatea factorilor SEMT (social-economic-mediu- tehnologic) prin indicatorii de dezvoltare durabilă (dimensiuni ale durabilitatii) selectionati ca relevanti pentru comuna Toplița. Utilitatea unui plan de actiune este data de amploarea și complexitatea actiunilor ce trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite în Strategia de Dezvoltare Durabila a comunei.

Pentru a realiza un management unitar sunt necesare 3 faze distincte astfel incat procesele necesare atingerii obiectivelor sa poata fi bine coordonate:

1. Planul de dezvoltare al Planului Local de Actiune (planificare activitatilor);
2. Planul de executare al Planului Local de Actiune (implementarea activitatilor);
3. Planul de monitorizare al Planului Local de Actiune (evaluarea activitatilor).

Pentru a asigura o dezvoltare coerenta a comunei Toplița, suportul necesar trebuie sa fie asigurat de catre:

1. Administratia Locala (primaria) și Consiliul Local, care trebuie sa-si replanifice dezvoltarea institutionala pentru acordarea unui suport logistic complex necesar Planului Local de Actiune;
2. Comunitatea Locala - cetățeni și organizatii, actorii principali ai dezvoltarii locale, prin atitudine și participare activa;
3. Mediul de afaceri - firme și institutii finantatoare, drept suport financiar și logistic (informatii și tehnologii moderne).

7.2. PRINCIPII ȘI CONDIȚII

Pentru indeplinirea Planului Local de Actiune, primaria comunei Toplița, ca autoritate publica locala, trebuie sa-si intareasca capacitatea institutionala la toate nivelele de decizie și executie, aceasta presupune atragerea și furnizarea de resurse financiare suficiente și mobilizarea resurselor umane, identificarea celor mai eficiente mecanisme de comunicare, dar și analizarea cadrului administrativ de alocare a responsabilitatilor.

Solutionarea problemelor curente, cat și a celor de ce vor apare în viitor depinde în foarte mare masura de gradul de competenta al conducerii administratiei publice locale.

Consolidarea capacitatii institutionale este un proces de durata în care administratia publica trebuie sa actioneze pentru schimbarea radicala a atitudinii functionarului public fata de accesul cetățenilor la activitatea administratiei.

În acest sens o principală preocupare a primăriei comunei Toplița a fost de armonizare a procedurilor administrative cu cele ale Uniunii Europene.

În ceea ce privește relația cu cetățeanul, primăria comunei a demarat un amplu proces de consultare a opiniei cetățenilor, cu privire la obiectivele strategice din perioada 2014-2020.

7.3. OBIECTIVE GENERALE

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locală a comunei Toplița sunt:

- Asigurarea accesului neîngrădit la infrastructura (apa, distribuție gaze și canalizare) a tuturor locuitorilor și al consumatorilor economici din comună;
- Reabilitarea și modernizarea în conformitate cu necesitățile și standardele europene a școlilor;
- Optimizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicații și energie;
- Protejarea mediului prin conformarea progresivă cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui să le atingă în totalitate;
- Garantarea condițiilor pentru crearea unor activități rentabile în zootehnie și agricultură;
- Modernizarea și optimizarea sistemului de sănătate la nivel local;
- Combaterea excluziei și dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunități investitoriale.

7.4. CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE A PRIMĂRIEI

Respectarea diversității și a problemelor specifice comunei și asigurarea participării cetățenilor la luarea deciziilor ce vizează rezolvarea propriilor probleme constituie condițiile de bază ale unei dezvoltări social-economice rapide. În acest scop autoritatea publică locală, fiind o interfață între cetățean și nivelul statal, trebuie să elaboreze și să dezvolte un sistem de

administrare bazat pe promovarea autonomiei locale reale și consolidarea cadrului instituțional.

Activitatea publică locală va fi orientată spre:

- ✚ Sprijinirea dezvoltării comunității în scopul rezolvării tuturor problemelor comunei;
- ✚ Susținerea dezvoltării infrastructurii prioritare pentru comunitate (aprovizionarea cu apă, gaze naturale, energie electrică, etc.);
- ✚ Sporirea responsabilității persoanelor cu funcții de răspundere pentru depășirea limitelor stabilite de cheltuieli și utilizarea neeconomică a alocațiilor bugetare;
- ✚ Controlarea strictă a bugetului local și distribuirea lui în mod eficient;
- ✚ Ajustarea în continuare a cheltuielilor bugetare la posibilitățile reale de acumulare a veniturilor la buget.

Eficientizarea gestionării mijloacelor publice, prin:

- ✚ Organizarea de licitații pentru achiziționarea de marfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile instituțiilor bugetare din banii publici;
- ✚ Reevaluarea întregului sistem de servicii publice și transmiterea unor activități către sfera privată;
- ✚ Stoparea creșterii volumului de cheltuieli, inclusiv prin reducerea numărului de personal angajat în instituțiile bugetare, acolo unde este cazul.

Consolidarea finanțelor publice:

- ✚ Asigurarea cu surse financiare a măsurilor pentru satisfacerea necesităților social economice și culturale ale populației, pentru dezvoltarea comunei;
- ✚ Întreprinderea unor măsuri concrete pentru acumularea veniturilor proprii și menținerea echilibrului bugetar;
- ✚ Constituirea de fonduri extrabugetare pentru susținerea unor programe de interes local;
- ✚ Susținerea dezvoltării antreprenoriatului ca motor de creștere a economiei de piață.

Stabilirea și promovarea parteneriatului:

- Sprijinirea organizatiilor nonguvernamentale;
- Participarea la proiecte investitionale comune cu sectorul economic în domeniile social, cultural și de mediu.

Consolidarea managementului administratiei publice locale consta in:

a. Dezvoltarea managementul resurselor umane

- ✓ Preocuparea primariei comunie Toplița pentru pregătirea continua a functionarilor publici pe domeniile prioritare dezvoltarii comunei.

b. Dezvoltarea nivelului de pregătire profesională

- ✓ Stabilirea necesitatilor și oportunitatilor de instruire;
- ✓ Corelarea necesitatilor cu potentialul uman existent;
- ✓ Stabilirea unui sistem de training adecvat.

c. Folosirea eficienta a resurselor umane

- ✓ Stabilirea regulamentului de organizare și functionare a personalului și a regulamentului de ordine interioara;
- ✓ Personalul trebuie sa lucreze în domenii de activitate bine definite.

d. Creșterea responsabilitatii și a independentei profesionale

- ✓ Responsabilitate functionarilor publici în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ Constientizarea importantei activitatii fiecarui angajat;
- ✓ Transparenta funcționarii sistemului institutional pentru fiecare angajat;
- ✓ Acordarea de stimulente financiare în functie de eficienta și competitivitatea activitatilor depuse.

e. Schimbarea de fond a raportului dintre administratie și cetatean

- ✓ Serviciul public trebuie sa fie orientat în folosul cetateanului;
- ✓ Eliminarea blocajelor birocratice cu care sunt confruntati cetățenii și agentii economici;
- ✓ Întărirea și extinderea cadrului de participare a societatii civile la procesul decizional;
- ✓ Crearea unei strategii de comunicare operativa cu cetățenii;

- ✓ Implementarea unui sistem de management al calitatii.

f. Realizarea unui sistem de monitorizare a calitatii serviciilor publice

- ✓ Administrarea eficienta a banilor publici;
- ✓ Dezvoltarea comunei prin atragerea de proiecte și programe cu finantare nerambursabila;
- ✓ Cheltuirea eficienta a veniturilor.

g. Dezvoltarea managementul informatiilor

- ✓ Corelarea și integrarea bazelor de date din institutie;
- ✓ Analizarea nevoilor în domeniul software.

7.5. PROIECȚIA FINANCIARA

Oricat de interesanta și de novatoare este realizarea unui proiect, un manager este interesat, în cele din urma, de aspectele financiare ale proiectului în care se implica. Din acest motiv, trebuie acordata toata atentie documentelor referitoare la aspectele financiare ale proiectului prezentate prin intermediul studiului de fezabilitate și proiectului tehnic (evolutia estimata a veniturilor și cheltuielilor pentru urmatoarea perioada de timp – de regula urmatoorii cativa ani, indicatori de rentabilitate etc.).

Un element cheie al oricarui proiect il reprezinta modul de satisfacere al nevoilor comunitatii locale.

Volumul cheltuielilor trebuie previzionat cu atentie și monitorizat pe tot parcursul derularii proiectului. Cheltuielile pe care urmeaza sa se efectueze în vederea realizarii proiectului nu vor avea o structura omogena si, din acest motiv, trebuie sa se faca distinctia între diferitele destinatii ale resurselor de care dispune primaria.

O prima distinctie importanta este cea dintre cheltuielile initiale – care vor fi efectuate pentru a pune în miscare noul proiect – și cele aferente realizarii efective a proiectului.

Primele trebuie efectuate de regula o singura data, în perioada initiala. Cea de-a doua categorie de cheltuieli va avea un nivel mai stabil în timp, dar este și mai indepartata în timp fata de momentul intocmirii studiului de fezabilitate si/sau proiectului tehnic.

Este foarte important sa existe un grafic al celor doua categorii de cheltuieli și sa se determine cu precizie momentul în care proiectul sa se realizeze.

În cazul în care acest moment este mai îndepărtat în realitate decât s-a presupus inițial, s-ar putea ca rentabilitatea proiectului sa nu mai fie cea scontată. Atunci când se previzionează cheltuielile cu activitatea curentă, va trebui sa se determine și mărimea resurselor necesare.

Un volum prea mare va ține resurse imobilizate în mod inutil, în timp ce un volum prea redus creează riscul unor întreruperi fortate ale realizării proiectului. Va trebui sa se poată justifica nivelul pentru care s-a optat.

Datele referitoare la veniturile și cheltuielile previzionate vor da o imagine asupra rentabilității proiectului. În aprecierea acestei rentabilități este bine sa se evalueze cum vor arăta rezultatele în cazul în care apar evenimente neprevăzute.

De aceea s-a stabilit ca planificarea strategică din punct de vedere financiar este greu de realizat datorită schimbărilor legislației. Din aceeași cauză, bugetul local pe următorii 7 ani nu se poate exprima exact.

7.6. OBIECTIVE SPECIFICE ȘI ACȚIUNI PROPUSE

OBIECTIVE ȘI ACȚIUNI PROPUSE	IMPLEMEN TARE IMEDIATA	TERMEN SCURT 1-3 ANI	TERMEN MEDIU ȘI LUNG 3-10 ANI
AGRICULTURĂ, DEZVOLTARE RURALĂ ȘI TURISM			
Conservarea și ameliorarea biodiversității fondului forestier		√	
Înființarea /Modernizarea fermelor agricole		√	
Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere		√	
Consiliere și consultanță pentru fermieri prin Centru de informare, consiliere și consultanță		√	
Sprijin pentru producătorii agricoli		√	
Amenajare zona de agrement în Toplița – vecinătatea râului Cerna		√	

INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU ÎNCONJURĂTOR			
Alimentare cu apă potabilă în sistem centralizat comuna Toplița, județul Hunedoara, satele: Toplița, Dăbâca, Hășdău, Dealu Mic, Goles, Văləri		√	
Canalizare, stații de pompare și stație de epurare a apei și apei uzate, comuna Toplița, satele: Toplița, Dăbâca, Hășdău, Dealu Mic, Goles, Văləri		√	
Modernizare DC 109A Toplița -Goles – Dăbâca – 9,5km		√	
Modernizare DC 109 Dealu Mic – DJ 687D 3,9 km		√	
Modernizare DC 109 B : DJ 687 D – Dăbâca 5 km		√	
Modernizare DC 103 C Curpeni Silvașului – Mosoru 5 km		√	
Modernizare DC 103 B DJ687Dcurpeni Silvașului, 3.5 km		√	
Modernizare DC 109C: DC 109- Tataus - 1.5km		√	
Modernizare drumuri interioare localitatea Toplița		√	
Modernizare drumuri interioare localitatea Dăbâca		√	
Modernizare drumuri interioare localitatea Hășdău		√	
Lucrari de regularizare a albiei raului Cerna și aparari de maluri pentru prevenirea și reducerea consecintelor distructive ale inundatiilor		√	
Sistem informatic integrat - Primăria Toplița		√	
Reactulizare Plan Urbanistic General al comunei Toplița		√	
Protecția și conservarea naturii, a diversității biologice		√	
Împădurirea terenurilor neagricole		√	
Amenajarea spațiilor de interes public al comunei Toplița		√	
Alimentarea cu energie electrică la tensiuni de 220V pentru satele		√	

îndepărtate: Curpenii Silvașului, Mosoru și cătun Manu			
Modernizarea și extinderea rețelei de iluminat public – comuna Toplița (Dăbâca, Toplița, Hășdău, Vălari, Dealu Mic, Goleș).		√	
Extinderea Rețelei de telefonie fixă și internet - comuna Toplița		√	
Modernizarea sediului Primăriei comuna Toplița		√	
Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman precum și realizarea unor centre de tratament în satele Hasdau și Dabaca		√	
Modernizare drum comunal DC 109B Dabaca-Hasdau și Drum comunal DC 103A Toplița- Vălari.		√	
Extindere construire – zone noi de locuit		√	
ECONOMIE ȘI MEDIUL DE AFACERI			
Elaborarea studiului privind oportunitățile de dezvoltare a afacerilor de către agenții economici din comuna Toplița			√
Identificarea terenurilor disponibile și a informațiilor de interes pentru investitori			√
Diversificarea către activități non-agricole, crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi		√	
Sprijinirea agenților economici în vederea dezvoltării afacerilor		√	
Ghidul întreprinzătorului - Comuna Toplița		√	
Parc industrial comuna Toplița			√
Fabrică de lapte și preparate din lapte – comuna Toplița			√
Abator și fabrică de semipreparate și preparate din carne – comuna Toplița			√
Atelier pentru prelucrarea lemnului – comuna Toplița			√
Amenajare hidrocentrala (microcentrala) în satul sau apropiere de Hasdau			√

Realizarea unui parc fotovoltaic pentru producerea de energie			√
TURISM			
Amenajare baza sportiva și spatii de recreere în satele Dabaca, Hasdau, Toplița			√
Restaurarea și punere în valoare a monumetului istoric biserica de lemn Sf Nicolae sec XVII		√	
Reabilitare și punere în valoare a monumentului de arhitectura tehnica”Furnalul de la Tolpita sec XVIII”		√	
Reabilitare lăcașe de cult Amenajarea unui muzeu al satului Padurenesc		√	
Infiintarea unui traseu turistic comuna Toplița – Bunila – Lunca Cernii de Jos		√	
EDUCAȚIE, CULTURĂ ȘI SPORT			
Dezvoltarea activităților sportive			√
Reabilitarea și modernizarea bazei materiale și a infrastructurii unităților de învățământ, grădinițelor		√	
Evenimente cultural artistice		√	
Reabilitare Cămine Culturale – comuna Toplița		√	
Protejarea patrimoniului cultural de interes local al Comunei Toplița		√	
SOCIAL RESURSE UMANE			
Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice și resurselor umane din unitățile de învățământ		√	
Prevenirea creșterii numărului de persoane implicate în agricultura de subzistență		√	
Dezvoltarea resurselor umane din comuna Toplița		√	

Sustinerea prin burse sociale a tinerilor din familii sărace		√	
Dezvoltarea pieței muncii în comuna Toplița		√	
Analiza nevoilor de formare profesională ale functionarilor publici și participarea la diferite forme de pregătire		√	
Infiintarea unui camin de batrani			√

CAPITOLUL VIII

VIZIUNEA COMUNITARĂ

Viziunea cetățenilor din comuna Toplița este în spiritul dezvoltării zonei din punct de vedere economic și social, prin mai bună valorificare a resurselor locale, atragerea investițiilor și investitorilor, revigorarea tradițiilor, crearea/reabilitarea infrastructurilor de tip rural și punerea în valoare a poziționării geografice, în deplin respect față de mediul înconjurător.

Atât Strategia de Dezvoltare Locală, cât și mecanismele instituționale implicate în procesul de implementare trebuie să țină cont de interesele comunității, care au fost exprimate prin intermediul sondajului de opinie și se regăsesc în portofoliul de proiecte prioritare ale comunei.

Prin intermediul sondajului de opinie au fost aplicate 70 de chestionare cetățenilor comunei Toplița pentru a afla atitudinea locuitorilor cu privire la prioritățile de dezvoltare ale comunei pe următorii 7 ani.

Chestionarul care a fost aplicat în cadrul comunei cu privire la realizarea Strategiei de Dezvoltare Locală este sintetizat mai jos:

Chestionar de opinie cetățeni comuna Toplița

Localitate		Comuna			Județ	
Întrebare		0	1	2	3	Scor
1.	Cât de mulțumiți sunteți de traiul d-voastră în cadrul comunității?	Deloc	În mică măsură	În mare măsură	În foarte mare măsură	

2	Cat de important considerati ca este rolul Primarului în dezvoltarea comunei?	Deloc	În mică măsură	În mare măsură	În foarte mare măsură	
3.	Cat de important considerati ca este rolul Consiliului Local în dezvoltarea comunei?	Deloc	În mică măsură	În mare măsură	În foarte mare măsură	
4.	Sunteti dispusi sa va implicati în actiunile Primariei privind dezvoltarea comunei?	Deloc	În mică măsură	În mare măsură	În foarte mare măsură	
5	De cate ori ati solicitat sprijinul autoritatilor locale (Primariei) în ultimii 2 ani, pentru o problema personala sau a comunitatii dumneavoastra?	Nicioadata	O data	De 2 – 3 ori	Mai mult de 3 ori	
6.	Mentionati care au fost motivele / problemele pentru care ati solicitat sprijinul autoritatilor locale? 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____					
7.	Situatia a fost rezolvata?	Nu	În mică măsură	În mare măsură	DA - în totalitate	
Subtotal						
8.	Enumerati cel putin 3 probleme necesar a fi rezolvate pentru comuna dumneavoastra 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____					
9.	Care dintre urmatoarele resurse locale considerati ca ar trebui valorificate mai mult: 1.resurse umane_____ 4.fauna_____ 2.resurse naturale_____ 5.sol_____ 3.vegetatie_____ 6.NS/NR_____					

10.	In ce sector ar trebui promovate investitiile în comuna dumneavoastra
	1.Agricultura_____
	2. Creșterea animalelor_____
	3. Pomicultura_____
	4.Viticultura_____
	5.Silvicultura_____
	6. Industrie_____
	7.Turism_____

Întrebare		0	1	2	Scor
11.	Considerati ca s-a schimba viata d-voastra odata cu intrarea Romaniei în U E?	Nicio schimbare	In rau	In bine	
12.	Aveti cunostinta despre finantarile europene pe care le puteti accesa?	Nu am cunostinte	Vag	Am cunostinte	
13.	În decursul ultimului an, au fost inițiate în comunitate noi activități productive sau comerciale?	Nu	Nu stiu	Da	
14.	Intentionatati sa incepeti o afacere sau sa accesati fonduri nerambursabile în urmatorii 3 ani?	Nu	Nu stiu	Da	
Subtotal					

15	In ce masura considerati necesara imbunatatirea				
Întrebare	0	1	2	3	Scor
Serviciilor medicale	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Serviciilor de asistenta sociala	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	

Invatamantului și culturii	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Spatiilor destinate activitatilor culturale și sportive	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Serviciilor Consiliului Local și Primăriei	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Serviciilor de colectare și depozitare a deeurilor	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Curateniei și îngrijirii comunei	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Drumurilor locale	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Serviciilor de transport în comun	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Rețelei de alimentare cu apa	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Rețelei de energie electrica	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Rețelei de alimentare cu gaze	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Sistemului de canalizare	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Serviciilor de telefonie fixa si/sau mobila	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Televiziunii prin cablu, internet, presa, bibliotecă	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Locatiilor pentru petrecerea timpului liber în comuna	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Aprovizionarii cu produse alimentare și nealimentare	Mica masura	Oarecare masura	Mare masura	Foarte mare masura	
Subtotal					

Anexă la chestionar: date despre respondent, comunitatea relevantă și alte comentarii

Sex M /F	Vârsta :	Etnie:	Studii:	Ocupația:
-----------------	-----------------	--------	---------	-----------

**Statutul
respondentului**

(bifați):

Membru al
comunității
locale*

Reprezentant al
autorităților
locale

Data completării: ____/____/____

Nume intervievator: _____

CAPITOLUL IX

PORTOFOLIU DE PROIECTE PRIORITARE PENTRU PERIOADA 2014 – 2020

Infrastructură și mediu înconjurător

Proiect propus: 1 Alimentare cu apă potabilă în sistem centralizat comuna Toplița, județul Hunedoara, satele: Toplița, Dăbâca, Hășdău, Dealu Mic, Goles, Văləri

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Alimentare cu apă potabilă în sistem centralizat comuna Toplița, județul Hunedoara, satele: Toplița, Dăbâca, Hășdău, Dealu Mic, Goles, Văləri
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** În comuna nu exista rețea de apă potabilă este nevoie realizarea ei pentru dezvoltarea infrastructurii.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Scopul principal al acestui proiect este satisfacerea cerințelor de consum al apei și exigențelor de calitate impuse de normele interne și europene în vigoare, pentru locuitorii satelor Toplița, Dăbâca, Hășdău, Dealu Mic, Goles, Văləri
- 4. Descrierea proiectului:** Realizarea rețelei de apă potabilă pentru a deservei toți cetățenii comunei Toplița. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns că este foarte importantă realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă.
- 5. Rezultate așteptate:**
- îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei
 - reducerea poluării

- reducerea factorilor de risc pentru sănătatea populației
- atragerea de investitori
- dezvoltarea de locuri de munca

6. Beneficiari:

Primaria comunei Toplița; - cetățenii, agentii economici din comuna;
- potențialii investitori.

C.POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Alți finanțatori interni sau externi

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiect propus: 2 Canalizare, stații de pompare și stație de epurare a apei și apei uzate, comuna Toplița, satele: Toplița, Dăbâca, Hășdău, Dealu Mic, Goles, Văləri

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Canalizare, stații de pompare și stație de epurare a apei și apei uzate, comuna Toplița, satele: Toplița, Dăbâca, Hășdău, Dealu Mic, Goles, Văləri
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** În comuna nu exista canalizare și stații de pompare și stație de epurare a apei și apei uzate este nevoie realizarea lor pentru dezvoltarea infrastructurii.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Scopul principal al acestui proiect este satisfacerea cerințelor de consum al apei și exigențelor de calitate impuse de normele interne și europene în vigoare, pentru locuitorii satelor Toplița, Dăbâca, Hășdău, Dealu Mic, Goles, Văləri
- 4. Descrierea proiectului:** Realizarea canalizării și stației de pompare și stație de epurare a apei și apei uzate pentru a deservi toți cetățenii comunei Toplița. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este foarte importantă realizarea canalizării și stației de pompare și stație de epurare a apei și apei uzate.
- 5. Rezultate așteptate:**
- îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei
 - reducerea poluării
 - reducerea factorilor de risc pentru sănătatea populației
 - atragerea de investitori
 - dezvoltarea de locuri de muncă
- 6. Beneficiari:** Primăria comunei Toplița; cetățenii, agenții economici din comuna; Potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Modernizare DC 109A Toplița -Goles –Dăbâca – 9,5km
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Drumurile comunale nu sunt asfaltate, este necesara asfaltarea lor pentru dezvoltarea infrastructurii
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3.Scopul:** Acces neîngrădit pentru locuitorii, turiștii și consumatorii economici la infrastructura de baza, aflată în comuna Toplița sau în tranzit.
- 4. Descrierea proiectului:** Modernizarea rețelei de drumuri locale. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este foarte importanta modernizarea drumurilor locale din comuna Toplița.
- 5. Rezultate așteptate:**
- infrastructură rutieră modernizată;
 - fluidizarea circulației;
 - stabilizarea zonei.
- 6. Beneficiari:**
- cetățenii din comuna Toplița;
 - participanții la traficul rutier care tranzitează comuna;
 - potențialii investitori.

C.POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Alți finanțatori interni sau externi

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Modernizare DC 109 Dealu Mic – DJ 687D 3,9 km
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Drumurile comunale nu sunt asfaltate, este necesara asfaltarea lor pentru dezvoltarea infrastructurii
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Acces neîngrădit pentru locuitorii, turiștii și consumatorii economici la infrastructura de baza, aflată în comuna Toplița sau în tranzit.
- 4. Descrierea proiectului:** Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este foarte importanta modernizarea drumurilor locale din comuna Toplița.
- 5. Rezultate așteptate:**
- infrastructură rutieră modernizată;
 - fluidizarea circulației;
 - stabilizarea zonei.
- 6. Beneficiari:**
- cetățenii din comuna Toplița, localnicii satului Dealu Mic;
 - participanții la traficul rutier care tranzitează comuna;
 - potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Alți finanțatori interni sau externi

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Modernizare DC 109 B : DJ 687 D –Dăbâca 5 km

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Drumurile comunale nu sunt asfaltate, este necesara asfaltarea lor pentru dezvoltarea infrastructurii

2. Stabilita necesitatii investiției: Evaluare proprie: DA

3.Scopul: Acces neîngrădit pentru locuitorii, turiștii și consumatorii economici la infrastructura de baza, aflată în comuna Toplița sau în tranzit.

4. Descrierea proiectului: Modernizarea rețelei de drumuri locale. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este foarte importanta modernizarea drumurilor locale din comuna Toplița.

5. Rezultate așteptate:

- infrastructură rutieră modernizată;
- fluidizarea circulației;
- stabilizarea zonei.

6. Beneficiari:

- cetățenii din comuna Toplița, localnicii satului Dăbâca;
- participanții la traficul rutier care tranzitează comuna;
- potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Alți finanțatori interni sau externi

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Modernizare DC 103 C Curpeni Silvașului –Mosoru 5km

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Drumurile comunale nu sunt asfaltate, este necesara asfaltarea lor pentru dezvoltarea infrastructurii

2. Stabilirea necesitatii investiției: Evaluare proprie: DA

3.Scopul: Acces neîngrădit pentru locuitorii, turiștii și consumatorii economici la infrastructura de baza, aflată în comuna Toplița sau în tranzit.

4. Descrierea proiectului: Modernizarea rețelei de drumuri locale. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este foarte importanta modernizarea drumurilor locale din comuna Toplița.

5. Rezultate așteptate:

- infrastructură rutieră modernizată;
- fluidizarea circulației;
- stabilizarea zonei.

6. Beneficiari:

- cetățenii din comuna Toplița, satul Curpeni Silvașului;
- participanții la traficul rutier care tranzitează comuna;
- potențialii investitori.

C. POSIBLE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Modernizare DC 103B DJ687D Curpeni Silvașului, 3,5km

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Drumurile comunale nu sunt asfaltate, este necesara asfaltarea lor pentru dezvoltarea infrastructurii.

2. Stabilirea necesitatii investiției: Evaluare proprie: DA

3.Scopul: Acces neîngrădit pentru locuitorii, turiștii și consumatorii economici la infrastructura de baza, aflată în comuna Toplița sau în tranzit.

4. Descrierea proiectului: Modernizarea rețelei de drumuri locale. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este foarte importanta modernizarea drumurilor locale din comuna Toplița.

5. Rezultate așteptate:

- infrastructură rutieră modernizată;
- fluidizarea circulației;
- stabilizarea zonei.

6. Beneficiari:

- cetățenii din comuna Toplița, satul Curpeni Silvașului;
- participanții la traficul rutier care tranzitează comuna;
- potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Modernizare DC 109C :DC 109- Tataus – 1,5km
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Drumurile comunale nu sunt asfaltate, este necesara asfaltarea lor pentru dezvoltarea infrastructurii
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3.Scopul:** Acces neîngrădit pentru locuitoriii, turiștii și consumatorii economici la infrastructura de baza, aflatii în comuna Toplița sau în tranzit.
- 4. Descrierea proiectului:** Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populației interviewate a răspuns ca este foarte importanta modernizarea drumurilor locale din comuna Toplița.
- 5. Rezultate așteptate:**
- infrastructură rutieră modernizată;
 - fluidizarea circulației;
 - stabilizarea zonei.
- 6. Beneficiari:**
- cetățenii din comuna Toplița, satul Tataus;
 - participanții la traficul rutier care tranzitează comuna;
 - potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Alți finanțatori interni sau externi;

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare in intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Modernizare drumuri interioare localitatea Toplița

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Drumurile din interiorul localitatii Toplița nu sunt asfaltate, este necesara asfaltarea lor pentru dezvoltarea infrastructurii

2. Stabilirea necesitatii investiției: Evaluare proprie: DA

3.Scopul: Acces neîngrădit pentru locuitoriii, turiștii și consumatorii economici la infrastructura de baza, aflati în comuna Toplița sau în tranzit.

4. Descrierea proiectului: Modernizarea rețelei de drumuri locale. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este foarte importanta modernizarea drumurilor locale din comuna Toplița.

5. Rezultate așteptate:

- infrastructură rutieră modernizată;
- fluidizarea circulației;
- stabilizarea zonei.

6. Beneficiari:

- cetățenii din comuna Toplița,
- participanții la traficul rutier care tranzitează comuna;
- potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare in intervalul 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Modernizare drumuri interioare localitatea Dăbâca
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Drumurile din interiorul localitatii Toplița nu sunt asfaltate, este necesara asfaltarea lor pentru dezvoltarea infrastructurii
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3.Scopul:** Acces neîngrădit pentru locuitorii, turiștii și consumatorii economici la infrastructura de baza, aflată în comuna Toplița sau în tranzit.
- 4. Descrierea proiectului:** Modernizarea rețelei de drumuri locale. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este foarte importanta modernizarea drumurilor locale din comuna Toplița.
- 5. Rezultate așteptate:**
- infrastructură rutieră modernizată;
 - fluidizarea circulației;
 - stabilizarea zonei.
- 6. Beneficiari:**
- cetățenii din comuna Toplița, sat Dăbâca
 - participanții la traficul rutier care tranzitează comuna;
 - potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Modernizare drumuri interioare localitatea Hășdău

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Îmbunătățirea imaginii comunei și calității carosabilului din interiorul localității Hășdău, acestea fiind necesare pentru dezvoltarea infrastructurii.

2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie: DA

3. Scopul: Acces neîngrădit pentru locuitorii, turiștii și consumatorii economici la infrastructura de baza, aflați în comuna Toplița, localitatea Hășdău, sau în tranzit.

4. Descrierea proiectului: Modernizarea rețelei de drumuri locale. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este foarte importantă modernizarea drumurilor locale din comuna Toplița.

5. Rezultate așteptate:

- infrastructură rutieră modernizată;
- fluidizarea circulației;
- stabilizarea zonei.

6. Beneficiari:

- cetățenii din comuna Toplița, satul Hășdău;
- participanții la traficul rutier care tranzitează comuna;
- potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene;

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020;

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiecte propuse: 12 Lucrari de regularizare a albiei raului Cerna și aparari de maluri pentru prevenirea și reducerea consecintelor distructive ale inundatiilor

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Lucrari de regularizare a albiei raului Cerna și aparari de maluri pentru prevenirea și reducerea consecintelor distructive ale inundatiilor
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Reducerea eroziunii malurilor, protecția terenurilor agricole.
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3.Scopul:** Prevenirea și reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor.
- 4. Descrierea proiectului:** Efectuarea de lucrări de regularizare a albiei paraurilor și aparari de maluri. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populației intervievate a răspuns ca este foarte importanta efectuarea lucrărilor de regularizare și aparare a malurilor paraurilor.
- 5. Rezultate așteptate:**
- menținerea albiei actuale a râului Cerna;
 - asigurare siguranței și protecției cetățenilor împotriva inundațiilor
 - amenajarea complexă a râului Cerna, prevăzută pentru anii următori, va regulariza cursul și debitul râului.
- 6. Beneficiari:**
- populația din zona
 - Administrația Națională „Apele Romane,, - Direcția Apelor.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

Imprumuturi

Fonduri europene

Parteneriate

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Sistem informatic integrat - Primăria Toplița
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Dezvoltarea capacității Primăriei comunei Toplița, prin lucrări de infrastructură și dotare logistică.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Prin dotarea administrației locale cu echipamente electronice (calculatoare, copiatoare, xerox, etc.) se urmărește crearea condițiilor de lucru rapide și moderne pentru beneficiarii direcți, care sunt: funcționarii publici, persoanele contractuale din cadrul administrației publice locale și cetățenii care apelează la personalul administrativ pentru oferirea diferitelor servicii.
- 4. Descrierea proiectului:** Achiziționarea de echipamente pentru administrația publică locală, dotarea cu echipamente IT și alte componente, echipamente, instrumente pentru asigurarea unei activități eficiente la nivel local – în general, în particular la nivelul serviciilor publice.
- Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, o mare parte a populației intervievate a răspuns ca este importantă dotarea administrației locale cu echipamente electronice.
- 5. Rezultate așteptate:**
- spațiu modern, amenajat și dotat logistic la standard - capacitate dezvoltată a sediului Primăriei comunei Toplița;
 - acces facilitat al aparatului propriu și al cetățenilor la serviciile din cadrul Primăriei;
 - acces la resurse prin intermediul internetului.

6. Beneficiari:

- Primăria comunei Toplița,
Comunitatea locală Furnizorii de lucrări, bunuri și servicii,
- potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene;

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Reactualizare Plan Urbanistic General al comunei Toplița
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Necesitatea de actualizare PUG.
2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie: DA
3. Scopul: Actualizare PUG.
4. Descrierea proiectului: Realizare actualizării PUG, este un proiect cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, o mare parte a populației intervievate a răspuns că este foarte importantă actualizarea PUG-ului.
5. Rezultate așteptate: - atragerea de investitori în zonă;
6. Beneficiari: - locuitorii comunei Toplița;
- potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Alți finanțatori interni sau externi

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Protecția și conservarea naturii, a diversității biologice
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Este necesară protecția și conservarea naturii, a diversității biologice.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Conservarea și reabilitarea sistemelor ecologice existente.
- 4. Descrierea proiectului:** Extinderea spațiilor verzi;
selecție terenuri, menținerea, întreținerea și ameliorarea spațiilor verzi naturale existente în intravilanul Comunei Toplița. Declararea unei zi a mediului, unde cetățenii și persoanele juridice sunt solicitați să contribuie la curățenia comunei.
- 5. Rezultate așteptate:** creșterea suprafeței de zonă verde;
- calitatea crescută a spațiilor verzi din comuna Toplița;
- amenajarea și întreținerea plantațiilor și amenajărilor în spațiile verzi din zonele de locuit
- 6. Beneficiari:**
- locuitorii comunei Toplița;
- potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Alți finanțatori interni sau externi

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Împădurirea terenurilor neagricole
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Îmbunătățirea calității mediului.
2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie: DA
3. Scopul: Creșterea suprafeței de pădure cu rol protectiv, furnizarea de lemn în scopuri bioenergetice;
4. Descrierea proiectului: Pregătirea terenului și a solului în vederea împăduririi;
Executarea de lucrări de îmbunătățiri funciare (terase, lucrări de desecare, cleionaje, garnisaje, etc);
Executarea plantației (pichetare, transport puieți prin purtare directă, executare gropi, plantare puieți, recepare puieți); Creare sistem individuale de protecție a puieților forestieri.
5. Rezultate așteptate: - suprafața de teren împădurit (ha)
- creșterea producției de energie regenerabilă
6. Beneficiari: - comunitatea locală.
.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Alți finanțatori interni sau externi;

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Amenajarea spatiilor de interes public al comunei Toplița
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** În cadrul comunei nu sunt spatiile de interes public, acestea ajutand comuna la o mai buna dezvoltare.
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3.Scopul:** Îmbunătățirea aspectului comunei Toplița.
- 4. Descrierea proiectului:** Proiectul propune amenajarea și renovarea centrului civic al comunei:
- amenajare peisagistică,
 - amenajare parcuri, parări, piețe
 - amenajare fațade clădiri etc.;
- 5. Rezultate așteptate:**
- spații verzi, parcuri, parări, renovare centru civic
 - îmbunătățirea imaginii comunei
- 6. Beneficiari:**
- comunitatea locala, turisti;

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Alți finanțatori interni sau externi

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare in intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiect propus: 18 Alimentarea cu energie electrică la tensiuni de 220V pentru satele îndepărtate: Curpenii Silvaşului, Mosoru şi cătun Manu

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Alimentarea cu energie electrică la tensiuni de 220V pentru satele îndepărtate: Curpenii Silvaşului, Mosoru şi cătun Manu
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Topliţa*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** În cadrul comunei exista sate precum Curpenii Silvaşului, Mosoru şi cătun Manu, care necesita Alimentarea cu energie electrică la tensiuni de 220V
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3.Scopul:** Dezvoltarea sistemului de alimentare cu energie electrică la tensiuni de 220V
- 4. Descrierea proiectului:** Proiectul propune dezvoltarea alimentare cu energie electrică la tensiuni de 220V, pentru satele îndepărtate: Curpenii Silvaşului, Mosoru şi cătun Manu.
- 5. Rezultate aşteptate:**
- satele Curpenii Silvaşului, Mosoru şi cătun Manu alimentate cu energie electrica din sistemul național
 - alimentate cu energie electrica , extinsă şi modernizată
- 6. Beneficiari:**
- locuitorii Satelor Curpenii Silvaşului, Mosoru şi cătun Manu;

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local şi central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Alți finanțatori interni sau externi

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare in intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiecte propuse: 19 Modernizarea și extinderea rețelei de iluminat public – comuna Toplița (Dăbâca, Toplița, Hășdău, Văləri, Dealu Mic, Goleș).

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Modernizarea și extinderea rețelei de iluminat public – comuna Toplița (Dăbâca, Toplița, Hășdău, Văləri, Dealu Mic, Goleș).

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: În cadrul comunei Toplița (Dăbâca, Toplița, Hășdău, Văləri, Dealu Mic, Goleș), este necesară modernizarea și extinderea rețelei de iluminat public.

2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie/solicitare cetățeni: DA

3. Scopul: Dezvoltarea infrastructurii de iluminat public și iluminat public stradal în satele Dăbâca, Toplița, Hășdău, Văləri, Dealu Mic, Goleș;

4. Descrierea proiectului: Proiectul propune dezvoltarea infrastructurii de iluminat public și iluminat public stradal în satele Dăbâca, Toplița, Hășdău, Văləri, Dealu Mic, Goleș;

5. Rezultate așteptate:

- satele Dăbâca, Toplița, Hășdău, Văləri, Dealu Mic, Goleș alimentate cu energie electrică din sistemul național
- infrastructură de iluminat public, extinsă și modernizată

6. Beneficiari:

- locuitorii Satelor Dăbâca, Toplița, Hășdău, Văləri, Dealu Mic, Goleș;

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene;

Alți finanțatori interni sau externi;

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Extinderea rețelei de telefonie fixă și internet - comuna Toplița
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Dezvoltarea infrastructurii tehnologiei comunicațiilor
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie / cetateni: DA
- 3. Scopul:** Rețea de telefonie fixă extinsă la nivelul întregii comune capabilă să faciliteze și comunicațiile de tip special (poștă electronică, internet etc.);
- 4. Descrierea proiectului:** Proiectul propune existent unei rețele de telefonie fixă care sa acopere întreaga suprafața a comunei
- 5. Rezultate așteptate:** Existența unei rețele de telefonie fixă extinsă la nivelul întregii comune capabilă să faciliteze și comunicațiile de tip special (poștă electronică, internet etc.);
- 6. Beneficiari:**
- locuitorii satelor aparținătoare comunei Toplița;
 - Primăria comunei Toplița

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Alți finanțatori interni sau externi;

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Modernizarea sediului Primăriei comuna Toplița
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Starea precară a clădirii primăriei și lipsa dotărilor adecvate conform normelor europene.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie / cetățeni: DA
- 3. Scopul:** Prin dotarea administrației locale cu echipamente electronice (calculatoare, copiatoare, xerox, etc.) se urmărește crearea condițiilor de lucru rapide și moderne pentru beneficiarii direcți, care sunt: funcționarii publici, persoanele contractuale din cadrul administrației publice locale și cetățenii care apelează la personalul administrativ pentru oferirea diferitelor servicii.
- 4. Descrierea proiectului:** Achiziționarea de echipamente pentru administrația publică locală. Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, o mare parte a populației interviuete a răspuns că este importantă dotarea administrației locale cu echipamente electronice.
- 5. Rezultate așteptate:** - îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației comunei;
- 6. Beneficiari:** - Primăria comunei Toplița și locuitorii acesteia;

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene;

Alți finanțatori interni sau externi;

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiecte propuse: 22 Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman precum și realizarea unor centre de tratament în satele Hasdau și Dabaca

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman precum și realizarea unor centre de tratament în satele Hasdau și Dabaca
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Dispensarul uman se afla într-o stare ce nu corespunde normelor impuse de Uniunea Europeană propice pentru efectuarea actului medical și deservirea pacienților. Nu există centre de tratament în comuna.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie / cetățeni: DA
- 3. Scopul:** Asigurarea accesului neîngrădit al locuitorilor, turiștilor și persoanelor ce tranzitează comuna la infrastructura de bază și asigurarea sănătății și securității. Asigurarea condițiilor necesare desfășurării eficiente a actului medical.
- 4. Descrierea proiectului:** Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman precum și realizarea unor centre de tratament în satele Hasdau și Dabaca. Proiectul este cuprins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, o mare parte a populației intervievate a răspuns că este importantă reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman..
- 5. Rezultate așteptate:**
- îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei,
 - revigorarea mediului sanitar,
 - atragerea de investitori,
 - dezvoltarea de locuri de muncă.
- 6. Beneficiari:**
- locuitorii defavorizați ai comunei Toplița,
 - agenții economici din zonă,
 - turiștii care tranzitează comuna,
 - potențialii investitori.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene;

Alți finanțatori interni sau externi;

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare : proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiecte propuse: 23 Modernizare drum comunal DC 109B Dabaca-Hasdau și Drum comunal DC 103A Toplița- Vălari.

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Modernizare drum comunal DC 109B Dabaca-Hasdau și Drum comunal DC 103A Toplița- Vălari
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Dezvoltarea infrastructurii de transport, crearea și modernizarea infrastructurii rurale
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie / cetateni: DA
- 3.Scopul:** Acces neîngrădit pentru locuitorii, turiștii și consumatorii economici la infrastructura de baza, aflată în comuna Toplița sau în tranzit
- 4. Descrierea proiectului:** Modernizarea rețelei de drumuri locale. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, majoritatea populației interviuate a răspuns ca este foarte importantă modernizarea drumurilor locale din comuna Toplița.
- 5. Rezultate așteptate:**
- infrastructură rutieră modernizată, stabilizarea zonei
 - fluidizarea circulației.
- 6. Beneficiari:**
- cetățenii din comuna Toplița
 - participanții la traficul rutier care tranzitează comuna;
 - potențialii investitori

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene;

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020;

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Extindere construire – zone noi de locuit

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Dezvoltarea zonei în care se pot construi locuințe

2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie / cetățeni: DA

3. Scopul: Dezvoltarea comunei Toplița

4. Descrierea proiectului: Inventarierea terenurilor disponibile pentru extinderea zonelor de locuit cu posibilitatea construirii de noi cartiere/ sate de vacanță, zone de agrement, etc.

5. Rezultate așteptate:

- construire locuințe,
- dezvoltarea ofertei de locuit în zonă,

6. Beneficiari: - locuitorii comunei Toplița și satele aparținătoare.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local și central

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Alți finanțatori interni sau externi

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiect propus: 1 Elaborarea studiului privind oportunitățile de dezvoltare a afacerilor de către agenții economici din comuna Toplița

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Elaborarea studiului privind oportunitățile de dezvoltare a afacerilor de către agenții economici din comuna Toplița

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Crearea premiselor de dezvoltare economică a comunei Toplița

2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie / cetateni: DA

3.Scopul: Dezvoltarea mediului de afaceri și a agenților economici din comuna Toplița.

4. Descrierea proiectului: Orientarea agenților economici pentru dezvoltarea afacerilor prin următoarele componente ale studiului:

- depistarea sectoarelor și subsectoarelor economice cu potențial de dezvoltare;
- surse de finanțare posibile
- calificări profesionale necesare
- depistare modalități de sprijinire a agenților economici de către Primăria comunei Toplița

5. Rezultate așteptate:

- determinarea priorităților de investiții
- dezvoltarea sectorului economic în comuna Toplița

6. Beneficiari:

- agenți economici, IMM-uri

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: proiectul se va realiza în etape, în funcție de posibilitățile de finanțare în intervalul 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiect propus: 2 Identificarea terenurilor disponibile și a informațiilor de interes pentru investitori

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Identificarea terenurilor disponibile și a informațiilor de interes pentru investitori

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Extinderea intravilanului existent în vederea asigurării unei largi posibilități pentru construire cu funcții urbane complexe, creare de zone de intravilan în zone care pot în viitorul apropiat pot fi populate sau s-ar putea desfășura activități de turism pentru exploatarea cadrului natural sau de recreere.

2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie / cetateni: DA

3. Scopul: Valorificarea optimă a terenurilor și spațiilor, proprietatea comunei Toplița.

4. Descrierea proiectului: Realizarea unui inventar complet și la zi al terenurilor și spațiilor disponibile.

5. Rezultate așteptate:

- realizarea unui inventar complet și la zi al terenurilor și spațiilor disponibile,
- promovarea comunei Toplița și a posibilităților de dezvoltare a investițiilor,
- realizare catalog privind oferta de terenuri și spații disponibile,
- creșterea investițiilor în zonă, crearea de noi locuri de muncă.

6. Beneficiari:

- societăți comerciale care vor avea oportunitatea de se dezvolta și investii pe teritoriul comunei Toplița.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local;

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020;

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiect propus: 3 Diversificarea către activități non-agricole, crearea și dezvoltarea de micro- întreprinderi

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Diversificarea către activități non-agricole, crearea și dezvoltarea de micro- întreprinderi

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Dezvoltarea activităților non - agricole.

2. Stabilirea necesitatii investiției: Evaluare proprie / cetateni: DA

3.Scopul: Construirea, modernizarea, extinderea și dotarea cu echipamente specifice a structurilor agroturistice și a infrastructurii de agrement.

4. Descrierea proiectului: Construirea și amenajarea complexului de agrement. Proiectul este prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, în cadrul consultării opiniei publice realizate în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populației interviuate a răspuns ca este foarte importanta realizarea complexului de agrement.

5. Rezultate așteptate:

- creșterea economica și creare de noi locuri de munca;
- creșterea valorii adăugate pentru investițiile sprijinite în domeniul non-agricol împărțita pe tipul exploatației agricole/ microîntreprinderi

6. Beneficiari:

- membrii gospodăriilor agricole
- persoane juridice
- microîntreprinderile din comună
- investitori externi

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Sprijinirea agenților economici în vederea dezvoltării afacerilor

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Asigurarea agenților economici cu privire la informare și asistență privind sursele de finanțare ale Uniunii Europene.

2. Stabilirea necesitatii investiției: Evaluare proprie / cetateni: DA

3. Scopul: Realizarea de campanii de informare cu privire la sursele de finanțare ale Uniunii Europene precum și alte fonduri pentru dezvoltarea agenților economici interesați.

4. Descrierea proiectului: Crearea unei baze de date privind agenții economici din comuna interesată în accesarea fondurilor pentru dezvoltare. Acordarea asistentei în realizarea proiectului

5. Rezultate așteptate:

- creșterea performanței agenților economici,
- facilitarea agenților economici cu informații din domeniul financiar precum și privitor la domeniul afaceri care ar trebui dezvoltat,
- atragerea de resurse financiare suplimentare de către agenții economici în vederea dezvoltării acestora.

6. Beneficiari: IMM-urile, agenți economici interesați de dezvoltarea afacerilor, producători agricoli, fermieri.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Ghidul întreprinzătorului - Comuna Toplița
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Promovarea oportunităților de investiții în zonă.
2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie / cetateni: DA
3. Scopul: Realizarea de broșuri, pliante și actualizare website privind oportunitățile de investiții în zonă, facilități fiscale pentru întreprinzători;
Promovarea parteneriatului public – privat.
4. Descrierea proiectului: Crearea materialelor de publicitate și informare privind oportunitățile de investiții în zonă
5. Rezultate așteptate:
- investitori atrași
- promovarea zonei din punct de vedere economic.
6. Beneficiari:
- IMM-urile, agenți economici interesați de dezvoltarea afacerilor, producători agricoli, fermieri.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Parc industrial comuna Toplița
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în comuna Toplița.
2. Stabilirea necesitatii investiției: Evaluare proprie / cetateni: DA
3. Scopul: Construirea unei hale industriale în comuna Toplița, pe un teren în suprafață de aprox. 20.000 mp, care ar crea minim 60 noi locuri de munca în mod indirect;
4. Descrierea proiectului: Inițierea unui parc industrial amenajat și realizat, având toate utilitățile asigurate, care se dorește a fi realizat în comuna, el fiind prins ca obiectiv în Strategia de Dezvoltare Locală.
5. Rezultate așteptate:
- atragerea investitori străini și a celor existenți,
- mediul de afaceri din zona în dezvoltare.
6. Beneficiari:
- investitorii locali și străini existenți

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Parteneriat Public Privat

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Fabrică de lapte și preparate din lapte – comuna Toplița
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în comuna Toplița.
2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie / cetateni: DA
3. Scopul: Valorificarea potențialului zootehnic pentru producția de lapte autohton.
4. Descrierea proiectului: Construirea unei fabrici de lapte și preparate din lapte cu o capacitate de 4000 l/zi și cu 30 de salariați.
5. Rezultate așteptate:
- atragerea investitori străini și a celor existenți,
- mediul de afaceri din zona în dezvoltare.
6. Beneficiari:
- comunitatea locală;
- Primăria comunei Toplița;
- agenți economici.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Parteneriat Public Privat

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiecte propuse: 8 Abator și fabrică de semipreparate și preparate din carne – comuna Toplița

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Abator și fabrică de semipreparate și preparate din carne – comuna Toplița
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Valorificarea potențialului zootehnic pentru producția de carne.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie / cetateni: DA
- 3. Scopul:** Diversificarea și creșterea calității produselor obținute din carne.
- 4. Descrierea proiectului:** Construirea unui abator, fabrică de semipreparate și preparate din carne cu o producție de 3000 kg/zi, cu 30 de angajați;
- 5. Rezultate așteptate:**
- atragerea investitori străini și a celor existenți,
 - mediul de afaceri din zona în dezvoltare.
- 6. Beneficiari:**
- comunitatea locală;
 - Primăria comunei Toplița;
 - agenți economici.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Parteneriat Public Privat

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Atelier pentru prelucrarea lemnului – comuna Toplița
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Valorificarea potențialului zootehnic pentru prelucrarea lemnului.
2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie / cetateni: DA
3. Scopul: Înființarea unui atelier pentru exploatarea și prelucrarea lemnului (mobilier tâmplărie, dulgherie).
4. Descrierea proiectului: Demarare lucrări de construcție și amenajare atelier. Dotare cu instalații și echipamente necesare.
5. Rezultate așteptate:
- atragerea investitori straini și a celor existenți,
- mediul de afaceri din zona in dezvoltare.
6. Beneficiari:
- comunitatea locală;
- Primăria comunei Toplița;
- agenți economici.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Parteneriat Public Privat

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiecte propuse: 10 Amenajare hidrodcentrala (microcentrala) în satul sau apropiere de Hasdau

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Amenajare hidrodcentrala (microcentrala) în satul sau apropiere de Hasdau
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Diversificarea sectorului economic de pe raza comunei.
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** - Evaluare proprie: DA
- 3.Scopul:** Diversificarea și dezvoltarea sistemului energetic la nivelul comunei Toplița prin amenajarea unei hidrocentrale pe cursul râului Cerna
- 4. Descrierea proiectului:** Organizare șantier și demarare lucrări specifice amenajărilor și dotărilor hidroenergetice.
- 5. Rezultate așteptate:**
- atragerea investitori straini și a celor existenți,
 - mediul de afaceri din zona in dezvoltare.
- 6. Beneficiari:**
- comunitatea locală;
 - Primăria comunei Toplița;
 - agenți economici.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Parteneriat Public Privat

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiecte propuse: 11 Realizarea unui parc fotovoltaic pentru producerea de energie

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Realizarea unui parc fotovoltaic pentru producerea de energie
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Diversificarea sectorului economic de pe raza comunei.
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Diversificarea și dezvoltarea sistemului energetic la nivelul comunei Toplița prin amenajarea unui parc fotovoltaic.
- 4. Descrierea proiectului:** Prin proiect se propune construcția unui parc fotovoltaic, adică amenajarea unor panouri fotovoltaice. Proiectul are în vedere, de asemenea, amenajarea unor spații verzi.
- 5. Rezultate așteptate:**
- atragerea investitori straini și a celor existenți,
 - mediul de afaceri din zona in dezvoltare.
- 6. Beneficiari:**
- comunitatea locală;
 - Administratia publica locala
 - agenți economici.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Parteneriat Public Privat

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiecte propuse: 1 Conservarea și ameliorarea biodiversității fondului forestier

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Conservarea și ameliorarea biodiversității fondului forestier

2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Actualele zone verzi nu sunt foarte însemnate ca suprafața de aceea necesită o atenție specială.

2. Stabilirea necesității investiției: - Evaluare proprie: DA

3. Scopul: Este necesară menținerea și dezvoltarea actualelor zone verzi

4. Descrierea proiectului: Dezvoltarea acțiunilor locale de control și crearea unui parteneriat cu un ONG, eventual Garda de mediu a copiilor, care să urmărească: - stoparea defrișării pădurilor și a vegetației forestiere din afara fondului forestier;

- excluderea pășunatului din păduri ;

- conversia arboretelor din lăstari la codru;

- reconstrucția ecologică a pădurilor destructurate

Extinderea suprafeței pădurilor și a altor forme de vegetație forestieră în zonele destinate și amenajate pentru sport, agrement, recreere;

5. Rezultate așteptate:

- 1 parteneriat cu un ONG
- 1 acțiune/an de curățire a zonelor verzi cu voluntari
- plantarea anuală a 100 de arbori cu voluntari.

6. Beneficiari: - populația locală.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Surse private

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: 2014-2020.

2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Înființarea /Modernizarea fermelor agricole
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Dezvoltarea unui sector agricol competitiv.
2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie: DA
3. Scopul: Sprijinirea orientării activităților agricole dezvoltate de persoane fizice și agenți economici
4. Descrierea proiectului: Achiziția de utilaje, utilitare, animale, material săditor,
5. Rezultate așteptate: - număr ferme sprijinite
6. Beneficiari: - producători agricoli, persoane fizice și juridice

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Parteneriat Public Privat

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Dezvoltarea sectorului prelucrării produselor agricole și forestiere.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Sprijinirea orientării activităților agricole dezvoltate de persoane fizice și agenți economici.
- 4. Descrierea proiectului:** Construcții, achiziție de instalații, mașini și echipamente.
- 5. Rezultate așteptate:** - număr proiecte finanțate.
- 6. Beneficiari:** - persoane juridice autorizate din domeniul prelucrării primare a produselor agricole.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local,

Parteneriat Public Privat

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene;

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020;

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiect propus: 4 Consiliere și consultanță pentru fermieri prin Centru de informare, consiliere și consultanță

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Consiliere și consultanță pentru fermieri prin Centru de informare, consiliere și consultanță
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Nu există o formă coerentă de informare pentru fermierii locali
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie/ cetățeni: DA
- 3. Scopul:** Organizarea unei activități de consultanță agricolă care să aibă în sarcină rezolvarea operativă a tuturor problemelor agricole
- 4. Descrierea proiectului:** Crearea la nivel local a unui centru de informare, consultanță și consiliere pentru fermieri care să se ocupe inclusiv de orientarea producției agricole în concordanță cu tendințele previzibile ale pieței interne și externe, promovarea agriculturii ecologice.
- 5. Rezultate așteptate:** O formă permanentă de consultanță poate crește nivelul de informare și în final performanța agriculturii locale.
- 6. Beneficiari:** - fermierii locali.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014 - 2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Susținerea formelor asociative
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Exista posibilitatea eficientizarii activitatilor agricole prin asociere și cooperare.
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3.Scopul:** Atragerea și stimularea producătorilor agricoli pentru a se organiza în sisteme de cooperare și asociere în scopul aplicării unor tehnologii moderne
- 4. Descrierea proiectului:** Institutionalizarea unei intalniri pe an intre autoritatile publice (primarie, prefectura, consiliul judetean, Ministerul Agriculturii), agenti economici specializati, institute de educatie și cercetare in domeniul agricol și fermierii locali in vederea promovarii actiunilor agricole moderne.
- 5. Rezultate așteptate:** O intalnire pe an, participarea a cel puțin 5 institutii, cel puțin 2 agenti economici, cel puțin 15 fermieri locali.
- 6. Beneficiari:**
- comunitatea de producători;
- fermierii locali.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiect propus: 6 Amenajare zona de agrement in Toplița – vecinătatea râului Cerna

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Amenajare zona de agrement in Toplița – vecinătatea râului Cerna
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** - Valorificarea potențialului turistic
- 2. Stabilirea necesității investiției:** - Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Acest proiect vizează amenajarea unei plaje, cât și a unor spații comerciale, ștrand, terenuri de sport, pescuit sportiv.
- 4. Descrierea proiectului:** Urmărește îmbunătățirea spațiului destinat pentru recreerea și relaxarea cetățenilor comunei și atragerea unui număr mai mare de turiști.
- 5. Rezultate așteptate:** - creșterea potențialului turistic, și asigurarea unui loc de petrecere a timpului liber pentru locuitorii din zona.
- 6. Beneficiari:** - proprietari de exploatații agricole de subsistență.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, sau echivalent 2014-2020

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014 - 2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Social și resurse umane, proiecte propuse

Proiect propus: 1 Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice și resurselor umane din unitățile de învățământ

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice și resurselor umane din unitățile de învățământ
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița/ Institutia de învățământ*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Formarea continuă a cadrelor didactice asigură premisele unei educații performante.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Creșterea accesului și participării la formarea Continuă
Nevoia de pregătire continuă a cadrelor didactice.
- 4. Descrierea proiectului:** Proiectul propune evaluarea nevoilor de formare și identificarea programelor aplicabile.
- elaborarea proiectelor și implementarea lor.
- 5. Rezultate așteptate:** -30% din cadrele didactice urmează anual o formă de pregătire
- 6. Beneficiari:** - Cadrele didactice din comuna;

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local
Bugetul județului
Bugetul de stat
POSDRU

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiect propus: 2 Prevenirea creșterii numărului de persoane implicate în agricultura de subzistență

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Prevenirea creșterii numărului de persoane implicate în agricultura de subzistență
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița în parteneriat cu Inspectoratul Școlar al județului Hunedoara și Furnizori de servicii*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Diminuarea agriculturii de subzistență.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Creșterea accesului și participării la consiliere și orientare profesională a populației.
- 4. Descrierea proiectului:** Derularea de programe, campanii, activități de informare și conștientizare în școlile din mediul rural, în vederea familiarizării tinerilor din mediul rural cu oportunitățile oferite de piața muncii, în domenii de activitate neagricole;
- 5. Rezultate așteptate:**
- nr. scăzut de exploatații de subzistență,
 - sector economic dezvoltat.
- 6. Beneficiari:**
- tineri din mediul rural care au abandonat sau au părăsit de timpuriu școala, fără a obține o calificare;
 - tineri din mediul rural cuprinși într-o formă de învățământ;
 - angajatori, lucrători pe cont propriu și angajați din sectoare neagricole, din mediul rural.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Bugetul județului

Bugetul de stat

POSDRU

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiect propus: 3 Dezvoltarea resurselor umane din comuna Toplița

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Dezvoltarea resurselor umane din comuna Toplița
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Creșterea gradului de informare, conștientizare a persoanelor din Comuna Toplița,
2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie: DA
3. Scopul: Acțiuni de sensibilizare și îndrumare care să asigure dezvoltarea resurselor umane în mediul rural.
4. Descrierea proiectului: Derularea de campanii, activități de informare, conștientizare, motivare și consiliere a persoanelor ocupate în agricultura de subzistență privind oportunitățile de angajare în alte domenii de activitate neagricole;
5. Rezultate așteptate:
- minim o campanie organizată anual,
 - minim 3 seminarii/sesiuni de instruire organizate anual.
 - minim 200 de persoane participante la evenimente,
 - resurse umane dezvoltate.
6. Beneficiari:
- persoane ocupate în agricultura de subzistență,
 - angajatori, lucrători pe cont propriu și angajați din sectorul agricol.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Fonduri Structurale UE

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiect propus: 4 Sustinerea prin burse sociale a tinerilor din familii sărace

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Sustinerea prin burse sociale a tinerilor din familii sărace
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița,*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Existenta unor tineri cu performante scolare ce nu pot fi sustinuti de familie,
2. Stabilirea necesitatii investiției: Evaluare proprie: DA
3.Scopul: Mentinerea și integrarea tinerilor în viața socială și economică a comunității.
4. Descrierea proiectului: Stabilirea unor criterii pentru identificarea tinerilor care vor fi sustinuti - intalniri de informare cu elevii, părintii și profesorii.
5. Rezultate așteptate: - instituirea sistemului de burse
6. Beneficiari: - tineri din familii sarace

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Programe guvernamentale

Resurse privat

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Dezvoltarea pieței muncii în comuna Toplița
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița în parteneriat cu societăți de consultanță pentru resurse umane.*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Acțiuni de asistență a populației din mediul rural aflate în căutarea unui loc de muncă în sectoare neagricole.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Consiliere, și sprijin în găsirea unui loc de muncă, servicii de plasament, jobclub în mediul rural, târguri de job orientate etc.
- 4. Descrierea proiectului:** Acordarea de burse tinerilor din mediul rural care au părăsit școala de timpuriu pentru continuarea școlii și obținerea unei calificări;
Crearea unor ateliere de practică în cadrul școlilor din comuna Toplița;
Organizarea unor module de practică a elevilor din mediul rural în cadrul agenților economici din regiune, stagii de practică, tabere de creație;
- 5. Rezultate așteptate:**
- minim un atelier de practică înființat;
 - burse acordate tinerilor pentru continuarea școlii și obținerea unei calificări.
- 6. Beneficiari:**
- tineri din mediul rural care au abandonat sau au părăsit de timpuriu școala, fără a obține o calificare;
 - tineri din mediul rural cuprinși într-o formă de învățământ;
 - angajatori, lucrători pe cont propriu și angajați din sectoare neagricole, din mediul rural.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiect propus: 6 Analiza nevoilor de formare profesională ale functionarilor publici și participarea la diferite forme de pregătire

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Analiza nevoilor de formare profesională ale functionarilor publici și participarea la diferite forme de pregătire
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Funcționarii publici au dreptul și obligația să-și îmbunătățească nivelul de pregătire profesională.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Îmbunătățirea capacității administrative.
- 4. Descrierea proiectului:** Realizarea analizei nevoilor de formare profesională - participarea la cursuri de formare profesională generale și specifice.
- 5. Rezultate așteptate:**
- anual – analiza nevoilor de formare profesională și participarea la forme de pregătire
 - rapoarte individuale și raport general privind analiza nevoilor de formare profesională;
 - 5 angajați/an participa la diverse forme de pregătire profesională
- 6. Beneficiari:** - funcționarii publici.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Fonduri structurale

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiect propus: 7 Constructia unui complex social- care sa cuprinda un camin spital pentru batranii comunei și dotarea acestuia cu mobilier

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Constructia unui complex social- care sa cuprinda un azil pentru batranii comunei și dotarea acestuia cu mobilier
- 2. Managerul de proiect:** *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Constructia unui complex social care sa deserveasca populatia imbatranita și defavorizata a comunei.
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie/solicitare cetateni: DA
- 3. Scopul:** Imbunatatirea conditiilor de viata a populatiei comunei și in special a populatiei de varsta a III a și revigorarea mediului social al comunei.
- 4. Descrierea proiectului:** Constructia unui complex social care sa deserveasca populatia imbatranita și defavorizata a comunei. Proiectul este prins ca obiectiv in Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, in cadrul consultarii opiniei publice realizate in procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populatiei intervievate a raspuns ca este importanta construirea acestui complex social care sa cuprinda un azil camin pentru batranii comunei și dotarea acestuia cu mobilier.
- 5. Rezultate așteptate:**
- camin de batrani cu 20 de locuri functional
 - crearea de locuri de munca
- 6. Beneficiari:**
- populatia in varsta a comunei.
 - potentialii investitori

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local, fonduri structurale

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

Proiect propus: 1 Dezvoltarea activităților sportive

A. IDENTIFICARE

1. Titlul proiectului: Dezvoltarea activităților sportive
2. Managerul de proiect: *Consiliul Local Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

1. Definirea problemei: Necesitatea amenajarea terenurilor sportive din satele: Toplița, Dăbâca, Hășdău.
2. Stabilirea necesitatii investiției: Evaluare proprie: DA
3. Scopul: Creșterea nivelului de trai din comuna prin amenajare terenurilor sportive în vederea realizării antrenamentelor și competițiilor fotbalistice.
4. Descrierea proiectului: Realizare lucrări bază/club sportiv: amenajare terenuri sportive și dotare echipa de fotbal;
Amenajare și dotare terenuri sportive.
5. Rezultate așteptate: - terenuri sportive amenajate,
- bază/club sportiv amenajat și dotat corespunzător,
6. Beneficiari: - comunitatea locală.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Parteneriat public - privat

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

1. Durata de realizare: 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiect propus: 2 Reabilitarea și modernizarea bazei materiale și a infrastructurii unităților de învățământ, grădinițelor

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Reabilitarea și modernizarea bazei materiale și a infrastructurii unităților de învățământ, grădinițelor
- 2. Managerul de proiect:** *Primăria comunei Toplița și Unitățile de învățământ*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Confortul scăzut al elevilor în timpul procesului de învățare, urmarindu-se cresterea acestuia.
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3.Scopul:** Creșterea nivelului de confort al elevilor în timpul procesului de învățământ;
Îmbunătățirea performanțelor școlare Scăderea ratei de abandon școlar.
- 4. Descrierea proiectului:** Proiectul propune reabilitarea și modernizarea bazei materiale și a infrastructurii unităților de învățământ;
Achiziționare mobilier Renovarea/modernizarea spațiilor existente;
Dotarea unităților de învățământ cu tehnică de calcul, birotică, mobilier, material didactic.
- 5. Rezultate așteptate:** - creșterea nivelului de confort al elevilor și preșcolarilor în timpul procesului de învățământ Îmbunătățirea performanțelor școlare
- scăderea ratei de abandon școlar.
- 6. Beneficiari:** - preșcolarii, elevii și cadre didactice ale unități de învățământ.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local;

Parteneriat public - privat.

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Evenimente cultural artistice
2. Managerul de proiect: *Primăria comunei Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Angrenarea și participarea cetățenilor la activități cultural artistice.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Realizarea de activități cultural artistice în comuna Toplița.
Îmbunătățirea performanțelor școlare scăderea ratei de abandon școlar.
- 4. Descrierea proiectului:** Organizare și dezvoltare periodică de programe și acțiuni cultural – artistice în comuna Toplița, serbări tradiționale (nedei, târguri, sărbătorile comunei, etc.)
- 5. Rezultate așteptate:** - Activități cultural artistice organizate
- 6. Beneficiari:** - Comunitatea locală.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local;
Parteneriat public - privat.

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

Proiect propus: 4 Amenajare baza sportiva și spatii de recreere in satele Dabaca, Hasdau, Toplița

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Amenajare baza sportiva și spatii de recreere in satele Dabaca, Hasdau, Toplița
- 2. Managerul de proiect:** *Primăria comunei Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** In comuna nu exista baza sportiva și spatii de recreere
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie/solicitare cetateni: DA
- 3.Scopul:** Regenerarea mediului rural și a valorilor acestuia, prin sprijinirea noii generatii de a invata in conditii moderne.
- 4. Descrierea proiectului:** Amenajarea unei baze sportive și spatii de recreere in satele Dabaca, Hasdau, Toplița. Proiectul este prins ca obiectiv in Strategia de Dezvoltare Locala. De asemenea, in cadrul consultarii opiniei publice realizate in procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locala, majoritatea populatiei intervievate a raspuns ca este foarte importanta realizarea bazei sportive.
- 5. Rezultate așteptate:**
- imbunatatirea conditiilor de viata a populatiei comunei
 - cresterea competentelor profesionale in randul tinerilor
- 6. Beneficiari:**
- locuitorii comunei Tolpita
 - agentii economici din zona
 - potentialii investitori

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Parteneriat public - privat

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului:** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Reabilitare Cămine Culturale – comuna Toplița
2. Managerul de proiect: *Primăria comunei Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Angrenarea și participarea cetățenilor la activități cultural artistice.
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Creșterea calității vieții culturale în mediul rural – comuna Toplița, prin reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale.
- 4. Descrierea proiectului:** Întărirea rolului așezămintelor culturale și posibilitatea ca acestea să devină centre comunitare de acces la informație și cultura în comuna Toplița;
Întărirea coeziunii sociale, diversificarea ofertei culturale și creșterea gradului de acces și de participare a comunităților rurale
- 5. Rezultate așteptate:** - cămine cultural reabilite și funcționale
- 6. Beneficiari:** - comunitatea locală.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Programul național de reabilitare, modernizare și dotare a așezămintelor culturale

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului: pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Protejarea patrimoniului cultural de interes local al Comunei Toplița
- 2. Managerul de proiect:** *Primăria comunei Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Angrenarea și participarea cetățenilor la activități culturale artistice.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu
- 4. Descrierea proiectului:** Execuție lucrări de restaurare, consolidare și conservarea obiectivelor
- 5. Rezultate așteptate:** - reabilitare biserici – monumente istorice
- 6. Beneficiari:** - comunitatea locală.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Programul național de reabilitare, modernizare și dotare a așezămintelor culturale

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului** pozitiv: DA

Proiect propus: 7 Restaurarea și punere în valoare a monumentului istoric biserică de lemn Sf Nicolae sec XVII

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Restaurarea și punere în valoare a monumentului istoric biserică de lemn Sf Nicolae sec XVII
- 2. Managerul de proiect:** *Primăria comunei Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Biserica de lemn Sf Nicolae – încadrată în lista monumentelor istorice necesită lucrări de restaurare.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Restaurarea, consolidarea și conservarea bisericilor - monument istoric.
- 4. Descrierea proiectului:** Execuție lucrări de restaurare, consolidare și conservarea monumentelor istorice
- 5. Rezultate așteptate:** - reabilitare biserică – monumente istorice
- 6. Beneficiari:** - comunitatea locală.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Programul național de reabilitare, modernizare și dotare a așezămintelor culturale

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare :** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului** pozitiv: DA

Proiect propus: 8 Reabilitare și punere în valoare a monumentului de arhitectură tehnică "Furnalul de la Tolpita sec XVIII"

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Reabilitare și punere în valoare a monumentului de arhitectură tehnică "Furnalul de la Tolpita sec XVIII"
- 2. Managerul de proiect:** *Primăria comunei Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Furnalul de la Tolpita sec XVIII – încadrată în lista monumentelor tehnice necesită lucrări de reabilitare și punere în valoare.
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Reabilitarea, consolidarea și conservarea monumentului de arhitectură tehnică "Furnalul de la Tolpita sec XVIII".
- 4. Descrierea proiectului:** Execuție lucrări de reabilitare, consolidare și conservarea monumentelor tehnice
- 5. Rezultate așteptate:** - reabilitare Furnalul de la Tolpita – monument de arhitectură tehnică
- 6. Beneficiari:** - comunitatea locală.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Bugetul central

Ale fonduri

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Reabilitare lăcașe de cult
2. Managerul de proiect: *Primăria comunei Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Restaurarea, consolidarea lăcașelor de cult
2. Stabilirea necesității investiției: Evaluare proprie: DA
3. Scopul: Reabilitarea bisericilor din localitățile aparținătoare comuna Toplița.
4. Descrierea proiectului: Execuție lucrări de amenajare a lăcașelor de cult.
5. Rezultate așteptate: - reabilitare biserici,
6. Beneficiari: - comunitatea locală.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

Bugetul local

Programul național de reabilitare, modernizare și dotare a așezămintelor culturale

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului pozitiv: DA

Proiect propus: 10 Creșterea nivelului de pregătire prin schimb de experiență și vizite de studii

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Creșterea nivelului de pregătire prin schimb de experiență și vizite de studii
- 2. Managerul de proiect:** *Primăria comunei Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Administrația locală a comunei Toplița trebuie să intre în circuitul național și internațional
- 2. Stabilirea necesității investiției:** Evaluare proprie: DA
- 3. Scopul:** Îmbunătățirea capacității administrative
- 4. Descrierea proiectului:** Nevoia de a crește nivelul de pregătire profesională prin vizite de studii și schimb de experiență
- 5. Rezultate așteptate:**
- înfrățirea cu o localitate similară,
 - vizite de studii anual la instituții similare din țară, cu exemple de bune practici,
 - participarea la cel puțin 5 evenimente pe an din domeniul de activitate – conferințe, seminarii,
 - aderarea la organizații profesionale ale funcționarilor publici, spații utile de informare,
 - asociația contabililor, informaticienilor, comunelor etc.
 - realizarea de abonamente la 2 publicații de specialitate,
- 6. Beneficiari:**
- funcționarii publici și aleși locali.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

- Bugetul local
- Bugetul județului
- Fonduri structurale

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului** pozitiv: DA

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Amenajarea unui muzeu al satului Padurenesc
2. Managerul de proiect: *Primăria comunei Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Lipsa unui muzeu pe teritoriul comunei
2. Stabilirea necesitatii investiției: Evaluare proprie: DA
3. Scopul: Creșterea numărului de turiști pe teritoriul comunei.
4. Descrierea proiectului: Amenajarea unui muzeu al satului Padurenesc, este un proiect prins în cadrul strategiei de dezvoltare a comunei. Comuna aparținătoare a Ținutului Pădurenilor este o zonă etnofolclorică de o rară frumusețe, în care tradițiile și arta populară mai sunt încă nealterate. Populația interviuata a răspuns că este importantă realizarea unui muzeu pe teritoriul comunei.
5. Rezultate așteptate:
- creșterea numărului de vizitatori/turiști care ajung în Toplița,
- un muzeu amenajat.
6. Beneficiari:
- comunitatea locală.

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

- Bugetul local
- Bugetul județului
- Fonduri structurale

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
2. Impactul asupra mediului pozitiv: DA

Proiect propus: 12 Infiintarea unui traseu turistic comuna Toplița – Bunila – Lunca Cernii de Jos

A. IDENTIFICARE

- 1. Titlul proiectului:** Infiintarea unui traseu turistic comuna Toplița – Bunila – Lunca Cernii de Jos
- 2. Managerul de proiect:** *Primăria comunei Toplița*

B. INFORMAȚII DE BAZA

- 1. Definirea problemei:** Realizarea unui traseu turistic oficial marcat corespunzător și care se regaseste pe hartă pentru pasionații de practicarea sportului moto gen enduro
- 2. Stabilirea necesitatii investiției:** Evaluare proprie/ solicitare cetateni: DA
- 3.Scopul:** Datorită faptului că acest sport a luat amploare atât în comună, cât și pe plan zonal , consider că este o oportunitate de a dezvolta turismul pe raza localității , de a se face în mod organizat . Acest fapt va duce implicit și la protejarea mediului înconjurător.
- 4. Descrierea proiectului:** Infiintarea unui traseu turistic comuna Toplița – Bunila – Lunca Cernii de Jos. In cadrul opiniei publice, populatia intervievata a raspuns ca este importanta realizarea unui muzeu pe teritoriul comunei. Exista un mare potential turistic prin infiintarea unui traseu marcat corespunzător pentru acest gen de sport
- 5. Rezultate așteptate:**
- cresterea numarului de vizitatori/turisti care ajung in Toplița,
 - un traseu turistic bine stabilit și marcat.
- 6. Beneficiari:**
- tinerii deținatori de motociclete de teren, pasionati de drumetii
 - comunitatea,

C. POSIBILE SURSE DE FINANȚARE

- Bugetul local
- Bugetul judetului
- Fonduri structurale

D. CARACTERISTICI ALE PROIECTULUI

- 1. Durata de realizare:** 2014-2020.
- 2. Impactul asupra mediului** pozitiv: DA

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Primăria comunei Toplita

Direcția Regională de Statistică Hunedoara

Planul Regional de Dezvoltare 2004 – 2006

Planul Național de Dezvoltare 2007 - 2013

Surse de informare:

DEZVOLTAREA DURABILĂ - principii, valori, direcții de acțiune

- <http://strategia.ncsd.ro/docs/sndd-final-ro.pdf>

Arheologie și istorie (III) ”Descoperiri din județul Hunedoara”

<http://www.glasul-hd.ro>

EUROPA 2020 – principii, valori, direcții de acțiune -

- <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:RO:PDF>

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030

Planul Național de Dezvoltare 2007-2013

COLECTIV DE ELABORARE

SC KRYPTON OMMA CONSULTING SRL

